

Handwritten text in a medieval script, likely Latin, visible on the right edge of the page. The text is partially cut off and includes several lines of script, some with red initials or rubrics.

Hic stupor ante mori q̄ vivere mirabilis res
Et et communis cognitur vnde fati.

B 197

Hic stupor Conueniunt duo phi et sup statu q̄
nequa mundi habitis inter se diuersis colloquijs
p̄ stupore & horribilitate p̄missi deplorates eandem
se exoriuntur Et stupor ante mori q̄ viuere
Quia non est viuere nisi vltimose viuere. Concordat ad h̄ d̄m
Genere ad lucilla plures moriunt̄ anteq̄ incipiunt viuere
Et q̄ h̄ terribile proedolor et ḡmine nimis & t̄p̄b̄i q̄
Igit̄ h̄ opusculu ad t̄uicione et p̄muniacione bonoz
Detestacione et correptione maloz construxerunt ..
Et p̄mo modica & h̄m̄ nequa mundi statu vbi dicit
Hindus prostituta 1° & cuiusdam monstri hor
ribilitate puerse q̄ḡgato q̄pati 2° & h̄m̄ quodi
monstri p̄tati 3° & h̄m̄ monstri magnitudie
quibusdam exemplificacōib̄ adiectis 4° & iniquo
regno et regnie inferno t̄st̄ri q̄pato et i queniens
fuenientib̄ ex eodem 5° q̄ d̄ diffialli et opt̄i est
nostr̄ seip̄s 6° & obstinatis et eoz correptione
p̄culosa 7° & maloz sine 8° & bonoz sine 9°
& bonoz et maloz mirabili disparitate 10° & p̄d̄oz
phi & disciplinacōe p̄ vite quiete ar̄p̄cōe et monstri
p̄d̄o vitnacōe 11° & p̄d̄o p̄d̄o phi domi^o pro
statu q̄ neq̄ mundi ip̄acōe 12° & t̄p̄lo d̄m̄ sereno
q̄ḡgato bone q̄pato ac ena & q̄busda p̄d̄oz ea
que ibidem agut̄ t̄c̄eruetib̄ 13° & regno ac regie
iusti q̄pato amensio paradiso t̄st̄ri 14° & q̄p̄acōe
iusti rector q̄pato arbore saluberr̄ie t̄st̄ri paradisi
adiectis q̄busda q̄p̄acōib̄ & viuedatorijs 15° ex p̄t̄
t̄a ex p̄cedentib̄ exemplificacōib̄ & supra p̄ fidelid̄
amendacōe & melioracōe 16° & vltio & i habitud̄ d̄m̄
paradiso felicitate r̄

B. 197

[Faint, mirrored text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is illegible due to fading and bleed-through.]

[Text from the adjacent page on the right, partially visible. It includes a large red initial 'O' and some illegible text.]

Deploratio duorum partium & pueritate statqueq
mundi

Mundus p[ro]hibita & n[on]a n[on]ta fides nisi p[ro] se
Quilibet aspirat & cupiens aliud
Iusto iudicio p[ro]vertit absq[ue] pudore
Ambulat in tenebris proq[ue] dolor omnis homo
Velle manitat ius clamidis velanne laudit
Vltio t[ri]ssert[us] angariatur inops

Manitat Quia
sicut terra mollis
luceta velle ma[n]u
tractat ut forna
i[m]pud bonis uel
Gymie Sic i[m]pud
manitat i[m]pud velle
ut p[ro]ut alie & p[ro]u
ratione r

Per h[uius] monstru[m] et figura[m] et intellige potes q[uo]d d[omi]ni vltio t[ri]ssert[us] videlicet
et deformitate q[uo]d g[ra]tis p[ro]p[ri]e sive i[n] patria ciuitate & magnis forefacto
vlla seu q[ui]libet alia q[uo]d g[ra]tis entiastra id seculari r[ati]o[n]e p[ro]p[ri]e vlt alio
Per m[un]dum in o[mn]i etate ab adolestentia p[ro]p[ri]a ut ad m[un]dum vltio t[ri]ssert[us] & res
per q[uo]d i[n] o[mn]i etate Et d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]e i[n] e[st] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
p[ro]p[ri]e est cor ho[m]i[n]is & i[n]stru[m]bule q[uo]d q[uo]d illud
Ego d[omi]n[u]s t[ri]ssert[us] Et i[n] e[st] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
ip[s]ud eis Et post pauca p[ro]p[ri]e i[n] d[omi]n[u]s t[ri]ssert[us] quid e[st] i[n]
ho[m]i[n]e t[ri]ssert[us] Videt ergo i[n] m[un]do q[ui]libet vnu[m] capud vlt
p[ro]p[ri]e aliud d[omi]n[u]s ip[s]ud illic illat ip[s]ud h[uius] est itelli
ge mox ho[m]i[n]is d[omi]n[u]s t[ri]ssert[us] & validatio q[ui]libet t[ri]ssert[us] Videt
cauda scorpions retro p[ro]p[ri]e et anguille p[ro]p[ri]e
& fallacit[us] euadendo Gymiea t[ri]ssert[us] Leone rugiedo
vltio t[ri]ssert[us] & p[ro]p[ri]e que m[un]da uera odorat et
p[ro]p[ri]e illos qui i[n] fuis & mortuos ato p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
h[uius] q[ui]libet & p[ro]p[ri]e & alio vt i[n] metro adute potes. p[ro]p[ri]e
serpente ead[em] m[un]da uera. ho[m]i[n]is i[n] m[un]do & i[n]gratio
itellige fidelit[us] & d[omi]n[u]s t[ri]ssert[us] diu tractatio a quoq[ue] alio si
d[omi]n[u]s t[ri]ssert[us] Tandem i[n]p[ro]p[ri]e i[n] illa p[ro]p[ri]e m[un]da uera p[ro]p[ri]e
i[n]p[ro]p[ri]e & fame p[ro]p[ri]e i[n]p[ro]p[ri]e Alit[us] nos ip[s]ud
qui aq[ui]d e[st] diu[er]s[us] esse in g[ra]tis g[ra]tis diuine nutriti.
tandem p[ro]p[ri]e offensa i[n]p[ro]p[ri]e i[n]grati efficiunt[ur] catori
m[un]da beneficia sua m[un]da et magna no[n] violentes sup[er]
illud vltio t[ri]ssert[us] filios emittit et exaltat ip[s]ud at p[ro]p[ri]e

Alit q nob puid 3 ad saluacione nos illud nob ipis
pessim et riuici puerim 9 ad dapnacione. Du per
mitti sensualitatem duam rationi. carne aie pue
illud Qui nutrit fraudu puid. i. carne sua delicate
ut puid puid effrenate facit ei qtucliofu Per igitur
i snu h. idem intellige & migrato q fidem lammum
p uacudia et iudiam psequit. catore offendit. seipm
corrodit opponedo ut psp **Q**uare i vera h. id
intellige & migto mete ac virtutis lammie tero. qui
fidem animu puid seu aque ipontem p auaricia
et ifidelitate sibi i nata dapsifant. Qu offendit
et seipm detpat **U**nde ex pdictis patz qd nos omis
& nostro pncipam 9 Et sic p. ita appbut ifideli a.
muro ul cuiusq migto Sic ena tropolyte morali.
Zando ad manū edifica i nob ipis appbe debe 9 pps
cognosendo & factz ut pstatu est **A**duitentes illud
Ura i heny **O**mis iustie me q p. i. mestruate sz
muliere **Q**uod at vera pnt p. d. & sus nris p. p. s
et ad poptu iustitidis **A**udi ps **S**i mei no fuerit
duam tue inuulaty ero et veru est ad littera. ve.
ri 9 ad morate intelligenda. mei. i. quicq mei sensy
carnales i stelluales et Nullus enu hostilior mi
nig q quilibz sibi Et p sanguie p. p. **U**nde h.
cola 9 & h. ra sup illo libera me & sanguie id 3
9 sanguieis et

Unde iuxta pictura natura nostri expatam i glo
et i textu **U**nde tot capita tot sensy i frept qriob
et p. p. **U**nde viy sup. 9 habete serpente i f. nio
et murem nigz i p. p. albo. i. que i snu suo et
alas vltur sup. 9 i nostro **U**nde leone. canie. portu
synica ab ante. i. retro vlyem i duab mudas por
pionis i anguille i lupu i inferi 9 **U**nde pedes nialu
p. d. i. mare i mutu p. p. i. et

rone nos illud
 ad dagnationem
 roni. carie
 pu. carie
 t ex duclo
 grato q fiden
 aut. entore
Quare
 virtus lumen
 e ipoten p
 apmunt. d
 p dicit p
 n d. in aff
 e ad trop
 wib app
 w est d
 e q p m
 p d m d
 d p b m
 w m e d
 m e i q
 nullus cu
 angue p
 ra me d

[Faint, mostly illegible text in a medieval script, possibly Latin or Greek, covering the main body of the page. The text is arranged in several horizontal lines, with some larger, possibly decorative or initial letters visible.]

De proprio monstri horribilis ad gpanom congrega-
tione puerse

Horribilis monstri conuentus appetit est
Inimice portat fit minus invidia
Nec minus est genere nec portat fratrem amos
Principat viciis nobilitate caret
Vlper tricinens anguilla scorpia munda
Mortis odor vultus est lupus atq; rapax
Serpens in gremio minus pinto conditus ignis
Quint etiam leo fit symea placet
Conuentus ut h' accipit est g'itas seu q'g'g' patrie nunitat
seu claustru r
Nec minus gene' id z in toto g'ua minus amos z fidelita-
te non est hic r

Proprietates seu potius & forinuitates monstri p
diti congregacionis videlicet peruerse r

Preceptu laqueus retis disciplina furor lex
Persequit iustus gens rea libera stat
Conclud fraud est concordia ppl et heredis
Vno fit fratri fratri ad interitum

Si pax t'fina de pace detestabili et de fratri p'p'ntiae
moderna et intestina audi Bernardus in sermone iudi-
ca michi p'p'ntia eata p'no p'p'ntia est p'p'ntia qui
isti qui misererunt p'ntos arbitrabant obsequiu se
p'p'ntia de p'ntu vbu saluatoris Et illa reptacioz vicit
p'p'ntia martiz Post h' p'p'ntia homies
vani cupidi glorie ut heriti exentes & eata dui
eandem sua matrem afflixerunt in diuersis z p'p'ntia

dogmatibus Sed illam temptationem vult p[ro]cipiāz doctor
 ut p[ro] eos qui q[ui] illos disputauerut ut Augusti[us] Ambro-
 sius et alij. Si t[em]p[or]a ista libera p[er] ab utraq[ue] malicia
 de miserante. Sed modo ve eccl[esi]e a fermento phariseoz
 quod est ypocritis. Ve in qua si purget[ur] aptq[ue] heretiq[ue]
 mitteret[ur] foras & aresteret. si violentiq[ue] inimiq[ue] ab-
 seinderet se forsitan ab eo. Nam vero q[ui]mo erit q[ui]
 se abscondet omib[us] amici & omib[us] inimici omib[us] necessa-
 rijs omib[us] adiutorijs omib[us] domesticis & nulli parisi ut
 ista olim p[ro]dictu[m] & et nunc t[em]p[or]e adimpletois aduenit
 t[em]p[or]e in pace amaritudo mea amarissima. Amara pri-
 m[us] inere m[er]it[us] Amator p[ro] h[er]eticis hereticoz Amara
 nunc in morib[us] domesticor[um] no[n] fugae no[n] fuge eos po-
 test ita inualuerut et multiplicati p[er] sup[er] numeru[m]
 Intestina et tam in parabolis plaga eccl[esi]e est. et ideo
 in pace amaritudo mea amarissima. sed in q[ui] pace
 est. pax est v[er]o est pax pax apaganis. pax
 ab hereticis. sed no[n] p[er]fecte a filijs. A turpi vita a
 turpi questu. a turpi conuersione &c

Alie deformitates monstri

Quod pax tristitia nisi rixte gaudia nulla
 Ad mala testis adest et bona no[n] memorat
 Alieni virtus confessio femina tribrium
 Nec secreta tenet cum manulare potest
 Laus uel honor p[ro]ij mors est infamia vita
 Tribrium Quia sicut tribus aqua retentae no[n] pot[est] sed p[er]
 foramina eandem undiq[ue] effundit. Sic nostr[um] istud siue
 pars siue peccat[us] monstrum illiuscu[m] inu[er]sa alteriq[ue] relac[us] pot[est]
 vno effundit et manifestat n[on]

2
no
De Invidia

Inuis vel honor. Inuidia puenit ex invidia. Na inuidia dicitur
honorat ipe i corde suo turbat & angustiat. Sic ena dicitur
alt diffamat. ex q. inuinit & rfonabat. Et est invidia
magis pnuia & quis i pnuia sua. Na aqua pnuia i pnuia
sua est finalis & penitencia qu quis i fine no puenit & pnis
suis. et orit frequet pnuia istud ex inuidia q. ex inuidia
contigit q. frepter aqua dicitur morit. no pot nec vlt di
ligere illu cu inuidet. Deo legit q. mors venit ad inuidia
& volebat ea inferre q. agnostens inuidia quidamit eam
& iustia rogans q. ipa q. ulla prebat pbi pntre pter q. quq.
dixisset pnuel p. ut q. mors gressit dicitur pntre pntre
dicit et stimauit quq. puenit ad illu locu. Si. et nos di.
mitti i debitorib. nris. Illud cu nullomlo pferre potuit n.
adhuc pot. De inuidia no pot mori q. pepegit fedus
no morte r.

Produo refuit nil ait absq. dolo
Nec cuiq. pat. vbi no timet atq. potens est
q. vbi robor abest omnia dissimulat
Cum labor aut. comune bonu sapientior alter
Dum lux p. m. papa fit et salomon
Narrat vt extrahat m. & pambulat inficendo
Turbidat et torret verba. Nata pie
Inapit et planta sub iustia q. i zelo
vt gferat opus mox alijs dat omis
hi q. delinquit magis m. pbat ut vidat
Expeto illi i n. p. dissimilans
Nuitquid ait ut agit p. gelusio nequi
Et pulchre floret fructificane nequit
Si quitquid et rasi p. fuit horret
Nec patit verbu posse rare bonu
Dicit p. p. gna q. i no dicit simulator
Sic falsq. falsu duplicant ipe suu
p. f. dia meretricis variabil et q. i ventu

Fictus dicitur est invidij belial
Simplex exterius intus duplex et amarus
Monstrat amicitiam fert inimicitias
Sicut iustus est in pulvis simplicianus
Sic est eruditus promptus ad omne malum
Pringere te nullus sed nec desistere possit
Sic est promptus conditus et varius
Ignem spargit aquis ut forte ardeat ira
Dat sentire tamen velle fugae formam
Petra delicta urentem dum videt ignem
Effudit lacrimas postea per cineres
Dat sono facem quod non incendia ponat
Iustitia simulans plus reus efficitur
Si delictat ut meliorat ad illud
Quod nocet hoc gloriatur ipse nocere nihil
Scriptas sacras allegans prophetas
Sic quod et ipsemet hoc esse putat melius
Sed quid nos omnes de nostris participamus
Actu ut mente nequit hoc temere
Nunc ignorant nunc certe nuncque stenter
Nunc sic nunc aliter nunc male nunc leniter
Nunc quod dicitur nunc quod nos facientes
Nunc quod fremunt murmure dissimiles

Unde Viellator sedens in taberna cum potatoribus
 ipse tandem altricantibus et se mutuo periculis timet
 ne ut utus super ipsum cadrent suppet viella suam
 inusitatum instrumentum dilatat et morose et humiliter
 decantabat Utinam totum bene succedat iterando utinam
 totum bene succedat **V**lgariter autem **A**lles muser wail ergeyn

Salute fonte p[ro]p[ri]e p[ro]m[iss]i b[er] alleit Tandem Aruq[ue]
r[ati]ones q[ui]no euad[er]e poss[et] vidit sala appoitam solio
alto exiliens caute ascendit salam in ad se vi dit se
n[on] sup[er] solio ex[tra] se traxit sala ad se et t[un]c n[on] d[omi]n[us]
niter sed de r[ati]one et r[ati]one r[ati]onit in viella sua h[ic]
q[ui] b[er] p[ro]cedat iterando N[on] q[ui] b[er] p[ro]cedat V[er]garit
at N[on]met f[er]u[er]e 30 g[ra]te Gallice Jamais b[er] nauemque
Sic est & nob[is] q[ui] p[ro]m[iss]i i[n] p[ro]lo ul[tra] indigen[er]e q[ui] r[ati]o et q[ui]
d[omi]n[us] p[ro]m[iss]i i[n] m[er]it[is] q[ui] p[ro]stituti dulcia et h[ic] d[omi]n[us] p[ro]ba
nra Sicut m[er]it[is] q[ui] d[omi]n[us] erat i[n] m[er]it[is] q[ui] p[ro]stituti
n[on] potuit vid[er]e neq[ue] quid[am] nisi p[ro]culos p[ro]p[ri]es Et
at abbas effect[us] et noluit p[ro] se h[ic] nisi maguos p[ro]p[ri]es
Eodem m[er]o q[ui] n[on] euasit p[ro]ta ul[tra] ascendit ad alta
quid sequit nisi fugat n[on] dom[us] ip[s]i Versus in
Nulli q[ui] patit[ur] lectator adept[us] honorem
Nisi n[on] p[ro]mit[ur] q[ui] temp[or]e se meliorem
Ordine r[ati]o grado si forte fuit ret[ur] salum
N[on] p[ro]m[iss]i h[ic] est h[ic] h[ic] t[un]c p[ro]p[ri]et[ur] in altum

Docte viellator tunc cum dulcedine cantas
Quando times aliter quando timore cares

Intellige pictura viellator i[n] late sequenti m[er]it[is]
nifer[us] q[ui]do sedet in r[ati]o[n]e m[er]it[is] r[ati]o[n]es t[un]c
cantat dulat postea i[n] p[ro]p[ri]et[ur] p[ro]p[ri]et[ur] ascendit ad
solio et t[un]c se videt p[ro]p[ri]et[ur] i[n] solio d[omi]n[us] p[ro]p[ri]os et
cantat aliter ut pat[et] i[n] g[ra]ta et

De ingratitude monstri Item alia pulchra
puniū mūdi videlicet retributio maloy pro bonis

Opep̄ venenosus tribulatus si releuatus
In releuatorem uirius ubiq̄ iacet

Nobilis o stipio Iste stipio est ille stipio africanus
Ideo sic nūcupatq̄ q̄ tota affrica nō solu aruis s̄ eā
virtutib⁹ romano s̄bingauit impio. qui eā hānibale
duinto cartagine capta q̄plud dedit ne ipa cartago
deseret s̄ p̄biecta romano impio t̄maneret ea d̄
causa ut romani p̄ manerent in fiore ⁊ abq̄ vera
fermitate pacis ne gens p̄ bellis d̄dita ⁊ appveta
fūgullitate nimia gaudens bella intestina ⁊ ciuilia
alijs q̄uora assumeret. Causone magno q̄riū vidē
liz destructioz cartagine q̄ulente ob q̄ ne romani
cū cartaginep̄b⁹ ⁊ cetero lites et querras haberet
cui⁹ q̄plio destructa est cartago. Unde amicit q̄
ille sapiētiss⁹ virtuosiss⁹ et nobiliss⁹ stipio verba
videlicet intestinum et ciuile bellū nūc romanos q̄
ex illo t̄pe vsq̄ ad t̄pa iulij reparat p̄ multa retentata
anoy i d̄ligie durauit. Unde sanus i nouo d̄ ciui
tate d̄i. et nūc festis romanos q̄ huc stipione v̄itit
Marrobis nūc d̄ sompno stipionis nūc p̄cipud somp
niasse se vidisse p̄reū sui paulū q̄ b̄ū reperat
reū publicam i paradiso i lecto pulcherrimo iacente
iuxta que albet lectq̄ mire pulchritudis stetit vanus
Iutrogatusq̄ paulq̄ a stipione cui ille lectq̄ esset
patq̄ p̄pondit p̄ te Cui stipio Quid faciedo huc
obtinere potero Respondit paulq̄ Iusticia cole.
Pietatem serua. hec vera via est ad celū. Hic
Vtiosiss⁹ stipio q̄ multa bona inḡtis romans fereat
Tandem ab eisdem querit vt om̄d̄t p̄munitq̄ ad

stiret lapis cui scripta fuit bedd tūmīssa qui scriptura f. ex
popuit patrem patrie postpopusis Capicāa sem
sustulit Regna roma. puet ferro flama fame
Et erat ista sententia Quia patre patrie. du ppe
pna vestra ppopusis h. est offendis Quia tot
ualibz delectatōibz intendistis Ideo sapiaz vram qua
oibz gentibz duati fustis pond sustulit h. e avab
abstulit Ab hac causa romanoy vquid vuet in
destructioz r i qfusione et roma expugnabit
ferro r gladio flama r igne et fame Statū vt
venerabil beda ista expositoz r miserat a romanis
exondatq fuerat h. ppea vipo rreptit vt clarus
r legenda sua habet r r

Regit i gestis romanoy q vni p ferto dntiochie
quidam dmon putant huc verpo d. c. triplia
do. f. d. simul i. forando. Et ille p fety vpi non
itelligens q pulit deos suos qui dixerit Qua
rina Adulatio Astucia habudant. Cospira. Car
nalitas Contractio invidant Duricia Derisio de
tractio Placent Inreuerencia Inuidia Inppie.
regnant. Elemosina Equitas Culpelia latent r
supplicia vt potes ad statū hodiernū r r

Exemplificā mgtitudinis facte scipioni p romanos

Imbilis o supio ppenlu mudi plante
Celicus audisti lectus amen r adest
pro te nam cole iustiaā serua pietatem
Ad celum vita her est via p meritis
hic romanoy m pt sum r reuelator releuator
huc tamen migrata roma perire iubet r

5.

Tullius Augustus De isto tullio scribit Valerius Maximus
sicut et alie historie testantur quod in ad huc infans
esset ex parte apu os et quod plerum sicut et platonem
amdit Poliorationem scribit tibi quod amdisse videlicet
hys duobus et beato Ambrosio quod per modum mellis flua
et diuina ex eorum ore protulerit. Quid mirum tullio
et fantulo suo queda nobilitate romanorum matrona
ipso sibi apparuit et sibi ministrare fecit. Vidisse tullium
et magnum virum creuisset et tamquam rethor et magnus
romanis reputaret. Julio cesare mortuo et cesare
augusto suo laborauit quod imperium obtinuit. Et quod plebs
tradit ambrosio inimico. Autem ipse Augustus priorio
et julij cesaris priorio ut velle suum in eo faceret ut sic
Augustus amantia autem arqret. Haec ipse autem
in tullio habuit odio quod pompeyanus erat. Haec
et istudine passus est tullio et utriusque a cesare. Au-
gusto licet alio utriusque haec materia inuenies ipse
De Ciuitate Dei. De isto autem si audire delectat
duo quod ipse in vltima maribus partibus esse mandatum
et iulium cesarem ut contra pompeyanum sibi veniret
et adiutorum paruo exercitu armatorum in terra na-
uibus statim ascendit mare contra tamen quod plerum omni-
um nimiam tempestate inueniente fidelitate et aopi-
tate plerumque vidit amdit quod in omnes illas naues
due simul portum non arripuerunt. Historia de isto
autem cleopat et augusto quod et nota est
hic etiam tullio quod in alios libros morales et re-
thoricos quod proposuit fecit vnum librum de senectute
vbi multum inuenies de senectute. In quo etiam libro repe-
ries ipsum tenuisse aeternitate aie. Dicit etiam aliqui
quod ipse tullio quod proposuit. Ceterum sed a nomine ma-
iorum auctoritate ut auctorem libri ceterorum et titula-
t. Que ratione in eodem libro de senectute hys verbis

recomendat dicens. Quis nemo unquam melior meo pietate
ostendit et optat se conlucere in omni post morte per tantu viru
Nam ipse tullius eadem rationem pro sepultura ut loco sepul
tue in comitibus abisset qui dicit se interfecit nam dum studeret
in platone et passu de etiam morte dicit legit accepto gladio suo
se transsedit et interfecit sperans frui per hanc vitam et nam
beatitude et melius mori quam sub imperio julij cesaris amitte
libertate. Alij dicunt fuisse rationem per ipse et alium tempore
sapientis de quibus sebe no est opus ad pmo

Alia exemplificatio ingratitude facte tullio per augustum

Tullius augustum magna virtute creavit
hic tunc hunc hosti tradidit antonio

Innotuit arturus. Hic arturus triginta regibus imperabat sul
lanam seranum romanu perisus duello superavit et interfecit
unde regnum francie obtinuit quia tunc parid ille fullo a roma
quo missus fuerat ad gubernandu francie hic arturus cum
quendam gigante solus acceptavit et interfecit qui gigas
fons et barbil regum facta quos occidit occiderat in cor
septem se congerere solebat Nam arturus arturo antea
mandaverat ut sibi barbarum mittere sinaret extraxerit
ipam. Item idem arturus aliu gigante in quadam insula
conspirante dimisso exato suo solus acceptavit. Et licet
cum magno periculo et lesione ipam tandem interfecit. Dicitur
arturus regni sui britanie et regnum suam consanguelli
no suo mado. Belgariter mado in fidelitate. quise
quo expedito cum multis regibus et principibus et nobilibus
multitudine versus romam arripuit iter. Et eandem et
pugnandam et obediendam cui romam obviary venerit
et cum ipis episcopi et metox. Quos grecos. Parcor
libi. Bizret. ituroni. Mandrosus. egypti. Quicquid. babilome
Apuchet. frugie. Duander. Syria. Et ipsa. baccie. Et
ipolitus. certe. regis. cum duobus sibi subditis et crude

ussumis bellis meo se quibus multo gratibus et nobilibus
 et utraq; pte meo pte Tandem lucio septimo romano
 impatore interfecto romanoq; deiecit arturore cepit Et cu
 ultra ad expugnandam roma ita arturus arripet rone
 rit mocij de Britania ad regem arturu mudiq; sibi
 gangelmen suu moidec regnu britanie cu vna sua sibi
 usurpasse Unde dimisso pposita cogitur arturus rone
 britanday qui cu sancto et itru durysia bella cu moidec
 habuisset vltimo durus et crudelis bellu habuit in quo
 inter multa milia et quasi innumcabilia viroru et
 utraq; pte paucissimi remanserunt Et ut aliqui historici
 ferunt nullus vnus nisi solus arturus letaliter vltimo
 vatus cu suo cliente remansit Unde latius latius in
 historia britanica ibi inuenies mudiq; in illo vltimo
 glectu habuisse lxx milia viroru et arturu plura
 Et nota hanc in g'atitudine tanto viro facta et commin
 mirabil et turbid de casibus fortuit et aduersis tibi
 aduenientibus

Felicus arturus regnu cu conuge moidec
 Coniugit nequam carpit utrumq; sibi

Felicitate Tempore helie p'p'ete fuit quidam rex britonum
 hunc leu qui tres filias habuit ipse tandem senescente ad
 se vocauit easdem incipiens a seniore et interrogauit eaz
 quanta me diligis filia Et illa plus te pater mi quon
 aiam mea diligo Similiter et secunda interrogata taliter
 ut prima respondit Quibus responsionibus pater ultra
 modu contentus est easdem iuxta eandem libitu mari
 tauit Et d' t'ia eade illa nunc sororu adulationes exorrens
 et pri cordulo copacens respondit in q'ec verba Est respici
 am p' mi filia que p'roni suu plus qua p'roz p'sumat

Dilige no vror equidem ullam ee que pater audeat nisi iis
suo vobis vobiscum celae nitatur. Namque ergo dilige te ut pater
et a proposito meo no dimittor et si ce me magis extorque
et istis audi amob certitudine qua aduepuit te habes et
interrogationibz eius sine impone. Item quantum habes
tantu valet tantuqz te diligo. Prudenti pr ipam qd dixisse
celabundancia cordis et no ee compassioe seu informaco
affirmavit eam magis tali honore maritare sicut sero et suas
Dicunt tu te plus illis diligerem tu me nimis et statim
consilio pater maritavit illas duobus comitibus et albanic
id est scotic datus esse in mirimomiu dimiditate regni
sui Britannie ordinis tota monarchiaqz Britannie post obitu
suo per ipas duas possidendam. Contigit de hinc Agampris
rex francor audita fama pulchritudinis corde ille misit
nuncios ad regem leu ut sibi eam in uxorem traderet
quod factu est aliquo tñ regni et hysauri participatione
Post aliquod vero tempus cu leu seime corpore cepisset
p generos suos videlicet comitibus et albanic ducis
privatus est reliqua pte regni Concordia tñ habuit
retinuit ad alter generos cu hysa militibus ne in gloria
remanet. Sed post modicu tempus filia de suo pte atte
diata status pte diminuit et in tantu despicitur quod
tedio affectus secundam filiam pro relicta hinc querit
apud quam tandem quos clientibz ipam oportuit qren
tari indignans igitur rex leu rursus est ad pma
spem ipam moue ad pietatem. Hinc per munda celi
miravit q nullo mo pte manet nisi post positio ceteris
salo seruitoe qrenaret quia de ceteris sone et mutilibz
est. Et sic per aliquod tempus cu solo milite remansit
Et tande detestando misericordiam sua cogitavit filiam sua
ipam nihil velle facere qm tam in gloriose eam remisiss
Indignans tamen misericordiam sua diuicius ferro transp
tauit ad gallias et transportando cu fletu et singultu
in hys verba prorupit. Corde illa filia qua vera fut
dicta illa que michi respondisti quantum habes tan
tu valet tantuqz te diligo. Dum igitur habes habui

quos donat potui visus qui vult eis qui no michi p dona
 meis amici fuerit Na absentibus munerebus et ipse abierit
 Sed qua fronte calissima filia audebo ate exigere qui ob
 p'dicta verba utatur qui et sordet tunc que post beneficia
 que eis impendi me vultem pacuntur Et post qua venit
 ad p'antia m'itavit filie sue miseriam suam quia no ga
 haret qd comedere vel m'itaret m'iam illius filie petebat
 Quo indicato comota cordilla fleuit amare et mox pro
 pro pre sollim'p'iter misit et si obuia cum reg' agampo
 venit et d'inde illud honorifice recepit ac tractavit Dedit qz
 reg' agampus ei p'tatem totius gallic' donet cu in pristina
 dignitate posuisset Antea misit reg' agampus per galliam
 pro exercitu ut regno britanie deus p'otus suo reddere posset
 quo facto duxit p'atu leu' filiam suam in britaniam et bello
 g'abito cu gen'it' suis triumpho potitus est De latius in
 hystoria britanica et nota ingratitude filiaru a p're publi
 matare et sp're filie fidelitatem n' q'ia fidelis p'ter sp'ctu
 n' ille p'ter beneficia p'tul' m'itate sed sicut corde fuerit q'
 agerent Sed p'ardat dictu p'ente ad lucillum dicentis
 beneficia amicitia no parant Parant quidem si acceptu
 res quid' licuit eligat nlt' dicit beneficia id est benefac
 mult' no facit recepto' beneficior' amicos nisi alias ipi sint
 virtuos' Et ideo dicit parant quidem sicut accepturos eli
 gere id est si fuerit in venire fidelia corda et receptacula
 bui et infidelibus q'qz generat inimicitia quia supbi et
 infidi horrent reg'raciari quia tanta quiditatem et grati
 tudinem no h'ent in se sicut debitor no habens pecuniam in
 pera unde suo c'atori soluat fugit et p'oret eudem Sic in
 fidelis no habens fidelitatem in corde suo unde suo benefactori
 et benefactoribus motus adoptatur ut debitor et infidelis
 a p'udice et gratitudine quos no habent qu'entur

Filia bona patris sibi gratia spernit amanda
 Sp'etraqz cordilla fit sibi p'sidium

Fabula fabula est non ad rem sed propter magnam moralitatem admi-
renta est que taliter recitatur. Quibus quidam experientie et nobi-
litate gratia voluit visitare terras alienas qui transendo qua-
dam silvam in venit serpente et duos simul litigantes qui
duos partes descendit de equo ut ipsas bestias spectaret et pa-
cipiat quo se insiliit serpenti in milite circumdando eum dufo-
ne sequente appuendo milite. Unde miles ammirans et magis
dolens virgens dicit serpenti. Cur me interficere conaris cum
tibi bene fecerim. Respondit serpens. Iuste moueor et merito
est patens ut quid cum sis nobilis et virtuosus te inuicem
parare bestias assuetas et non deditas bellis serui omni de-
buisse non posse litigari abesse et citius in noctem iude
qua ad horam discordia carere habet. Hinc inde allegatio
mibi commiserunt se. Ita iudicio aialium eis occurrentem venit
leo cui positum est serui et rogatus est ab ambabus partibus ut
iustam sententiam daret. Qui hinc amissas deprehendit
milite. Impeccat ei verba per serpentem prius exposita
et ea esse vera. Simili modo et carius postea deprehendit eum
Tandem inter aialibus ipse milite licet sibi operentur ut
iustum iudicium condempnantibus. Venit pulcher cui miles allo-
quitur lingua laeta. Prudentissime et subtilissime ducem
et fortissime socerum aduerte velis tua excellentiam et in-
operati dignum amicum tuo ut mediante industria tua ab ipso
tibus istis non alias me exstente in orto tuo dilacerare
disposueris. Tuus ergo tibi me subueniam. Tuus miles. Romme
cum sis doctissimus. Quibus verba recordans dicit. Regia
corde michi res est fuerit lapsus. Fuit ergo michi
lappo quia credidit alium esse morto meo sed cum dedit
vo veniens gallus cum gallinis pro libito absque proclamationibus
habebis. Posita est ergo illi questio qui capiens liberam
militem. Dixit ambigua est michi questio valde. Operet
me videre qualiter facta se habuit de scitistis in libris se-
pacione. Respondit miles et serpens placet et statim
serpens resiliit et posuit se ad partem aduenientis. Dufo-
ne ducis inter ipsas bestias leo est exorta in tanta que obli-

11c
fuit militem Dixit ergo vulpes etc ad partem vram donec bene
fui auisatus et sic liberatus est miles Note non da

Fidula militis est qd bellis dedita parat
Vnde necatur ab hoste aut nisi vulpes erat

Sicut uerum virtus concordat ad pp dicta boetij de consolacione
sua gramem sortem quocumq; iniquus additur pondus gladius
venero ad idem verus Nulli confidite vobis et fidem neq; dico
hosti pro medico fit amicus et hostis amico

Fit uerum virtus lux nox su regnat iniquus
Fictis verbis p similita bona
Vtos execat sibi medax inficit illos
Turpia que gessit impertenti alijs
Dicit dicenda uerbis soludo pphista
Callidus casor ne videatur inerti

Maleficat culicem sicut illi qui modica poterant et magna
dissimulat sicut quos dno in euangelio **Matthi 23** **De**
nobis ipse dicit ecce ceci excolentes culicem sua camelu at
glutientes et **Luc 11** **De** uobis pharisaei qui decimatis mintam
et rutam et omne olus et pteit iudicium et caritate dei **Ad 1**
verus **Comemorauerunt in memorabilia pte miserunt con**
memorabilia

Maleficat culicem de glutit et inde camelu

Nunc quidam cecus iniquus dno sine uide no audit non
videt istum malefactoru seu spoliatoru cui fauet uel quem
timet ne scire uult maleficia sua imo dissimulat seu colat
eadem **Prohibet** uero et dimitit quibus ppter munera extor

quonda seu aliis insidiat ut limpe et aper subtilissime videt
et audit occasionando Vel sit iniquus unde sine dominus
parum in nocent sine muneribus vel cui no fauet no audit
neq; videt Punites vero sine potentes ppter munera vel ppter
retribuacione seu quib; alio fauet cito videt et audit gratat

Hinc sordidus cecus hinc quoq; limpe et aper
Conciat occulto malus ut sanet manifeste
Irritans alios ut lucra percipiat
Non solum pastor nunc mercenarius ceptat
Sed pastor lupus est excoivando suos
Vita sub iniusto mors est no vita putanda
Alter et in ferus est domus et patria

Perior scilicet infernus Nam in vero inferno demones et
mali patiuntur et ipse est iustus Hic vero in nocentes patiuntur
et ipse est iniustus Hic vero in nocentes patiuntur et mali gaudent et ipse
est in iusto Et idcirco prior est infernus hic sub iniusto Tamen
ad aliu et veru intellectu mali semp patiuntur hic ppter passi
ones internas Et boni et iusti semp gaudent Scribit enim
bona q; sua iuste conium et in actibus aptas Habent apli gau
dentes etc

Perior in hoc casu q; ibi patiuntur iniqui
Hic vero iusti semp odiantq; mali

Senciat Hic in presenti pictura superius incipiendo et ce
meto concipere potest nefandissimu malum quod iam
propheta per aliquos tyrannos seu officiatos exercetur
Nam placita discordias et querelas p; intermedias psonas
dolose procurant ut inde vias suas muneribus repliant

condonatas et concordias vendendo et ego sub simulata pbita
 te et quasi gratias magnas faciendo ne no et laudes magnas
 licet per fraude tu sub spe boni sibi acquirunt assimulantes
 in hoc vobis ostendit in legenda sancti Matthei quomodo
 do a lesionibus sanare videbat. Unde superius in pictura prin
 ceps iudex seu officarius tyrannus quomodo stat in ornata de
 centi auctore se et p digitos respiciendo occulte monstrat
 et ostendit clientulis suis modum intencionis qualiter inno
 centes debent intecere et ipsi insidiari. Unde ulterius quo
 clientuli infortunati ad ipso veniunt et ipso in nocentes impli
 cant et mittunt sicut cum vesabus uel luyopijis ut faciunt
 et dent ipsi materiam discordiarum et alios trahunt ad terram
 ut quoti et turbati dicant aliqua p que filo capiunt.

Unde miserus in pictura quomodo idem in nocentes veniunt
 cum muneribus ducunt alios pecunia aliter pisces alios le
 pantes aliter pullos portando et agitando tyranno et vide
 quomodo ille sedet in cathedra et est pfectus cum ducuntis
 ut sanctos et sic figurative se producit intelligi p
 materiam etc.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

Handwritten text in Gothic script, visible on the right edge of the page. The text is partially cut off and difficult to read due to the angle and fading.

Tribus mala faciens fructu malum iuxta euangelium matthei vij
 est quilibet princeps malus rex gubernator seu officialis vel et
 ecclesiasticus p[re]latus tyrannus vide quomodo in terra et in domo suo
 sunt serpentes et bufones et mali homines opa mala falsa iudicia
 in clerico seu quilibet honesto nobili mercatore seu oratore patet
 sicut sepe sequitur et multi dant fugam sicut videtur p[er] bonos et pios
 et ceteros aialia pia que exiunt regnum et merito p[ro]p[ter] regnum
 istius inferni inferno terrestri p[ro]p[ter] opa iniqua p[ro]p[ter] amicitia
 tes et tribulaciones bonorum et innocenciarum

Nolumus nobis ascribi modum picturam tamquam quandam
 specialitatem nos prius aduenisse sapientes antiquis tem
 poribus uti picturis ut in fine libri reperitur que p[ro]p[ter]
 edificationem merito h[uius] picturis d[omi]n[u]m quia edifi
 catione sue valde

Intellige picturam istam inferni videlicet terrestri ubi iniquus
 seu fatuus indox seu tyrannus cum sibi similibus regnat q[ui]
 merito per arborem malam aridam et infructuosam denotatur
 in patria sua videtur serpentes et bufones spoliatores regnare
 vide media villam et ecclesiam vide etiam mercatores et au
 tores captivare et depredare et vide superius eisdem innocentes
 esse inferni fugam dare prout latius in glosa et in tractu vi
 deri potest

Infernus terrestris

Dicitur vicia De ista materia vide in capitulo super iohi di. Et
 in quibusdam in rosario ibidem Et ad idem dicitur in dicitur **S**uavia
 vicia virtutum spectantur. Unde quicquid sub peccatoribus
 decipit quia se subuclantur tegunt nam sub peccatu iusticie corde
 licet agitur et remissa segnitie mansuetudo cordis. Et tunc nulle
 sunt occuliores impie que que que latet in similitudine officij nam
 hinciamus equus idcirco se fallit quia fama nunc mentitus est. Et
 idem **S**uavia ad lucilla sunt defuit et comediu du que fuerat
 vicia morsus fut Et q tibi ostendatur q no pto vicia se se meciant
 seu se simulent et virtutes vno et q ce ipis virtutibus vicia pua
 aut et oriant. **E**xempla habemus de supbia que quq nascitur ex
 suo contrario scz humilitate de sua morte hinc merito reuincit
 et cu vincatur quisi vincit et ip no solum mirabile s; miserabile
 Et dicit dicitur **S**uavia moralium xij. Item cauatur supbia ex vir-
 tuositate uictorie peccati ut aliqui videntur supbare quia credunt ali
 qua pccn et vicia misse et de hoc succumbunt quia de victoria
 supbiunt sicut posuit exemplum **S**uavia ibi supra exponens illud
 prima macchabeos xij d. claudius qui in plio elephante feriens
 feruit sed feriens sub ipo occubuit Et idem facit qui aliquod pccn
 vincit et de ipa victoria supbit. Item cauatur supbia inter diuim
 ex voluntaria paupertate ut fuit in plio gentilibus vniuersi mundi
 contemptoribus sicut apparuit in illo pto qui dicebatur in era
 thon in vita beati iohannis et evangeliste qui ppter paupertatem
 et supbiunt spues ad mundi contemptu inducibat et de ip se que
 ter supbiunt vni et religiosi medicantes. **U**nde **C**ronimus in
 quadam epla dicit q difficilius arrogancia q auro carnis
 plerumq etia cauatur supbia ex conuersionis sanctitate ut patet
 in pparisio sicut pparisio primo die in sabbato. Item cauatur
 aliquid supbia ex honore et dignitate contemptibilitate qm
 em aliqui honores et dignitates abicit et de ip fatue supbit
 et aliquid de uicis respes portant ut cibos austeros comedunt
 et ip supbiunt. **U**nde **C**ronimus in quadam epla talis condemp-
 nans ait **P**ost abiectio tibi vilitas **C**rimis lassitudo et emque
 re delent no mittire supbiunt quib em vniq talon medici
 nam facit qm infima ut inde sana ledantur. **N**ulla em
 spet salute remanet ut illa que creditur et remedia fut
 venena 207

¶ Difficilimum et optimum est nosse se ipm

Entetur viciū se virtute fore sepe
Ut spem veri falsa moneta tenet
Relium iusticie crudelis credit habere
Aqz remissio forma pietatis habet
Irdignus et largum cautusqz tenet reputat se
Dum scelus est virtus desinit antidotu
Etiam letale malū mente non nosse dignam
Et pro re vili sollicitus deos

Noscere qz se proximum sit nosse se vide **Dugl. iij. de civitate**
dei que sequit **beatus Bernardus** in libro de maiori homine dicit
Stude noscere te nam valencior existis si te cognovisti quam te
specto cognoscas cuius planetarū vires habere complectiones
hominū celestiumqz terrarū omni noticia habere. **De hac ma**
teria inde **Aulus** in libro de officiis et ad propositū dicit sententia
herophilus **manentia** seca sunt iudicia et quia homo se plus ceteris
amat ideo facilius circa propriū iudiciū errat facit etiam ad id
illud metū. **Et** **causa** habet quos solitas habet et de hac materia
audi **proclara** dicta **macrobij** inde **sonus** **scipionis** ubi sic habet
tur **quid** **vero** ait **quā** **rectos** **et** **servatos** **hinc** **profecti** **que**
revertuntur **hinc** **no** **accipiendū** **est** **aurū** **originem** **manare**
de **celo** **ut** **res** **philosophantes** **indubitate** **ostat** **et** **sententia** **et**
hic **du** **compe** **utitur** **et** **est** **profecta** **sapientia** **ut** **unde** **orta** **sit**
de **quo** **fonte** **venit** **recognoscit** **hinc** **aliud** **a** **quodam** **inter**
alia **seu** **festiva** **sive** **modica** **scio** **in** **supratū** **de** **celo** **des**
cendit **no** **ite** **quon** **nam** **et** **deseri** **nos** **hinc** **est** **illud** **qđ** **in**
venalis **dicit** **de** **celo** **descendit** **hinc** **factur** **circuli** **asubenti**
ad **beatitudinē** **quo** **itinerē** **perveniet** **Si** **te** **inquit** **agnovisti** **sed**
et **ip** **fronti** **templi** **et** **in** **septa** **sententia** **est** **hominū** **autem**
ut **diximus** **una** **est** **agnitio** **sui** **si** **originis** **natalis** **et** **promp**
promp **capij** **exordia** **pna** **resperit** **no** **se** **queserit** **extra** **si**

Quis valet sedere qua centu mille sedere

Nescire tu scideas na clarior es salomone
Si quod pualet et quosopolitos hie
O magnu domi raru corpae remissum
Interim lunc plisice noscere se

Dauperior ecco forma fauor ipli fauor iuuenilis spes que
Subripuae tibi noscere quid sit homo et intelligas hoc in psona
ipria frequenter etiam in aliena Ad idem soneta ad lucilla ve
no se aude intelligit nemo cupidus ecce tamē dūcē querunt
nos sine dūcē erramus et dicimus nō ego ambiciosus sū sed
nemo aliter pōt vīvere rome Nam ego supertuosus sūm sed vbro
vbro ipa magnas in pensas exigit non est vīcū meū qd vīcū
dū sūm et adoleſcētia ep facit et qd exccitate mentis plu
res pēta aliena accusat qui sua nō cogitant Audi q quid propper
dicat caplo vō in secūdo libro Tam diu em quis pēta sua que
noscere et deplere debet ignorat quā diu curiose aliena con
siderat Quis si mores suos ad se ipm conuſus aspiciat nō re
quirit quid in alijs spialiter reprehendat sed in ipō quod lugeat
Proinde sūm mores vicia nō facile debemus accusare sed gemas
ut mīce omnia portantes de hominē qm implere possumus qui utique
nō accusauit pēta nra sed tulit elbanta dicente Ecce agnus dei
ecce qui tolit pēta mundi Itaq si ille qui sine ulla pēta fuit aīo
pētorū in spabili pietate sustinuit et pūone non desinit nō
mīcū nūm desiderans sed pūctū nec morte pētorū sed
salute nos quare exemplo nūi galuatois et dū nō sustinēam
in finis tū et ipi aut nūm sūm salum a deo portari aut
si sani sūm possumus ad huc ut fragiles infirmari

Lumine **S**ocrates ep solum scio quod nescio id est pāre uel nīcū
scio ep est contra eccos mente et in doctos qui pūmunt de se
Nam quāntū quis plus scit tantū sibi videtur qd minus sciat
Ad idem **S**oneta hactenus ignorancia mea ignorāui Nam
ad idem **C**ristatilis Omnia que scimus mīora sūt qd epū que
ignoramus **A**terū ad idem **A**ugustinus Ego augustinus epū
septuaginta annos ab adlecto nō sū amīculo paritū

sed doceri. Et quomodo isti viri illusterrimi reputabant se mo-
 dieu scire et nos ceci et boni lumme intellectuali carere et pre-
 sumimus scire multa. Ad idem qd mali ingrati sunt tolendi. Et
 necesse est scire itaqz libe alitaf est deos imitari si deos imitari
 da eia ingratif nam eia seclerat pal oituu et paratib patent
 maria. Dicitur opem omni auctore ignorantibus beneficia
 dare incipiunt ingratif pparant nam no cessant dii beneficia
 congerere vna fortici intencione scz prodesse. Intem illos demus
 eiaom si multa in uirtu data sint virtus est eiaom mali vsu
 futuru virtutif pparat materia. Ingratus est non michi fecit in
 miram sed sibi no est magni animi beneficium dare et dare
 pparat aut et dare magni animi est qd est virtus dare. Inpi-
 cia no utique redditura. malis no recipere qua no dare. Quia
 no dat vicem ingrati amicit et beneficium accipe est liber-
 tatem vendere. Deo si pmittit indigno da no tam minus
 sed dictu tuu redime it

Puperior eeto nullus pauprum ergo.
 Lumine qui cordis interiorum caret

Non quid plura et ut tu in hunc pntiosissimu estimationis
 errorem no cadas. Scire tibi utile est quid sit vere bonum
 et quid malu. Vera naqz sut omnia que in ip mundo sut em
 bonu malu mediu. Scias igitur nichil ee bonu nisi vntu
 solam que exomne dei ac dilectione descendit. Nec malu
 quicqz esse nisi vicium seu peccatum solum ut separaret a deo. Media
 vera sut diuicie ptates honor robur corporis sanitas pulchri-
 tudo vita ipa uel mors paupertas infirmitas iniurie et cete-
 ra huiusmodi que dia pro affectu et arbitrio vtunt uel ad
 bona possut ptem pficere uel ad malu deficere. Nam diues
 seu potens si bene vtitur diuicijs seu potestatibus ut Job et dauid
 vtilit sibi et de medijs fecit virtutes. Si vero abutitur eisdem
 ut heis et diues opulo damnatio sut sibi et de medijs facit vi-
 cia et sic intelligere et exponere potest potes cetera omnia. Sep-
 uides sibi q omnia temporalia uel corporalia media sut et in potes-
 tate tua posita facias tibi ergo firmi. Et caueas ne tibi
 in viciu et damnationem proueniat q per parcitiam et
 virtute fortitudis in salutem prouenire pt. Ad huc de hie

matia medicu[m] p[ro]pter n[on] uenit. Nam omnia que in hac vita tibi
euenire poterit siue p[ro]sp[er]a siue aduersa in t[em]p[or]e meliora
cione et uirtutu[m] augmentacione p[er]uenit si bene uertis eisdem
ut supra d[omi]n[u]m est. Et contra in t[em]p[or]e deterioracione et uicis
multiplicacione p[re]dicta p[ro]uenit si ab utero et male te habue
ris in eisdem. **De** ubi gratia p[ro]sp[er]a tibi succedit ex his te
no exaltas te spulias deo gratias referas et sibi gloriam tribuis
no tibi. Nam ex his melior qua[m] fuisti factus es et de uirtute
in uirtute ascendis. Si uero ex his p[ro]sp[er]a te exaltas pompo
sus efficitur p[ro]geniu[m] despicit deo gloriam no tribuit. Ete
rioraris et de uicio in uicium cadendo descendis et tandem
abstinatus efficitur. Et sic de aduersa et contraria
tibi euenit ex his no comp[er]eris no impacit efficitur.
Sicut in principio iudicij turbaris quia p[ri]mo motu in potestate
ma no sunt deo scia no blasphemias inno[m]bulacione et aduer
sitate tuas cuius passioni quam p[ro] te pati uoluit in recep
tam offerre sic ista aduersa te meliorant et uirtuosiorant faci
unt. **Ex**emplo b[ea]ti Lamberti de quo scribitur. Fortis in aduersis
spulias p[ro]sp[er]a patit. Nec terrore t[em]p[or]e potuit ne munere fra
gi. Et contra deteriorant et uiciorant te faciunt si in illis
te impaciter et imprudens habes. **De** hanc materia[m] mouet
in collacionib[us] p[ri]m[us] collacione beati theodori abbatis collacione u[er]o viii
Et ut etiam philosophice de hac materia fortitudinis loquamur
qua una cum malis uirtutis est audis p[er]uicacia ad lucillum. Galton
p[ro]p[ter] capta p[ri]m[us] amissis liberis amissa u[er]o cu[m] remouendo publi
co solus et ex b[e]at[i]s exiit interroganti de uictis iniquis p[er]didit
omnia. Inq[ui]t. bona mea mecum sunt. Ecce ubi fortis et firmus u[er]o
hostis sui uictor[is] uicit nichil inquit p[er]didit. Omnia mea mecum
sunt. uirtutis fortitudo uirtutis prudentia. **De** p[ro]p[ter] ip[s]um nichil bo
nu[m] putare. **De** arripit possit. **De** uirtutis uirtutis quidam que p[ro] uictos
ignem sine noxa corpus transiunt et in d[omi]n[u]m uirtutis. **De** id est
quanto facilius sit totam gentem qua[m] unum uirtutis. **De** ille. **De**

Lex quid plura feram nolime tangere moribus
In mundo regnat more p[ro]pe cura nocet

Seminar serpenti. **De** idem q[uo]d p[er]iculosu[m] est corrigere abstinatos
audi quid p[ro]sp[er]a dicat ibi supra ubi ostendit quibus causis exiit
abul quorundam infirmitas blande tractanda sit. **De** dicitur. Ego
uero si uictus inq[ui]t quid de sanctis sacerdotibus fuerat disputatu[m]
sufficiens recepisti responsu[m]. **De** tunc quippe doctoribus sicut

supra iam diximus et confusa mēe debet ut arguant et
 patientia ut emendari volentes fortiter fruant applico satisfacie
 tes impio qui thymotico pepit dicunt **argue** obsecra mēpa
 in omni patientia et doctrina **Quasi** dicunt argue coequalis
 obsecra senioris mēpa in minoribus p̄ p̄tara addit in omni pa
 cencia et doctna qz leuita castigatus exhibet reuerentiam
 castiganti asperitate autē nimie correptionis offensus n̄ correpa
 cione recipit n̄ salute Item alio loco idem aptus dicit **vos** qui sui
 minoribus estis in belluatum infirmos sustinete sustinet equanimit
 infirmos quos emendare nō poteritis castigatos **Prouide** quia
 nō uingari debet expedit nō omnes blande tractari sciunt sancti sacra
 doctos atqz discernunt quos debent tempore seueritate corrumpere
 et quos facie dotali magnanimitate portare et deo omni quos p̄
 dei grām curant nō uoluntati sed utilitati prouident **Seruique**
 alios honorari deformiter ambulantes quibus expedire non uerit
 nō uicio alicuius inuidie sed alte prudentie consilio p̄mittunt
 et alios talia cupientes honorant ut eis aditū ad maiora profectū
 aperiant eos quos probant correptione posse pati castigant et
 patientes obuiationis ut languidos palpant nō eos adulando
 q̄ tales sunt sed infirmitatibus talia comparando si forte aliter
 sanari nō possunt **Ceteri** si etiam cōmuniōne p̄ueniunt infirmi
 qui curam adhibita correptione nō possunt aut in tollerabili
 ter mole tristitie sup̄ modū grauari succubunt et sanctorū
 omni mlti p̄ quos possunt resistit **Deo** refugunt aut certe ad
 am̄ peccandi imprudenciam si fuerint exaccubati p̄silunt
 et quicqz mali occulte faciebant publice p̄trabant in tanta
 uerfamiam reparande salutis deperitā prolapsi ut seua uā
 corripionem in iocis exicabiles imprudenti uerbanitate co
 ueriant ac maledicta in se et ip̄a iactatione turpitudinis
 sue turpiter uincunt maliuolas letitias pastant **Propter**
 ergo blanda pietate portandi sunt qui in correptione pro
 sua infirmitate non possunt et reuera si peccanti salubrem
 pudorem dūp te erubescit meritas ac ueritatem quā
 pro peccatō eius assumit in eū pia compassione transfundat
 facile in illo reprimat q̄ am̄qz peccandi licentia atqz ei tota
 impudencia dēnis licensione turpitudinis sportatorem aut
 morem eius ueritatem custodit integritati ornabit **Id** ei placet
 at q̄ ante sordidat q̄ sordibus erat et sordet q̄ ante placebat
 q̄ sordibus erat et sordet q̄ ante placebat q̄ ip̄e omnibus
 bonis displicebat **Sanctos** amando sectabitur et sectando

in eorum similitudine paulatim vite poru emendatione firmabitur ut
ei q̄ laboriosus fuit ut sublimitatem virtutis evaderet ta de for
migit in vicia rursus quibus se gaudent caruisse descendere
Quia sicut virtus amara est viciosa Ita virtutis amara vicia
sa voluntas amara est ecce quomodo peccantes omnes dande tractat
aut incipiat qui nihil aliud nisi eorum salutem quibus vult prodesse
confident et idem eorum quomodo subditi dicitur tractandi sunt
et qualiter videri iusti in vera iusticia se habere debent
Iudei q̄ foris sup illo edan i accesserunt ad istud publicani et
paucos et **Luc 11. 14.** **I**udicia **et** **Evangelica** fratres
mei quia publicani et paucos accesserunt ad receptorem
morum et non solum ad colloquendum sed eorum ad **conversandum**
quos tunc recepti sunt **et** **videntes pharisaei** **et** **dignati sunt**
et **qua** **recolligite** **per** **vera** **iusticia** **compassione** **habet** **falsa**
iusticia **et** **dignatione** **quibus** **et** **iusti** **salvati** **veritate** **peccatoribus**
indignari **et** **aliud** **est** **quod** **agitur** **typo** **sup** **bie** **aliud** **quod** **zelo**
discipline **et** **dignati** **et** **non** **dignati** **et** **desperant**
sed **non** **desperant** **per** **ratione** **comouet** **sed** **amantes** **quia**
et **si** **foris** **in** **pacatione** **exaggerant** **intus** **taone** **dulcedine**
per **caritatem** **foris** **et** **non** **sibi** **in** **animo** **ipso** **pleuribus** **quos**
corrigunt **meliores** **existimant** **eos** **quos** **quos** **iudicant** **quod**
ut **agentes** **et** **per** **disciplinam** **subditos** **et** **per** **humilitate** **custo**
dunt **foris** **quod** **ipso** **et**

Quidam serpenti caput hinc noli quia septem
Quo solo crescent contere stertus olet

Impius **et** **fatue** **presumptuose** **quae** **non** **advertis** **sententiam**
istorum **metrorum** **et** **quo** **paupendis** **pharisei** **moralia** **et** **sanctas**
saera **verba** **reperit** **est** **quod** **talibus** **pluribus** **vicinis** **audient** **so**
cialia **et** **inimicis** **feriosa** **et** **non** **iudeas** **quod** **tu** **in** **habetis** **du**
magnus **habebitis** **prospicere** **que** **despicere** **du** **ledere** **queris**
Et **iudeas** **ne** **forte** **vras** **du** **scire** **in** **habetis** **Dat** **parias** **fortuna**
videt **non** **ergo** **nunc** **est** **et**

Impius **ascendit** **ramos** **et** **extendit** **in** **altum**
palmita **subito** **defecerunt** **palmita** **revertunt** **et** **in** **iniquitate** **suam**
corruit **et** **subito** **propter** **iniqua** **perit**

Ledere no cessant dum sua facta latent
Sicut ex alio nam sic agnoscere clausos
Defectus proprios quisq; potest melius

O Deus omnipotens **O** Deus ex quo gratia tua et tuae diuinitatis
secreta etiam paganos et infidelibus reuelare dignatus es tuus quoq;
fidelibus pro quibus mori dignatus es gratiam tuam ostendere et
effundere dignatus bonos et iustos principes ipso perficendo et vi
am veritatis eisdem principibus ostendendo prout de octauiano
augusto legitur cui per sibillam tyburinam vaticinatio de ipso
natiuitate passio et resurrectione atq; de secundo eius aduentu sua
secreta ut ipse reuelare dignatus est Audi historiam et rem
gestam et prophetiam seu uersus Sibille predictae quos inter sacra
eloquia de natiuitate domini in ecclesia sancta Augustinus de uita
domini serare dignus dicit Romani octauianum augustum uidentes
et tanto pulchritudinis igne in oculis eius intueri poterant
et tanto sperant et patet quod totum mundum sibi tributurum fecerat
Dicit et **T**erualium aduere deus est in te si ipse non esset tibi non
succedat omnia sperare **Q**ui uenit iudiciali postulauit et ad
se sibillam tyburinam sapienter notauit **Q**ui quod senatoris dixe
rant recitauit **Q**ue spaciolum dicitur petijt articulum ieiunium
opata est **P**ost tertium dicitur iudicij no

Judicij signum tellus sudore madesat
Ecce rex aduersionis per secula futurus
Sed licet in carne presens ut iudicat orbem
Vnde deus cornet incredulus atq; fidelis
Tellurum cum sanctis cui iam finis in ipso
Sic anime cum carne derunt quas iudicat ipse
Qum iacet in cultus densis in nepris orbis
Recidens simulacra viri cunctam quoq; gazam
Eruit terras ignis pontaq; polusq;
In quibus tetri portas effringit cucerni
Sanctas sed sui cute lux libera carni
Tradetur fontes eterna flama cremabit

De caetero actus ut regens tunc quisque loquetur
 Excortatque deus reserabit pectora loci luci
 Tunc est in luctu spectant dentibus omnes
 Eripitur pluvium et chorus intet astrum
 Solvetur celi splendor lunaris abibit
 Decidet colles ualles excollet ab vno
 No est in rebus hominum sublimis uel altum
 Equantur campis montes et turula ponti
 Omnia cessabit tellus contracta pibit
 Sic pariter fontes terruntur pluuiaque igni
 Et tuba tunc sonitu tristem dimittit ab alto
 Orbem generis facimus nispil uariisque labo
 Terrarumque chaos monstrabit terra desijctis
 Et cordam huius duo reges sistunt ad vnu
 Decidet celi ignis et sulphuris ampuis

Illico statim aptum est celum et nimius splendor ad irruit
 Et uidit in celo quosdam pulcherrima diuina seu uirgine stat
 tom sup altare pueru tonente in brachio et miratus diuini
 et uocem dicentem audiuit. Et uia filij dei est. Qui statim
 picens se in terram adorauit. Quam uisione senatoribus retu
 lit et ipse mirati sunt nimis. Accersio fuit in caued octauianij
 impatoris ubi nunc est ecclesia que dicitur ara celi. Ad idem ha
 beo uirgilium libro sexto enadid

Quique suos patimur manes exinde p amplio
 Mittimur elisium et pauci leta aera femij
 Donec longa dies pfecto tempore orbe
 Concertam exomit labem puurij reliquit
 Et hanc sensu atqz auro supplicis ignem
 Hac omnes ubi mille rotam uolue p annos

dicitur. di
 mphaled uel
 die mphaled
 ul pene mpha
 nales
 Elisium est
 tempus i pna
 lid ubi qui
 et fuit die bda
 eoru p qz fabu
 las portauerit

Et hinc ad fluvium deus evocat agmine magno
Sicut memores puput conega venisont

Et ad idem lege **J**erimum de marone in prologo biblic & prologi
qui vj^o **O**bi sic dicit **P**ro no sic cany et maroney p me xpo die possunt
q^uiam quia seppit lam redit et iugo redunt fatuina regna lam
nova pponit celo dimittit alto **E**t p^{re}my loquenty ad plud **V**ate
me iure magna potencia solus **E**t post verba saluatoib in cruce
Talia p^{re}lat memoraib p^{re}lat q^u membat **H**abem^{us} etia de xpo
laudabile testimoniu nobilib et magni hystoriographi **J**osephi
iudei et dii antiquitatu **O**bi sic habetur **F**uit quid tempore saluato
tubarij sapient vir si iure ipy nonidre fal est **F**at em mira
bilid effector et doctor et multos sibi de gentibz aduertit **Q**uod
hic erat et plura alia de eius passione et resurrectione dicit **et**

Amploracio p^{re}dictas philo^sophoru de reformatione status
nequam mundi

De templo dñi sereno congregacioni bone compato ac cū de
quibusdam p̄claris ea que ibidem agunt̄ concurretibul

Oppra tractatu est de monstro et ipius horribilitate et p̄uacitate
videlicet mali congregacionis h̄ vero tractandu est de templo
et eius amenitate et uirtuositate uidelicet bone congregacionis
et est secūda pars libri

Hinc ingressu templi s̄nt tibi omittende quatuor gulticie quas
in uero in ep̄ mundo p̄ma q̄ homo audit uinc̄ in isto statu
id est in p̄o et tunc nullus audit n̄ uult mori in ca. b̄da q̄ ip̄
querit qd̄ n̄ p̄ inuenire n̄a homo querit diu uiuē et n̄ p̄
mittit bene uiuē et p̄t sed n̄ uult seruo q̄ homo n̄ cogitat q̄
mors mala et uita mala sic concurrunt. Quarta q̄ homo sp̄ in
tendit benefacere et t̄m̄ n̄q̄ benefacit et t̄ facit q̄ cogitat
q̄ oral uoluit corrigere uitam suā et n̄ corrigit. Et etiam
quatuor passiones animi de p̄llere scias uirtutes quoz̄ quatuor
cardinales deinde leuius apprehendere et sp̄tuare in templo in
leas abiecta que n̄ste sordida in habitu nuptiali et candido
audas ferre intrare quinuū deuoraloz̄ aduerte doctrina
focci de galacione

Nubibz̄ atris	Tuquaz̄ spiritus	Gaudia pelle	Tubila nich̄ est
Conditiu nullu	lume claro	Pelle timore	Vincta q̄ firmis
fude possit	feruore	Sp̄m̄q̄ fugato	h̄t ubi regnat
Et dea lūme	tramite recto	Et dolor asit	
	Carpe collon		

Per hoc templu et figura eius intellige patesi condicione et
formositate bone congregacionis bonoz̄ hom̄ deu et m̄tū
et iusticiā diligentiā Et in isto s̄nt omnia q̄traria illoz̄ que in
monstro p̄nota s̄nt. Videlicet iusticia prudentia fortitudo et tem
porancia. Gracitudo fidelitas pietas. Constancia liberalitas sim
plicitas castitas paup̄monia frugalitas amicitia quiditas concor
dia pax et splanditas. Et de isto m̄to dicit. In consilio iustoru
et congregacione magna opera dñi. Et allibi dicit quā bonum et
quā iocundum habitare fr̄s in x̄m̄. Et ne nimiu feruente in
seruicio dei et sine discretione moderate deuide uel curare
sp̄ant. Sume metru hoc pro doctrina. Nūc. Ego nūc ora nūc
cū seruo feruore labora. Nūc etia pauca ne mouit s̄b tibi causa
Et utiq̄ nota et frequenter cogita tibi q̄d̄ dione ab angelo
Esse p̄positas. Quare p̄ma est. Pondera in statera pondi

ignis **S**eda mensura micti flatu venti **T**ercia est reuota diem
 que pterijt **P**ondera inquit pmo mstatera pondus ignis ad est
 amoru dei pone mstatera et pondera bene vtru cu plus di
 loxerit quau munda uel minq **E**t si plus tunc bene pondera
 sti **S**i minus remoue illud amore que spaly respu mudi con
 iuge ad amoru dei qui est sup omia diligendus **P**ondera in
 corde tuo pondus ignis infernalis qui ita est ponderosq homi
 q eius grauitatem no potest aliquis sustinere cuiq et tanta e
 molencia q **S**ecundu **R**enaudu si in ipm vniuersalitat maru
 influat ad modicu illud no refrigert **E**t scdm **P**agoru ibi est
 dolor cu parridime flama cu obscuritate mori sine morte
 finit sine fine **H**ec et hmoi homo cogita bene et sic bñ pondus
 ignis ponderasti **P**a pondera amore dei tui qui nos tantu diligit
Cum esset dñs **C**ecelq ppter mny amore assupit infinitatem
 cu et eternis assupit temporalitatem cu esset dñs assupit pau
 ptatem **C**um et in mortalib assupit mortalitatem **S**edo me
 sura flata venti id est uitam tua quid vento comparatur **J**ob
 moneto quia ventus est vita mea **E**t **S**ed bñxus sit vita qu
 mana pz quia qualibet spora vite sue tendit homo ad morte **E**t qua
 cito finit homo nescit quia sicut hyda nuc rñt floret ac granuat
 et gennus occidit et auget **E**t et homo deficit per modica corpib
 infirmitate **H**onura igitur diligenter vitay tua ut sit vniab
 sicut mori velis **Q**uonia secundum **S**ui sic no vniit sicut mo
 ri nlt no vniit sicut pñmib homo **C**onsideret homo vita sua
 et etali qsidencia sua cauat se a peccis **Q**uia si ho bene me
 surauit ventu orientate p que ortus homis designat inue
 met impo^{ta} nuditate lacrimay **S**i mensurauit ventu austru
 qui est calidus et humidus per que adolefencia designat inuuet
 concupifencia carnis concupifencia oculor et supbiam vite **H**e
 sura ecidm ventu normalen qui est frigidus et siccus per q
 designatur senectus et inuuetes debratione nam et in nu
 diam **Q**n vento occidentali qui est frigidus et humidus per q
 designatur **D**ecrepidus decerpitus et inuuetes putredimoy
 fetoroy et stany vermu **S**i em istos quatuor ventos bene
 mensurauerit **P**tu homo et ventu id est vitay miseriam
 in vniel magna signa hnditatis **T**ercio reuota diem que
 pterijt id est singula moneta diex et noctu debet cogitare
 quod ea ista expendet vtru ad honorem dei uel in pnuicio
 dyaboli **E**t si ea viderit expendisse in in iudicia et volup
 tate reuota ista tempa per dolorem et abstinentiam

ut cum rege exagia dies possit **R**ecogitabo tibi omnes annos
meos in amaritudine anime mee **Q**uoniam qui quid honoris
expenderit de tempore suo et non in honorem dei turpiter perditus
est **U**nde de se exemplum habemus cuiusdam heremite qui per
magnum tempus valde dissipatus fuit et tandem cogitans de suo
statu vitam suam ipse emendavit **Q**uo facto postea venit alius
heremita ut eum visitaret et inter alia quesivit ab eo cuius esset
esset **C**ui iste respondit quod et etiam quatuor dies **E**t tu alter
de tali responsione miratus **E**xposuit sibi originem sue vite et
dixit **Q**uod propter quatuor dies malus fuisset **E**t adeo totum tempus
sue vite propter quatuor dies perditum reputavit **Q**uocirca igitur ipse
dicens que perierit et quod sic potest fieri exempla que ibi sequuntur
sunt facere aqua ascendere de corde aqua gratificationis ad oculum
corpore per quam mundantur omnia ut in ipso perducatur ad regna ce
lestia **M E R**

Quero domini quodo in gressu templi obliuisci no debet q
 sacra scriptura te docet dicunt fili accedens ad seruitutem
 dei sta in iusticia et in timore et spara animam tuam ad temp
 ratione **Eccl iij** sustineamus id est qd per tribulationes persecutiones
 et aduersitates positurus es in pressuram et ad circulari. **ubi si**
 cut botrus pedibus guleatur et inde pmitur ut vinum inde defluat
 aliud vna putrefact et vinum sine pressura in vas no defluit
Sic et tu sine pressura tribulationum et no guleatus pedibus
 aduersitate et blasphemiam nichil boni liquoris saporis
 et odoris etc in apotecam dny defluit potest **Et sicut vinum**
 deinde per infusionem defecatur et purificatur et putatum potantia bene
 sapit dulciter odore **Sic et tua pia opera per patientiam purificata**
 post infusionem et deforacionem tuis in ipi duo bene sapunt
 et bonum odorem reddunt et alias no in actibus aploz nome oport
 tuit xpm pati et sic mtr. **Legitur etia de quodam heremita qui**
 deposito colobio et in terram picto saltauit de sup et guleatur
 pedibus eorum sibus dicens nisi quib tribulationibus sic guleatus
 fuerit monachus et no potest esse seu boni granus **Quia nisi**
 granus frumenti cadens in terra mortuus fuerit etc **Quia quantum**
 deo magis apponitur tanto te pacorem videbis et maiori castidia
 indiget **Legitur sta mtrud ut supra dicta est vna tur alexius**
 dyabolus ipi p facienti inuidiatur ut cu cadere fecit nisi desecio
 nis iuuamne que virtutum mater est qualitate et patientia
 sustentet **Quia est etia alius in deserto ut temptaretur a**
 dyabulo in deserto id est extra mundicia et carnalia **Non**
 licet se duo mundus et caro fortiter dimicet quia adz tamc
 pugna demonis multo fortior est **Unde aplo Non est collucto**
 uobis aduersus carnem et sanguinem sed aduersus principes ciuitat
 y dyabolo tenebrarum hanc **Et sic expedit qd q memo debet p**
 sumor de se sed tunc et semp patius esse ad patientia **Resat**
 em homo si odio uel amore dignus sit **Eccl iij** **Sime sup illud**
Job xij **Unum est q locutus su moriente et in ipi**
 qumet **Et exponens nicolaus de lura scribit sic q ostenditur**
 q afflictio pnt pnt usq ad morte no potest argui iusticia
 uel iniusticia na hie applicatur iustis et iniustis et ad deduc
 cione astius spales pulchra metra

Sic quis torquetur ut ei melius tumultet

Job

Sic quis torquetur ut ei fastus dominet

Paulus

Sic quis torquetur ut cristus glorificet
 Sic quis torquetur ut petrus culpa pictur
 Sic quis torquetur ut petrus conuictur
 Job pbat inclinat paulus sese manifestat
 In ecco purgat maria punit herodem

Spero domini timor et dilectio vera
 Est in conuentu simplicitas que bona
 Tu nunc horribile monard si amabile templu
 Candoris miri lumis et sperci
 Est et amoni munie plenu nocte serenu
 Iudicij claud spurticij pacuum
 Omnes virtutes sed et omnia gaudia celi
 Insunt que templo nam deus est in eo
 Sicut licet in carne templu frs habitantes
 Semp mente pia sunt tamen in dno

Spirituale tamen et existens in pace et in eo dei
 templo nichil vtilius sit isto bello et vltis necessarium proferti
 viri et pteplatiuis. **ducite testimonium Job c. viij** si supero con/
 solabitur me lauly meq et actus dnoe pteplationis ecce quid
 in dno et vix no in alio. Et statim sequitur et inuictur bellu
 pu. **Abi dicit** in textu terre dicit me atq. **any** meti sic cogitati
 frequenter occurrunt descripta dei iudicia que sunt valde terrena
 et quia ppter talium afflictu cogitacionu vita pnt tristabilis
 additur vniu pfect que tristicia delectabilis et vna leticia
 est. **any** habendo respectu ad ista caduca et breuia. **any**
 habendo respectu ad ipm pnuu bonu et eterna. **Vide** ad ple/
 nu de ista materia doctores sanctos in cantico **Ego dixi in**
dimidio diei meos atq. Abi retrogredito tibi omes annos meos

in amantudine anime mee. **Ecce** scias amantudine qm recordat
et deplorat peccatione temporis p amissione irreparabilem
Ecce ex ad peccata peccatorum meorum; deploracionem ad bonum tamen
et letu sine. **Unde** sequit. **Dne** si sic vivit vel sic vivit et in
talibz vita spiritus me corripic me et vivificabis me. **Ecce**
in pace amantudo mea amantissima. **Per** peccatorum recorda
cionem quia si sic vivit et tale bellum spirituale mittitur
Ecce in pace amantudo est. **Quia** ipd existenti in pace no vult
habere pacem in vita tamen laboratur et viator nisi revertit
ad patriam. **Unde** quies et tunc beatitudinis et ppe quondam
luculenter metrico scriptu est. **Nunquid** bella bonis nunq dixerit
mina sequunt. **Et** cu quo certet meo pia semper habet. **Intellige**
q istud bellum no est ab extra per aliquos iniquos psecucionem
sz ab me psequitur. **Primum** et spiritum corripionem et salutarem
melioracionem humana peccationis vilitatem cognoscendo. **Et**
sic ex predictis clar. p q in isto bello p militantibus templum
deu timentes vulnera odio no odio pveniunt sed more sanant.
In ista etiam pace corda p oij corporum no putrescunt neq pdat
quasi ex dicitur iniquitas p per exercitii sancti labore vivescunt
et de bono fructu p pressuram stillant divini liquoris santi
tatis immo et amantudine que in ista pte habet. **Dulcedinis**
manat habundancia ex illo bello qd ibi gerit. **quod** pcedit
eterna ppe

Quirituale tamen bellum sit semper ab intra

Nam sine afflictu no pnis et potes

Nobile trichim. **Trichim** est domus trina sessione quindocim
ordinata potest etiam sumi pro tabernaculo in cuius medio stat
colupna decorata ornata sustentans tres testudines indivisi
biliter junctas que testudines de sup miris artificio sup eandem
se inclinat et appodiant. **Et** sic tabernaculum sine etiam colup
na ista potest dici beata maria. **In** q vobis ipa sancta trinitas
se inclinando humiliter pro nra salute requirit. **Unde** no
sine aliqua laude ipius dei genitricis marie ptranspudat
q arbitror. **Et** quia de ipa nichil habes q celoz regni digne
possit laudare. **Ad** laudem igitur ipius dne nre gloriose se
cedat illud illius ac virtuosus regis. **Robertus** quarti regis

Sicilie metricū canticū memora dignū
Mater sancta dei fuga nocte origo dici
Lunus et perci virgo memento mei
Per te de sede sublimi venit ad yma
Sine rursūq; sursum et hūc infima tu via p̄ma
Tu requies spes facies nos mana sapōis
Mitē aduētē tutrix in agone laboris
Tu libanus cibus plantāq; p̄ flammē sanōis
Valangium et thalamū calamū spiramē odoris
Ortus conclusus p̄fusus mellis habundans
Fons libatus signatus mūdāo
Fons saliens indeficiens stillans bonitate
Orefidium in v̄go tuū tribui p̄cor ate
Stella decōis cella pudōis mater sp̄nois
Stella mitōis gēna valoris luna dolōis
Aduentā venie veniam micti querō
Te portū portans portantem sportulo spero
Sume decore corde p̄cor submergus in equor
Mente necor te v̄go p̄cor laugētib; equor
Tunctū sūl grata cunctis ea regia nata
Seminis ornata tua sūt fata cantica lata
Tu iaspis rata cristallus ebūr cherubitus
Cunctis plata tu filia regis ab intus
Visoliti p̄cor superans p̄ctiosa iacētus
Cui ad obsequiū cherubim dant et seraphimtus
Sancta dei genit̄ p̄corum relevamen
Tedia ne parcam dabo sermōni moderamen

Etiam p̄cor tibi dixit hoc modulamen
Tu tamen esto sibi tutamen in omnib; ames

Probale tritimum templi secreta per ornat
Circumij decus intus ubiq; deus.

Ecce scala **U**t de virtutibus et eoru gradibus scalam felicam
patientibus ac eia de p̄mo caridm aliqua pelara et notanda
dicant **J**udi macrobiu in de somno scipionis ad plenu in illa pte
ubi sic habetur et incipit **E**t quo sub affricane **P**latonior ad rutan
dam ray publicam sic habeto **O**mnib; qui priam seruauerit
augent **A**nuent **A**nuent **C**ertu esse in celo locum disti
nitu ubi beati cuo sempiterno fuit nichil est em deo ille qui
omnem mundu regit q quid in temp fiat accepit q consilia
etq q homi iure faciat que ciuitates appellantur quat rectos
et seruatores hinc p̄fecti hinc reuertatur bene et optime postq
p̄dicit de morte mox p̄mia bonis postobitu speranda sub
icit quib; a de a metu p̄dictu interuul cogitacio inuenit
crepta est ut ad moriendi desideria ultra animaretur maief
tate p̄misse beatitudinis et celestis habitaculi **E**t de beatitu
dine que debet conseruatores p̄re pauca dicenda fut ut pos
tea locu am que **H**ic tractandu recepimus resoluamus **S**ole fa
ciunt virtutes beatum nullaq; alia quisp̄q; via q̄ nome adi
p̄sit **U**nde qui existimat nullu nisi philosophantibus in
esse virtutes nullos p̄ter p̄p̄ol p̄nuadent et beatos **A**gnicom
n. 128 **D**iuinaq; sapientia vocantes p̄re eol t̄modo dicunt
et sapientes qui superna et atie ment requirunt et querendo
sapaci diligencia comprehendunt et quantum viuendi p̄p̄icitas
p̄stat mutatur et in ho solo esse diuinit exercicia virtutu
quoz sic officio dispensant **P**rudencie est officiu mundi et
omnia que mundi fut diuinor q̄templacia de p̄p̄ere am q̄
de q̄templacum in sola diuina regere **T**emperancie **O**mnia v
limp̄ere in quatuor na patitur que corpil vsus requirit for
titudinis no terari aut a corpore quomo ductu p̄p̄e r̄ceden
tary n̄ altitudme p̄p̄e ad supra ascensionis horre **I**ustie **E**t
ad una sibi quicq; p̄p̄osi essentur v̄dus **P**riusq; virtutis

obsequium atq; ita fit ut sedm epe tam rigide diffinicionis abrup-
tu vel publicum rectorib; beati ee no possit **Sed** plotinus mt
pse pfforeb cu platone princeps in libro de virtutib; gradus
ead; natura ali diuisionis ratione ppositos p ordine digerit **Qua-**
tuor fut m; quater m; ut uba q; nora **Et** h; **Prime** politice
notant **Sed** purgati **Tercie** iam ai purgati **Quarte** exemplat
Et ut politice hoib; qua socialis aial **Et** h; **boni** viri publice co-
sulut vrbes tuent h; p; uentes uenerunt **liberos** amat p; m; o;
Deligut h; **ciuiu** salute gubnant **Et** h; **socios** et respecta puden-
cia p; agut iusticia **libertate** diuincunt **Et** h; **p; sui** modis alios
p; h;e m; o; **Et** est politice prudentia ad rationis norma que
cogitat quib; agit **Prima** dirige ac nihil p; t; r; t; u; uelle
uel facere **h; d; m; b; p; actibus** tam qua diuinit; actib; p; uidere
Prudentia iust; ratio intellect; cura respectio prudentia sociali-
tal; caucio; p; t; u; d; m; b; d; m; sup; p; iculi meto agere nihil est
nisi p; p; a; t; m; u; e; colere fortiter uel aduersa uel p; p; a; fortitudo
p; s; a; t; magnanimitate; p; d; u; a; t; i; o; p; e; u; r; t; a; t; e; m; magnificen-
cia; c; o; n; s; t; a; n; c; i; a; **Sollicitudine** firmitate **Temperantia** nihil
appet; p; u; t; e; d; u; m; n; u; l; l; o; l; e; g; e; m; o; d; e; d; e; c; i; o; n; i; s; e; x; c; e; d; e; r; e; p; u; b;
i; u; g; u; r; a; n; i; l; c; u; p; i; d; i; t; a; t; e; m; **Donare** **Temperantia** p; e; u; t; u; r; m; o; d; e;
id **u; r; t; a; d; i; a** **Et** **h; m; o; d; e; r; a; c; i; o; n; i; s;** **moderatio** p; e; t; a; t; a;
Sobrietas **prudencia** **iusticia** **seruare** **m; i; c; u; i; q;** **p; s; u; m;** **est** **Demisti-**
cie **u; n; i; u; t;** **impotia** **amicicia** **q; o; r; d; i; a;** **p; i; e; t; a;** **religio** **affectus**
h; d; u; i; t; a; **Et** **h; u; i; t; a;** **vir** **boni** **p; m; u;** **sui** **et** **suor;** **atq;** **m; d; e;** **rei**
p; u; b; **rector** **efficitur** **iuste** **et** **p; u; d; e;** **gubnant** **Equitatis** **no** **deserit**
Sed **quib;** **p; u; r; g; a; t; i; o;** **u; n; i; u; t;** **h; m; i; n; i; t;** **sut** **qui** **diuini** **capax**
solu **qui** **caus** **am;** **exp; d; u; n; t;** **qui** **d; e; t; e; r; u; n; t;** **se** **a** **ca; p; o; s;** **cogita-**
tionis **p; u; r; g; a; t;** **et** **quidam;** **h; u; a; n; a;** **p; u; g; a;** **solu** **p; m; p; e;** **diuinit;**
h; e; **q; u; t;** **o; c; c; o; s; o; r; u;** **qui** **u; r; u;** **p; u; b; l; i; c; a;** **actibus** **p; q; u; e; r; a; n; t;** **u;**
h; a; **q; u; i;** **p; m; g; u; l;** **u; l; i; n; e;** **sup; i; u;** **exp; p; r; e; s; s; i; m;** **cu** **de** **u; i; r; t; u; t; i; b;** **p; p; i;**
l; o; s; o; p; t; i; a; **dicant;** **quib;** **solari** **quidam;** **exp; t; m; a; u; e; r; u;** **u; i;**
tut; **Tercie** **sut** **p; u; r; g; a; t; i;** **ca** **defecti** **p; a; m; m; i;** **et** **ab** **om; i;** **m; u; n; d; i;**
h; u; i; **h; a;** **g; i; m; e;** **p; p; e;** **p; u; r;** **q; d; e; t; e; r; p; i;** **Allic** **prudentia** **est** **diuina** **no**
quasi **in** **electioe** **p; r; e; f; e; r; e;** **sed** **sola** **diuina** **nosse;** **h; t; a; n; q; u;** **n; i; l;**
fit **nutieri** **aliud** **Temperantia** **terrene** **cupiditates** **no** **solu;**
re; p; u; n; **sed** **p; e; n; i; t;** **obliuisci** **fortitudinis** **passiones** **ignouere**
no **u; n; e;** **ut** **nesciat** **u; r; f; e; i;** **cupiat** **n; i; l;** **iusticie** **ita** **ut** **sup; i;**

mentis et diuina potestate ut seruet perpetuum cum ea sedulitate mutando
Sicut sunt que in ipsa diuina mente consistunt quia diximus
nomine vocare aquas exemplo relique omnes per ordinem defluunt
nam si rem aliam nullo modo virtutem habeat et in mente cre
dendum est. **I**lle prudentia est mens ipsa diuina temperantia per
in se perpetua intentione conuersa est fortitudo quod semper idem
est nec aliquid mutat. **I**usticia quod per hunc legem a se computat opus
sui cotinuat non perit quod sub quatuor virtutibus quatuor ge
nera que per cetera maxima in passionibus habent duas sui
Passionibus aut ut semper vocantur quod homines metunt quod diffi
nitio cum palliditate differt a diffinitio purgatorij cupit que
dolent et gaudent quod habet per se mollit. **S**ed auferat. **T**ertio
obliuiscit. **I**n quibus et neque est nominari. **S**i ergo est offi
tium ut effectus virtutis beate quod stat etiam et politicus et virtus
teb igitur et politice efficiunt. **B**eatum per ergo et tunc de re
publica. **D**icit etiam vactoribus ubi beati duo semper no fru
unt qui ut ostendit alios sociis alios negociis virtutibus fieri
beatos non absolute nihil est illi principi de acceptis qua civita
tel sed adicit quod quid in terris fiat ut eos qui ad ipsos celesti
bus incipit discernere a rectoribus civitatum quibus per te non
actus tunc patet ad eum per ille. **E**t sic habet scalam felicium
quatuor gradus habente ut per politice purgatorij purgati am
ni et exemplare ut supra. **E**t illa scala qua beatus hierony
mus in libello suo non scalam religiosorum tunc habens gradus
ut incipientium proficientium et perfectorum de se etiam querit licet
hinc in glosa gerrami super beati immaculati in via. **D**e
materia virtutis vide luculentem in catholico ibi virtutis
et ibidem allegatur ubi sic habetur. **H**ic nota quod ut dicit **A**
gustinus virtus est bona qualitas mentis qua recte vivit et qua
nullus male vitatur qua deus solus in homine operatur. **E**t scilicet
quod hic non intendit diffinitio qualibet virtute sed in se ipsa vir
tutem et perfectissime diffinit ponendo formalia ipsius scilicet
genus et dicitur tunc dicit bona qualitas et per se est materia
in qua tunc dicit mens et actu quoniam est finis virtutis tunc dicit
qua ratione vivit et causam efficientem tunc dicit qua deus so
lus in homine operatur. **E**t scilicet quod deus non vivificat nos sine
nobis consentientibus quia non cogit ad virtutem ut damascen
nus dicit. **I**ustificat tunc nos sine nobis virtute caritatis
Quem virtutes sunt quare unde qui habet unam habet

omnes intelligit quantum ad spiritum non quantum ad usum exteriori
 Item dicitur de q homo est magis spiritus ad actum unius vir-
 tutis quam ad actum alterius ego tu non est semper ex diversitate ha-
 bitum sed ex diversitate dispositione naturali aut etiam ex aetate
 Item illud qd dicitur in **eccl** **Ami** non est in ventis similis illi
 qui sperant legem excessi intelligit quatuor ad exteriori vir-
 tutu et vpo et no quantum ad habitum **Virtutes theologice** sct
 tres sct fides spes et caritas de quibus dicit **1 Cor** in **per** omi
Excedit **sancta** magis **eccl** a spirituale edificium ut ad secreta
 gaudia pertingat tres solentis portas habet v3 fidem spem et
 caritatem **una** ad oriente **altam** ad aquilonem **tertia** ad me-
 ridianam porta quippe in oriente est fides quia per ipm lux vera
 nascitur in mente porta ad aquilonem spes quia inquisit in pntis
 positus quia si de spe depernerit funditus perit **Unde** necesse est ut
 qui per iniquitate suam extructus est p spem ad misericordiam ve-
 niam **porta** ad meridiam caritas quia vi amoris audit **In**
 meridiano etem pte sol in altu ducitur quia per caritate lumen
 fidei in dei pmi dilectione publicatur **Tribus** ergo portis ad
 interior atrium tenditur quia p spem fidem atq3 caritatem
 ad gaudia secreta perventur **Virtutes** aut cardinales sine
 politicae sunt quatuor sct prudentia fortitudo iusticia temperan-
 tia de quibus dicitur in **eccl** cardinalis et ut dicitur quida **Virtutes**
 dant ad bene operandum fecunditates ad expedite operandum
 fructus ad iocunde operandum dona aut dantur ad alioed acti
 vide impius quocumque sic **horales** virtutes proficiunt in vita
 activa sed si vita cessabit in pna in qua aut tanta contem-
 platio ergo et virtutes morales erunt in pna **Id** est potest dici q
 virtutes que proficiunt in vita activa etiam acquisite no oportet
 q ille tollant cu aliquis trasset se ad vitam contemplationem
 sed snt alios actus in quantum pertingunt ad fine pmi quia
 contemplativa vita est finis actus **Et** dicitur **Sy** magis **libit** **macrobius**
 hanc virtutis tres gradus sedm q snt in hominib **Sunt** om poli-
 tice sedm q homo per eas in civilibus operibus rectificat **Purga-**
 torie aut sedm q civilibus vtem ad quonem contemplationis aliquis
 miselat **Et** dicitur purgati de iniquitate aliquis abiecto omi ex-
 tericio civilis vite quieti contemplationis se totu tribuit **Et** in ep
 statu dicit q actus temperantia est cupiditatem no iam repre-
 nare s3 permitit abluisti fortitudinis aut passionem ignorare
 no vitare **Id** dicit q tres snt status in ecclesia **sancta** **Sunt**

omn in ea habentes virtutes politicas et qm sunt incipientes
qui tribulationes tollunt patienter. **Sunt et habentes purgatorias**
et qm sunt perfectas qui tribulationes patienter libenter in quoz
p[er]sona dicit paulus libent[er] igit[ur] glorior in infirmitatibus meis
Sunt etiam habentes virtutes purgati animi et qm sunt perfecti quoz
est sustine[re] tribulationes gaudia in quoz p[er]sona dicit **ap[osto]lus in 2a**
ep[isto]la cor[inthios] vij. habundant[er] gaudis in omni tribulacione n[ost]ra in
ho[m]o stata maxime debent ed[ere] p[er]lati qui sup[er] p[ro]p[ri]um omne de
lent ad humes et sup[er] q[ui] temp[or]e potest queri quid est hoc q[ui] n[on]
est qui tantu[m] in virtutibus proficiat quantum desiderat ad ho[m]
respondit Gregorius in xij libro mor[um] tractans illud sol[us] con
stituitur t[er]minis eius qui p[er]tineri no[n] poterat hanc m[er]ita iuxta
sp[irit]u[m] intelligi valet quia no[n] nunqua[m] in virtutibus p[er]fici[er]e conatur
et quedam dona p[er]cipimus a quibusdam sacro repulsi in nihil
iacimus. Nemo enim est qui tantu[m] virtutibus apprehendat
quatu[m] desiderat quia omnipotens deus interiora d[omi]norum
ip[s]i sp[irit]ualibus p[er]cutit modu[m] ponit ut dicit **et sup[er] ho[m]o aliqd app**
h[ab]ere conat[ur] et no[n] valet in illu[m] se no[n] elevat que valet **in**
de q[ui] ille egregius p[re]dicator qui vapores usq[ue] ad t[er]m[in]u[m] celum
fuit paradisi archana penetraverat esse post revelatione[m] bran
quillus atq[ue] interceptus volebat q[ui] quia omnipotens deus t[er]minos
constituitur homini qui p[er]tineri no[n] poterat et elevavit h[uius] d[omi]ni
cognoscenda p[er]limina et reduxit ad infima tolleranda ut
modu[m] sui inquirant[ur] aspiciant[ur] d[omi]ni p[er]tinetat[ur] asp[er]nend[um] cona
rtur et no[n] possit neq[ue] electione[m] extra se iuret et p[er] qualitatem
cogeret[ur] ut suos t[er]minos p[er]cipere dicit **Gregorius in una**
omelia ezechielis in p[ri]ma p[ar]te dicit **Non vni dat[ur] omnia neq[ue]**
sup[er]biam elatq[ue] cadat **Sed q[ui]me dat[ur] q[ui] tibi no[n] dat[ur] et tibi dat[ur]**
q[ui] illi denegatur ut dicit **iste p[er]diderit bonu[m] q[ui] habet et ip[s]e no[n]**
habet et sibi no[n] cogitatione[m] p[ro]ferat et vniq[ui] d[omi]ni tu habere
illu[m] asp[er]nit q[ui] turpe no[n] habet et illi in cogitatione[m] postponit
et sic q[ui] sepe est superior sibi inuicem arbitrant[ur] sp[irit]u[m] que
omnipotens deus agit in corde homi[n]i q[ui] facit in regionibus terra
ru[m] **potest na[m]q[ue] in vicibus regionu[m] fructus omnes t[er]re et dicit q[ui]**
si una quelibet alterius regionis fructibus no[n] indiget comu
nione cu[m] altera no[n] habuisset **Unde fit q[ui] quic[un]q[ue] alteri vni al**
teri vno olei habundancia tribuat hanc multitudinem p[er]didi
illam vno libertate habundare facit frugum ut cu[m] illis desit
q[ui]sta no[n] habet et ista reddit q[ui] illa no[n] detulit p[er] comunione[m]
gracie sibi simul etiam diuise terre q[ui]ncte sunt **Sicut ergo**

regiones terrarum ita sunt mentes sanctorum que diu vicissim
 sibi operunt et accipiunt quasi fructus suos regiones regionibus
 impendunt ut in una omni ecclesia iungantur. **Nolo te ecclesia ignorare**
 quia in tota ecclesia est plenitudo caritatis quia nulla gratia ei deest
 sicut in aliquibus membris suis. De qua plenitudine dicitur
Epiphanius ut adimpleant omnia. **Plurimum** autem data est gratia ut non
 solum moralia omnia sed etiam immaterialia omnia replet et
 est plenitudo specialiter privilegata que fuit in beata virgine
 secundum quam plena fuit deo et in ea esset quod ad deum non ordi-
 naretur. **Et post ultimum** data est gratia efficiens ipsam non solum
 quantum ad omnes virtutes sed etiam quantum ad omnes ipsius virtutes
 et quantum ad omnes effectus gratie gratie date et iterum ad omnem
 peccati remotionem non solum actualium sed etiam originalium et potentie
 peccandi non enim peccare potuit et hoc est plenitudo singularis
 ipsa. **Item virtutes dicuntur** et spiritus quorum virtus uel opere signa
 et prodigia in elementis sive ex elementis facta frequentius
 apparent ad comitum martium quem scilicet per angelum custo-
 del mittitur non tamen omni qui mittitur uel custodiunt sed tamen
 ultimi quia superiores exequuntur ea que ad multos pertinent
 et quanto ad plures tanto est ordo superior et ideo virtutes
 summi spiritus inter exequuntur mysteria quia eorum actus se exten-
 dit non tamen ad res humanas sed etiam ad res naturales ut in operibus
 signorum et per prophetas quorum actus non tamen ad homines sed etiam ad demo-
 nes se extendit et per principatum ipsius operis est etiam tota multitudo
 et per ordinem ordinatum dyonisi et ultimi angeli qui operantur etiam
 determinatas personas archangeli vero sunt medij habentes aliquid
 tamen in se igitur quod non eorum operis est et duobus extremis dicitur
 archangeli quasi principes angelorum de virtutibus animalibus et naturalibus dicitur
 in seculum et illi et tibi

A Est h' inuicem virtutum celsa scala
 Quatuor ornata theoreticis gradibus
 Iij gradus ascendunt super ethera tramite recto
 Nam quartus pausat in gremio domini
 Iij sunt vera via cuiusque volentis ad aspera
 Delectant in hijs celsis que et arida
 Sic in virtute capere virtute salute
 Quas processus fert tibi macerabimus

Granum frumenti q dicit in euangelio nisi granum zep
 mor fuerit zep nota nisi mortuum te existimes ante oculos tuos
 mentales no facies fructu opus pui **Q**uid homine mortuo
 horribilius et fetidius sic vbiq oportet ut tibi horribilius et fe
 tidus videaris et talem te reputes et eo nisi gracia dei et boni
 tate diuina in te reuocare dignentur et ipse p tui ipsius humilia
 cione et contemptu quia quanto te viliorum cognoscas tantu
 deo magis placit furniter teneas fili et nullatenus dubites
 q magis nudus seu humilis eris nisi dno te in nudu et va
 nu fore timeas et teneas et sic intellige dictu saluatoris
Nisi quis se ca nec mor. fu zep **E**t nota q dno dicit nisi gra
 fia zep p quod intellige habes licet cadas et te picias inter
 rum humiliando te terrenis et diuiniis humilibus tamen no
 sufficit nisi mortuum fuerit ut sup **V**nde legisti fili in psalms
 sacrificiu deo spiritus tribulatus **S**i qm corde tuo tri
 bulatus existis te fetidum et horridum considerando tunc effi
 ceris deo sacrificiu **N**am ille fetor et horror p memum
 lumie q et dno est sancti spūs splendore et igneo feruore
 ita clarificantur et mundantur sicut aurum p ignem q iam
 ipi sumo bono gratum et nudu sacrificiu existit **C**aveas
 q ne cogas et efficiaris loco frumenti zizania **E**t sacrifi
 cium ingratu et contrariu vero sacrificio magis legisti **E**t
 odio qm rapina in holocaustu **psa legit et illud ecc 10**
Sui offert sacrificiu ex substantia pauperum quasi qui vit
 timat filiu in aspectu patris sui **E**t ut suspicias et suppone
 intelligas istam rapina qui bona paupū vt spu i hu militate
Dicit em augu sup illo z beati paupū spiritu **O**mnis inflatu
 no est paup spiritu **S**ed quid est paup spiritu **I**llam sibi hu
 militatem ppieta gesta mendaciter vsurpat p qua acquirenda
 no laborauit rapina spiritualem committit et maiorem
 corporalem uel equali **A**nima enim nobilior est corpe et
 qui in dno peccat magis peccat qua in corpe **E**t ut etia illud
 horribile dictum ecci de proximo filij in aspectu patris sui cla
 rius intelligas **S**ape sic **S**ui offert sacrificiu ex sub p. vt qui
 nlt placare deu mendaciter de virtutibus alioz **Q**ua est istud
 ita horribile negotiu qd homicidio comparat ne pliu simplici ho
 micidio sed mactare filiu in aspectu patris sui **R**ationes clarz snt
 quia illud sacrificiu est mendaciu cui pater dyaboli est fictiu
 qd est contra spiritu sanū **F**erabatur em spūs sanctus sacrificiu
 qd mittit **Q**uod est discipline fugiet fictum sap 10 **E** fraud

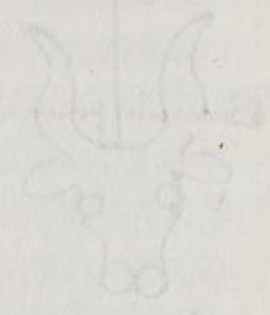
frumenti et sup illo **S**ic est regnum celoz qd qui genuina
uit bono seme in agro suo et sic exp dicit etia clare
patet qua piculosa et aquosa sit conuoxia

Intellige picturam incipendo superius frumentum iam maturum
colligitur et postea in horreum portatur ad tritilandum
Tunc iuxta euangelium granum frumenti iam maturum existit
1. effectus virtuosus capis et in horreum ad tritilandum
ducitur **P**ostea in inferiora pictura tritilat frumentum et
namatur sic virtuosus tritilat et per vanum purgatur
et dicit iam tritilatum et humilitatum corpe pacienciam
et humilitatum humilitatum gratanter recipit postea frumen
tum in molendino per mola tota lita qteritur et addit in
receptaculum sic et tu p mola et p duros et iniquos hanc
vndiq psecucionibz dilaceratus per pacienciam et humilitate
acceptus ad domino ut supra vide in glosa

Granum frumenti

Faint, illegible text at the top of the page, possibly a header or title.

Main body of faint, illegible text, appearing to be several lines of a letter or document.

Additional faint, illegible text at the bottom of the page, possibly a footer or a closing.

nisi in proprio gradu sale sed politico fili iam credit totu pisse qua
multa et magna sut ff. **S** nichil uel pass est quia nisi **A**butrus
portetur ad corculor et ibidem concutitur pedibus et torculae
pmatur dulcor liquor no emanabat ne vni sapore et palorem
halebil et quomud **N**iquid si botrus iam maturus aliq diu re
nouet in vice et stat ibi in voluntaria voluntate pu libertate et
fruit libero acie in pluuia et vento cito putrescit et euang
cit volueret et bestie comedunt et botrus furat **S**ic si opa tua
bona si remanet in publico per longu temp et apparet spm
dul et no colligit ne obseruatur putrescit et euangescunt a
vento vanitat et cenodoxie et a pluuia tempestat carna
lu cupiditatu et volueret id est demer et mali homines q
sunt membra dyaboli tollit de corde tuo bonu ppositum
et expata libertate voluntaria et psumptione nimia nascit
in obedientia euangescit in te uite erit gloria **E**t ideo no
psumas de te fili qd ad que de nro illoz quibz dictu est in
euanglio luceant opa vestra bona coram hominibz **Q**uia hoc
dictu est pfectis seu illis qui no cito vanitates temptantur
seu vincuntur **E**t credat te de nro illoz quibz dictu mesia
sinistra quid facit bonitatis ad sp etia illud **A**bscondite demasi
nam **S**i nisi sint illa et talia ad que ex ordine seu euanglio
et ex pceptis catholicis obligatis que audacter sed caute mani
feste facere potes tu sicut cadon ab te apparent p dectam
bonos opz exemplariz sicut ab mtra custodire dicit si
nistrum id est vanitate ne se ingerat **N**unc ergo oportet q
Botrus colligatur et duratur ad corculor ut ibi ibidem pedi
bus concutatur et torcular pmatur ut p pressura vini defluat
in cina vndicio supfluit et lapillis abstinacionis cretat **Q**ui
exemplo ut aptus ait non solum vult deus ut e damus in eum
veru etia ut patim pro eo **E**t alibi oportet nos p multas
tribulaciones intrare in regnu dei **E**t rone **S**igorius dicit
sp salu deus sacrificiu accipit q ante eius oculos flamma
caritatis incendit **E**t quid aptus ait alia de caritate describit
Iudi caritatis paciens est **O**portet ergo si vis q liquor deo pla
cabilis de corde tuo scilicet metumam et apotetam dny scilla
re utiqz habeat per q duo canalua quidit et pacencie
q pacis et obloquia et detractiones oculoz supeditaco
nes concultaciones tribulaciones et diuersas psecuciones

malignos **D**icit enim **p**os **d**ns si quis te percussit ad una manilla
 pbe et alteram i' paciencia **S**cribitur enim que **d**eus diligit
 corripit **E**t ut hinc tibi concludamus filij et pueriliter et
 intelligat vera t' loquamur **S**i **d**eus te diligit miris q'
 probra et psecutiones patitur in hac vita que momenta
 nea et pro nichilo reputanda sut comparacione et retribu
 cione eternoz **n**o mireris ergo q' opa tua bona si t' et in
 quantum tua bona dici put quia no vult instrumentu est **D**ue
 opa tua s' ieiunia vigilia oraciones et elemosine et plura
 bona fama vita honesta ab emulis et malignis ad purus
 pervertitur **D**icit enim **p**at' om' quid fructus inde sequi
 nisi imineat psecutio p' humilitate et paciencia p'ia pro
 bent multoz q' tribulacionu pressura firmetur **S**i vero
 oblocucionibz detractionibz ac diuersis alijs psecucionibus
 p' iram inflammas rancore tumescit in paciencia corde
 torquerit et vindictam pponit tuc no est botrus de quo sup'
 tractum est **E**t ecclesia s' in canticis canticos botrus cu'
 dilectus est **S**i est de n'is illoz quibz moyses in canticis suis
 dicit vna cor vna fellis et botrus amarissimus fel draconu
 vnu cor **E**t postea dicitur et obicere denegabitur michi
 in quid iudicium et iusticia no certe si no vis abesse p'p'
 quid tam' n'is tunc in paciencia sine odio et malicia et
 sic habet intellige potes quid sit torcular q' et quanta
 torcularia s' ista materia torcularu que sup' illo g'aly
 et torcular calcavi solus etc **E**t sup' illo matthei etc i' ho
 erat qui plantavit vineam et fodit in ea torcular etc **E**t
 in quadam glosa etc **S**uper p' vbi sic habet **Q**uam dicit
 nicip' in ho psalms dicitur de visibilibz torcularibz vnde
 istat esse alia torcularia que nos hic intelligere voluit
 sp'us dei qua ppter quid agitur in q'is torcularibz recordem'
Et h' videamus quid spiritualiter agitur in ecc' **U**na ergo
 in vite et alia in arbore pendentes libro frumit' acce
 illa est vna **U**tra est oleu ante pressuram torcularis
 sic illi quos **d**eus p'stant ante secula fieri q' formet' imagi
 nis filij s'q' antequa accedat ad seruitute dei dicit' eis fili
 accedent ad seruitute s'q' in iusticia et timore et p'ia a'z tuam
 ad temptacione **S**ed torcular contorunt' om' pressura temptaco
 ni exant' et g'unt' carnalium desiderioz quasi imacib' g'unt'
 p'teri g'ome et ita in apoteca dei depluunt et quid est fuit
 in corp' ideo torcularia dicit' ecc' p'p'nt' ep'it' s' qui sunt
 in h'is torcularibus filij cere id est filij calui s' **Q**u' d' d' d'

nampq; dicitur et sicul irrisus a quibus clamantibus **Secundo** cal
uc ascendit caluc figura fuit **tercio** qui in caluaria crucifixus
est **quarto** aut q; repulsum punitur ut pmat quietem que non est
et sic eis dicitur refugium **Et post pauca sequitur psalmus** dico
habitus pro torcularibus id est agnus de ecclesijs in quibus
sunt tribulacionum pressura qui hinc dicitur torcularia quia sic
fructus olei uel oliuæ in torculari emanat sic in pressuris ec
clesiarum merita sanctos patent qui in pace lucebant **Et ite
rum** per pauca sup illo **Concupiscit et deficit anima** a suo statu
turbans in terra dicitur **et anima deficit anima** turbans in terra
dicitur quasi una pressa deficit in omni ita et iste in requie ec
clesie apotece tenet desiderio et amore longebz magna hinc
miseria **Et tricia** ad ait **Concupiscit et deficit anima mea** quia
non habet q; desiderat sed nunquam sine gaudio pmo est et
gaudium in se et ideo tollunt pressuram torcularis **Et iterum**
per pauca **in valle lacrimarum** uallu lacrimarum est penitentiu
humilitas **Et in torculari** item alibi sup psalmo **exultate deo**
sic habetur per torcularia intelliguntur **et de actualibus**
magis torcularibus nichil in eo psalmo dicitur **unde** q; dicit
spiritualia esse torcularia que hic memorat **scilicet** ecclesias
quia sicut in torcularibus tria sunt scilicet pressura et de ea duo
scilicet oleum et amara quos alterum retinet alterum uero p du
citur similiter omni et acrima sic et in ecclesia ex pressura
tribulacionum pondus passionum **et** quod fit discrasia bonorum
et malorum quos eadem sacramenta coniungunt sicut in racemum
in uita fit **et racemum et acrima** et alia in arbore oleum et amara
tam sic ecclesiastica sacramenta bonis et malis quia acrima et
amara prodeunt **et** in foribus exultando ita accende
te pressura temptationum temptationum iustus iustior fit
et foribus fordescit magis **Et idem** de hac materia torcu
larum et acrima in quibus scilicet torcularibus foribus et fidelis
quilibet exultatur et punitur in qua terra acrima et acrima
fructus fidelis quibus conculcatur quisq; turbulatur et
uoniat **et** exultatur in uicium in quodam glosa sup psalmo
Domine Domine ubi sic habetur exultatur in pmo per ad
pro torcularibus nichil de uisibilibus torcularibus in tex
tu quicquid dicitur scilicet de spiritualibus **et** uisibilibus torcu
larum significat id est de ecclesijs quia de ecclesie spiritu

cione et causa qstitionis q agitur s de rpe ascensione
 et spul sancti in glorie cu em dnu post resurrectione ascendit
 misit spm sanctu in aplos et alios fideles quo nupla pdicatio
 ecclesie aggrauerit **E**cclisia em dicitur torcular adompracione
 qua dicitur arca **q**ult em et varijs similitudinibus ead vob
 in septuis sepe impndt **i**deo vero arca uel torculari comparatur
 quia sicut in arca gna a palcis et in torcularibz vini diuiditur
 vinacis ita in ecclesia boni a malis ope misteroz sepant no
 loco sz affectu et quasi ategimentis purgantur ut frumenta in
 arca a palcis et in torcularibus roma **o**rum vinacis quia
 tui necessaria ut simul nascantur ut restent ad maturatione
 quia puoniret ita in ead ad micio maloz est necessaria bonis
 qui simul incipiunt crescut et qsumant sz boni in bono mali in malo
impeto vero cecidit in loco sup abut cu frumenta recondunt in horreo
 palcis vero abuertit igne in extingibili uel ead dicitur ideo torcu
 lar quia in co mellecti uerbi dei dnu sono uocis misurat quasi
 omni includit vinacis et sic fertur ad aures quasi ad torcular
 quia sonus uolet auribus intellectus uero a memoria auditoris si
 quodam latu excipit inde in mentis habitu et moru disciplina
 tanq de latu in cellas tnsit uel torcularia sub ead mactura
ubi corpa eoz qui pro rpe nonne apphna psecucionu calcant
 quasi arena remanent in terra aia uero ad r que ecclesie
 habitacionis emant et quia est fuit in ecclesie ideo rpe ead
 torcularia dicitur **d**enu impunt vinu in uas ut referret
 et abscondat ne pba et potentia omi si remanet ab extra ma
 culatione enoniat **s**ic et tu ututes tuas absconde ne
 manifestacione p ueritate annullent **e**t statim sequitur
 bellu alia uq purgacio omni in uas reconditu et sue ne
 nobilitate no pt pauci aliquid in mudo in se pmo qua
 diu aliquid in se in mudo sentit no cessent rumas quitt
 certare pmo et bellare don totu in mudo dicitur **s**ic
 et tu post qua tnsisti per pressuram torcularis **d**etrac
 tione obloquin et bulacione psecucionu sustinuisti et per
h duo casalia humilitatem et pacienciam manasti et in
 apotecam dny quieti et pacis accepti es **s**icut tu es sicut fide
 lus et prudens seruus pallas libenter de tanta victoria et
 gracia deo gratias actiones referre sz ex tuc quando
 intrasti in apotecam dny per electuaria que ibidem

recepisti medulitq[ue] sportatib[us] et et incipit et interior ep[iscopu]s et totu[m]
m[et]alib[us] videre **T**unc ap[osto]l[us] p[ro] quib[us] et et qualis fuisti et vides
in mirabiles defectus tuos quos ante no[n] vidisti p[ro]pter quos te
reddis indignu[m] condignas deo referre gra[ti]as actiones **E**t ut ali
qualiter digme possit sicut ex gratitudine que om[n]i v[er]itu[m] albedo
se obligat **T**unc munde et recte m[er]itis te purgare et deo in
cipit in corde tuo dolere p[ro]p[ter] et turbare v[er]um d[omi]n[u]m te ha
beret et bellu[m] m[er]itu[m] q[ui]n[que] de peccat[is] tuis multiplicabis tu
multiplicabis q[ui]n[que] de bonis op[er]ibus emissis et irrecapabili
p[er]ditione temp[or]is q[ui]s[us] sp[irit]us ducisus carne **N**oto caro aduers[us]q[ue]
sp[irit]u[m] **E**t q[ui] tulli[us] in de senectute dicit **D**e p[ro]videndu[m] q[ui]mercu
lacio et voluptas no[n] q[ui]d dicit q[uo]d em dicit **D**e bonu[m] intellectu[m]
iuxta suu[m] q[ui]ceptu[m] quid melius esset q[uo]d solacio domina[re]t in
sp[irit]u[m] **S**ed ap[osto]l[us] aliter loquitur **C**onsiderans p[ro]fectas qui
p[ro]ueniunt ex m[er]ito et spirituali bello **S**avo cognoscat aduer
sus sp[irit]u[m] et sp[irit]us aduersus carne ut no[n] ea que vult faciat
ut **Agostinus** dicit **P**onite vobis ante oculos duas quasdam
p[er]sonas i[st]e **P**one tibi ante oculos duas p[er]sonas vnam carnis
aliam sp[irit]us que simul pugnant et altercontur **C**aro in
ei[us] p[ar]te sp[irit]u tu no[n] timet **S**ed tu nimis p[er]sumis de te tibi v[er]o
attribuas laude que deberet attribui creatori si tu es p[ro]
bus et constant[er] d[omi]n[u]s **O**portetq[ue] q[uo]d ego e[ss]em ali[qu]id famulus
et q[ui]s similia dicit et sp[irit]us contra aduersus carne tu nimis
fragilis et voluptuosa es et q[ui]s similia **P**andem cognoscut
se et facit pacem sp[irit]us se quietat et caro se refronat **E**t
q[uo]d est q[uo]d ap[osto]l[us] dicit et notat q[uo]d no[n] ea que vult faciat et sic
habes bellu[m] spirituale et m[er]itu[m] **P**er hac o[mn]ia pugna quare
in quodam libello q[uo] loquit[ur] de disputacia corp[or]is et anime
Id idem seneca ad lucilla **D**e p[re]hensio[n]e te oportet antequa
candat et idem **D**ni nocte facias tibi de te capitulu[m] de o[mn]i
que in die p[er]tinet i[st]e **N**uc velleul ascendit ad t[er]renu[m] g[ra]du[m]
purgati animi **E**t de vno t[ra]nsuacione et d[er]ensionem per
actul[um] m[un]d[um] idem et toto mundificatu[m] et in m[un]do v[er]o
ditu[m] de p[er] ami curatula in quiete remanet **E**t sua p[er] natura
superior[um] carne influcia p[er]stantiosu[m] magis et magis clar
stat[us] rub[er]it et nobilitate m[er]itante q[uo]d d[omi]n[u]s suo pat[er]is familias
bone sapit et gustare dignatur **S**ic est de te fili karissime
in p[er] d[omi]n[u]m et in m[un]ditate om[n]ib[us] carnalibus et m[un]dialibus
deiectis q[ui]scientia tua bona vicia q[ui]templatia et sp[irit]u[m] q[ui]a
sup[er]ne v[er]it[us] illudnata in m[un]do v[er]o casto et castigato cor
pore recondita **Q**uod ip[s]i v[er]ite contemplatiue animu[m] plac
bilis pura mentis tranquillitate p[er] d[omi]n[u]m homo ad heron[em]

usq; ad finem que mors est remanet sancti spiritus amor clarificat
 sermo uelicit et gratificat in tantum qd summo bono pa-
 trisfamilias dulciter sapit et gaudenter acceptare dignat^r Et
 tunc est in quarto gradu exemplari s; in dno qd ipse dno calor
 nobis est exemplum speculum et finis ad que tendere debemus
 que finem idem finis dno nosse nobis concedit qui sine fine
 uiuet et regnat Amen Sic ex parte p; qd ab introitu uince
 omni laboris et moralizationis ab incipit amputationis
 vitii usq; ad maturitatem boni inclusive p; tunc possit ad
 p;mo gradu que platin⁹ que p;mo pelam congrua uolat
 politum ab hinc uero uolat qtu p;mo gradu Incipit
 post uero a collectione boni opa ualere torcularis et purgatio
 uini in uaso usq; ad transfusioem et defectioem inclusive
 i; moralizatione uero p; tunc ad secundu gradu purgatorij
 p;mo platin⁹ secundum ab hinc uero proficiendum post
 uero transfusioem et defectioem usq; ad potationem illa quies
 i; uita spiritus contemplatiua et quies que in medio tpe usque
 ad mortem est in t;io gradu purgatorij p;mo eadem plati-
 nu p;mo ab hinc uero p;fecta

Hoc uero moralizatio potest agriculturalia sicut iam uince
 cultura moralizata est s;mo sulcacio terre bene labora-
 ta ad suscipiendum s;men terra studio sine exitu metallic
 et corpore ad suscipiendum uerbu dno deinde estirpacio
 thulob et zizania malas u; cogitationes uoluptates carna-
 les p;pressiones metallic qd opa usq; metem sut de p;mo g;du
 incipientia seu politico deinde tribulacio blandor tribula-
 cio u; et angustia bonor p;ca blada p; uincationem hinc uero
 directa spurticijs et in iudicijs purgata ponit^r ad munda
 receptacula Tu hinc inde a detractionibus et p;secutionibus
 dicitis ab in iudicijs metallic et carnalibus purgatis per
 p;patientiam et humilitate in munda diuinitate receptaculo
 gratanter acceptat blandum dicit^r ad molendum ad molan-
 du tu ducis impressura et angustia ad paciendum quia scribit^r
 beatus homo qui corripit^r a dno n; tunc et misterio p; duob; molaribus
 u; durus et alter mollis est alter ad p; s;ru-
 meti no bene habetur Sic nec materia pro sacrificio gra-
 tu s;beret nisi durus et inuidus etiam qui magna de fuit
 n; de est in ecclesia dei mollem et p;u abel p;sequeret^r

cuius humilitat et patientie innocens sanguis cum lacrima vidua sicut
simulacrum pupillae reserendit et in primo dno cadit **I**usup ad sept
frumeti transit per ignem et aqua antequam panis efficiatur et pater
familias ipse de gustate dignetur **S**ic et tu iterum et frequenter
per tribulationes que per te designantur habes transit ad certam
ut aurum per ignem probatur et purgatur sic et tuus **E**t est exercitia
sunt in secundo gradu seu purgatorio seu purgatione **T**unc de coc
tione panis per acta illud spatium quod in medio ipse requiritur donec
delectabilis sicut ad comedendum ut de vino super moralizatum est
habetur pro tertio gradu purgati animi seu purgatione **P**ostea de
ipsum gerantur sumit **T**unc et in quarto gradu exemplari per vi
post morte sua vadit ad paradysum et transit in metem diuinam
de qua etiam scribit et in qua tunc videri secundum platonicos fuit
et ista quatuor gradus non ponit bernardus quia ille gradus est in
patria alie aut tres gradus sunt in via quos pro reformatione
fidelium in via existentium posuit et determinat **P**rimus aut duo
gradus sunt vita activa ut hie et martha **S**ecunda contemplativa
ut rachel et maria magdalena **T**ercia virgo maria habuit activa
cum contemplativa ut Augustinus refert que perualis magnum albertus
in postillis suis super illo **S**ecundum aut maria abiit in monta
na et scribit quod hie maria recessit de contemplativa ad activa
Id idem in collationibus primis de quodam sancto Iohanne qui origin
ti ante duxerat vitam heremiticam et abstracta tandem reuer
sus est ad consuetam vitam itaque ad scalam ut proficeret et obe
diret **S**ecundum ipsa mens diuina a qua bona cuncta ad qua etiam
per opera et exercitia predicta perficiantur debet **E**t utique fili carissime
non omittas neque cesses donec in ipso ordine melioris deus te faciat
et primo bene elaboratum deo et purgatum sacrificium gratum
in calicem dno in mente diuina spiritualiter offeras **I**stos tres
gradus habet per dno in euangelio luce 14 ubi dicit **S**i quis vult
post me venire abneget semetipsum **T**ercio primus gradus **Q**uid
est abnegare se ipsum nisi presumere de se secundum Augustinum super eodem
vobis abnegare se etiam quid aliud nisi se ipsum carnalia mundicia
lia honores diuitias quos seculo non solum non curat primo abnegare
et est sicut de primo gradu **S**equitur tollat crucem suam et sequatur
quod est secundum Augustinum **E**t quid est tollat crucem suam nisi pati
tribulationes persecutiones obloquia derisiones iniurias et
similia et est sicut de secundo gradu **S**equitur et sequatur
ne bonis vobis moribus et exemplis secundum eundem Augustinum **E**t est

tunc gradus. Et dicit **Aug** ibidem qd no pnt dicta pnt elevat
 seu monachis virginibus seu viduis. Et ad omnes gradus. Et
 quis ergo contempnit et videt qualem ordine habeant layci si no
 eque bene dicit et strictu sicut et clerici. Et si dicere fas est ex
 ceptis ceremonialibus et monasticis observantiis et regularibus
 equalem habet quantum quibus si ipm no pmpendit et sua non
 querit debeat uno que dei pnt inspicere et videt et que coru lo
 ni et omnib opibus sunt pnt et ducere impia doctrina
 evangelica predictam habemus circa hos tres gradus alibi in
 eodem. In illa nocte erunt duo simul in agro. Et unus gradus
 unquam agnum et alter reliquet. Et duo molentes in
 pristino. Et sedul gradus. Et duo in lecto uno. Et tertius
 totus gradus. Duo ad pnu gradum. i. in agricultura et pnu
 cultum dei pnt sicut superius moralizatu est. Duo ad sedm
 et de torculari in moralibus in molendino superius et mo
 ralizatu est. Duo ad tertium q duo erunt in uno lecto i. in ocio
 sco uel quiete valet q temporalibus no occupant sed in gton
 platum delectantur ut et ut caa superius moralizatu est
Aug caa nobili alia exposita et moralizatioe utit sup isto
 eodem no evangelij. In illa nocte. Et q tria genera homin in
 unius per istos tres status apprehenditur que p tres pjanis
 veteris testamenti typice designant. Nos iob daniel viri
 callosi. Per noe qui regit archam principes plati et ier
 toris intelligim qui alias regit per iob qui in agricultura
 ra cura fuit subditi et plebei. Per daniel viri callosi
 religiosi et contemplatiui qui in quiete et ocio. Et coram mego
 conum temporalium existit in diuinis meditationibus delect
 tant. Et notandum et vtiq breuiter q ibidem dicitur unus
 agnum et alter reliquet. In quacumq caa statu existat et
 adeo se in timore domi et nichil de nobis si de dei mra
 confidit. Ductentes agit ad amisa et singula pdicta tria
 specialiter de necessitate videntur exedire quilibz p beatitudine
 seu gradum pdictas adopcione laboranti ut discretio qualitas
 pnt quia qui eodem carunt etiam pnt decepti solent sicut
 pnt in herone qui quinquaginta annis in spabili vita existat
 ut conimus refert et in vitis pnt habetur qui discretione
 caruit quia semel ipso die sancta pasche ad alios fratres
 no venit ne austeritate vite sue infringat. Per angelu sa
 thane in angelo lucis tufformata deceptus in puter
 se cadere pmisit. Et de humilitate vtiq planum est

quia legitur qd dñs humilitate beate marie respexit que sibi p omnibz
virtutibus placuit. Quia quidam humilitate gerimita quid summo
studio obseruauerat intantum q miraculis claruit et obsessis a
demonibus laborauit. Tandem ppter miracula in signa a prin
cipibus et magnatibus uisitatus uanitate tactus est. Cui uani
tati tamen quocient rugerbat toriens eadem resipere non
amisit defectu suu cognoscendo et redarguendo. Cui aute
iteru atq iteru ipa temptatio uanitatis no cessauit. P dicitur
frater ingratitude uicium qd ipm de turpate conatus est. In
mno obscurus qd in metem suam uenit debet qd de gloria q
sola creatori attributa est ipse cogitationes saltem licet non
opione ptem habere deberet. In talis adu tanti defectus cu
ca se exauisit qd ipm dñm exortatus est ut possim demonum
q mñ pccibus suis dñs ab obsessis eice dignatus est corpus
intra qd et obtinuit. Et taliter a demone detentus qd etiam
egressione sua i stercore sua comedit. Et post quatuor dñm
dno die uero modico placuit liberata est no solum a demone sed qd
uidetur est a uanitate h. (Ieronimus) Et quanta sit uirtus pacien
cie audi dñm in euangelio. In paciencia uirtus est. Et h. (Ieronimus)
sup eodem. Radix omni uirtutis qd que uirtus paciencia est. Et qua
be pñm etiam in pñti uita de paciencia dicitur. Et h. (Ieronimus)
de dno pasimio abbati in collacionibus patrum. Cui casus talis
in inuictute accidit. Frater quid in die q celo codicem in cellu
lam ipm clam posuit et fratribz in heremo coquestus est
sibi codicem et pñtate pñtate querentes codicem p cellulas
pñtate tandem ipm in uenerit in cellula pñtate sancti pasimi
ei. Unde ipse furto notatus ad penitentiam positus est ipse no uela
mate neq qtraditione s post anni curula frater celum ipse
trator dñm patres ad oratoriu quodam sancta die quoniam
oreptus demone facinus suu publice pñtate est na deus immo
cente tandem labore no obmittit. Et de materia templi. Et
plu concornctibus et ipm inhabitantibus dicta sufficiant.

Habere bona facit bonum fructu ubi supra et quilibz prin
cipal boni rector gubernator seu officarius uel curon et
cristianus platus fidelis et quietus in ea regnum sui ani
malia pia et utilia. Duct et boues. i boni homines et pñ opa
bona et iusta iudicia. Et qd clarus seu quilibz pñtate nobilis
mercator seu orator pace et libertate ferunt. Remonose bestie
et homines iniqui expelluntur ut fugam dant ne audiant.

audent appropinquare Et merito comparat paradysu terrestru pp opa
 pia pp pacem et quiete et ad oppositu de bono principe Notandum
 est q in gestis grecis legitur de quadam rege qui civitate suam
 purgare volebat ab omnib vicijs et iniquitatibus constituit cor
 puses peritissimos qui defectus ipse considerarent et illa sibi reseret
 ut eos corrigeret et ipse in iustam vitam et morale cogit **Iti**
 ipse divisit se in quatuor ptes civitatis suae ad portam orie
 talium aliud ad occidentalem **Tertius** ad australem **q** ad aquilo
 nam **Qui** sedebat in porta orientali advertit qd quatuor de
 fictus anno tunc facte p ipse exortum et inveniit quos posuit
 in suis vicibus sequentibus

Primus fit iudex fraud est mercator in urbe

Sec lex est omni n' timor est pueis

Alti in occidentali considerant qd quatuor

Ingenium dolor est amor omni cura voluptas

Sudus iusticia et gula fesa dies

In australi qd

Est videtur mulier pulchatur amad

Pinel laudat paup adit pmo

In aquilonari qd

Prudentes ceteri cognati d' genit' iste

Fortunus ignotus nullus amiq amat

Ista p'dicta applica ad iusticia uel ad alia virtute moralizatio vsq

Fuit et aliud notu qd pnceps cupiens reformare mod' homi
 et vicia extirpare legit ex g'libus suis quatuor peritissimos
 et sapientes et rogavit eos ut considerent sibi reforme
 vellet causas exorbitationis in regno et populo suo et h'is cog
 nit' illa repellere possit et regna remediare **Tempo** g'lij exple
 to unus dixit fraud est consiliu **Alter** dixit velle est iudiciu **q**
 iusticia minuat **q** sequitur falsitas d'natur **Et** h'is cognitis
 pnceps iustus vijs et modis ad qd oportunit' remediavit
 expurgando vicia et bonos mod' seminando **Iustos** officiatos
 p'ficiendo et g'libarios fideles no querentes que sua erat elige
 do **q** fertur de quadam rege cuius regnum vitam subitoy
 deuenit mutaconem q bonu in malu veru in falsu forte

In ea q̄ australi q̄ sic interpretatu est
Portes fideles famosi regnauerunt
Ficti falsi q̄ fatui successerunt
Singul pallaces femina succerunt
In ecia porta aquilonari l̄ sic interpretatu est
Sup veritat̄ luget sub liuore
Sans sanctitat̄ languet sub labore
Sex ciuitat̄ luget sub labore
In q̄ta porta q̄ occidentali v̄ sic interpretatu est
Vixor voluptas v̄ sud pualuerunt
Virtus v̄ uxor valor amauerunt
Visus v̄ uxor ueritas in somnerunt

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

[Faint, illegible handwriting throughout the page, likely bleed-through from the reverse side.]

Quod supra tractatum est de vicijs in conuenientijs et in
regimine puenientibus et tractat extra de quodis
et vicijs et iusti regimine pro venientibus

De regno seu regimine iusti copato amenissimo paradiso ter-

Quod i regiminis iusti quasi terrestriis paradisi referti

In medio cuius arbor amena patet
fructibus oregonis omni dulcior referta
de iudicabili semper odore flagrans
ut platanus lata cedrus velud eminent alta
subtus fons vni effluit irriginis
illa salutifera superans medicamina cuncta
no hinc appiat bellua pestifera
hec pastum pota cunctis animalibus equi
insuper optatum distribuit requie

Et podianus **Q**uia p maximu et necessarium est munim
habere calumpnias firmas consiliarios vj fideles quo pdictam
arborum pncipe vj pui cura fidelitate probitate et pruden
cie sustentarent ep qsilu dedit **Acto moysi** dno videbat q
solus negotia et iudicia populi discutere valebat dicens quibus
labare qsumeris ultra vult tuus est negotium solus illud sus
tine no potes pvide aut tibi de omni plebe viris potentes et
timctos dno in quibus sit veritas **Et** qui odierit auaritiam
et qstitue ceas tribunales **Ecce di cepij**

Hec podianus firmus est sustenta calumpniis
ne prosternatur fecunditate sua

Comparatio arboris iusti ad arborum saluberrima stante
in medio terrestriis paradisi

Hec arbor iusto merito sit mitulat^r
 Per que tot pto quodiam pueniunt
 Protegit a pluuia latib' alio et ab estu
 Disillat roma plus et auguriam
 Altus in adu'is humidis altissimus et tu
 Omnis abpressos patris amore pio
 Altus virtute felicia femina spargis
 Inter subiectos de populans stimulos
 Tu celi scala tu lux tu pacis asilum
 Potius scala mortis antiodotum
 Helva ppheta ad celum in curru igneo ascendente dixit Elizeus
 ppheta pater mi pater mi curruis israel et auriga eius
 dux me per curru denotant ipm heliam humeris suis sou
 cura sua pph'is israelitico portatorem per aurigam vera deno
 tant eundem heliam securi et quiete laboriosa exortas pph'is dicit
 tem qm' spiritus helie in p'dict' casibus merito pph'atur quilibet iustis
 et fidelis rector etc

Recomendatis iusti helve copati et fidelitati
Curru et auriga populi velud alter helias
 Cum calcando lutum ferd humeris pph'is

Intellige picturam helve incipiendo inferius ipse est auriga
 et ducit curru ipse etia et curru portans alias in superiori
 pictura ascendit ad paradisu in curru igneo et elizeus cla
 mat pater mi ut in glosa

Helvas ppheta

Non vii Camillus no diues et pauc nobiles probus tamen
 valde de curia uel de curte sua recepit p romanos electus
 et ad imperatorem Qui post qua imperio romanu iustissime et stre
 nuissime usque ad quiete uenit eidem imperio renuncians ad cur
 tum sua sine quaerit lucrari tpe lib augmentacione quillo ut ante re
 uerfus est salu queret qe bonu et de ppd no curans. Quere de
 in curie dei us et in gestis Romanos fratres karissimi cum
 iste paganus no spe pmiu eterni si salu motu iusticie sua non
 querit bonu qe pculit. Quid nos tuc repiani qui futura gloria
 p mētē opy virtuosaru speramus et credimus p occupatione
 habemus q iusticia et virtute no diligimus

Recomendacio iusti curam rei pubce suo ppō bono pre
 ferentē exemplo camilli

Non vii eodem no que tua sut q camille

Intellige picturam de camillo incipiendo inferius roma
 ni uenit ad curiam sua et recipit eū in imperatorem
 In sequenti pictura ducit eū roma Superius in tertia pictu
 ra coronat eū coronat eū in roma In quarta pictura
 reuertitur ad curiam sua deposita corona ut i glosa

Camillus

Per perit roma **P**er me quatuor seu antru magnum casu quo
 dam caruit p quidam platus fetidissimus exiens aeternu
 in fecit manta q multi perierunt **D**e qulci p romanos super
 isto responso est si diu imperiali p oblatione alicuius valentissimi
 seu sacrosanctissimi placuerit cessaret tempestas **E**t antea aplius
 no apparuit q precipit quidam nobilis romani nōie marcius
 turcius dimisit se et de stru in suu ascendit valis facit omnibus
 antea petiuit et se in eade precipitavit alicuius solus pūe q multi
 preclatuerunt. **N**otat fieri et exemplificatē fidelitatem qui fide
 caruit it **D**ucere inde civitate dei et in gestis romanorū

Alia recommendatio iusti de spe pena volutana electione
 pro rei pub saluacione exemplo martij tēij

Per perit roma turcius una pate

Intellige hanc pūura de marcio turcio ipse sedet in deie
 trario suo et equitat ad antru postea precipitatus idet in
 antro vide in glosa

Marcus turcius

Consilium Marcus regulus et marcus sorbit in libro de officiis victus et cartaginensibus novali bello cum missus fuisset romam sub iuramento reddendi pro munitione captivorum senatus vetulit postulatione cartaginensium ut si eos captivos in manu dimittent et illi e converso Et respondit senatus quod tunc super est consul Marcus regulus Credo utilis non fore roma nisi si cartaginensibus postulavit eo quod munitiones et in docti bello aut senectute confecti quos unus ego sum se quos cartaginensibus captivos tenet de ipsis romanis fortes aut prudentes et bonos duces novi quos de cartaginensibus detinet Cuius detinetur appropinquat et amicitia reddere maluit quam fidem hosti datam falsam non ignorans ad crudelissimum hostem et ad exquiritia supplicia se proficisci melius quam insurrendum parandum decernit Unde per qua reversus ad cartaginensibus post multa et dura supplicia missus est in delum clavis acutus crucifigatur et super montem positus de quo vase emissis et usque ad nalliam discurrentem crudelitate tali vitam finiunt

Ad idem alia recomedatio iusti marci regulo comparati in fidelitate seu probitate

Consilium fidum sibi Marcus regulus est mori
 Utile romanis quod dedit ut voluit

Intelligitur pectus de Marco regulo incipiendo superius qualiter ipse est in nave cum suis armatis et capitur a cartaginensibus in alia nave existentibus postea ducit captus ad cartaginem ubi rex Hannibal stat ante civitatem et suscipit eum postea inferens ipse Marcus regulus reversus est romam missus et loquitur cum romanis postea ultio reversus est cartaginem et ponit in vas clavatum ad percipiendum inferus in eo in vase percipitatus sanguinolentus et mortuus ut legitur vide in glosa

¶ Marcus regulus

ut populus suus et regnum scirent in pace Ordinas qd ipse
morsus memoraretur per ignem et omnia in mare proi
cerent ne ossibus reductis ad patriam occupat recidendi
haberet et sic pati et desolari salub voluit pro comuni bo
no et ut alij bene se haberent etc

Ad idem alia recommendatio iusti ligurii conpati et fi
delitate seu probitate

Re spartanoz Ligurius arte deoz
Affecta corde bono mira fidel' agit
Hic pacem capiens in regno ponit firmam
Constituit leges abdicat et proprium
Ordinat et cuncta communia p'mus inesse
Ut maneat stabile suscipit caelum

Intellige hanc picturam de ligurio incipiendo superius ubi
sedet in equo et portores regni sui secum et vadit in perigri
nacione ad templum Tunc sequitur ibidem quomodo ipse stat
in hospio templi oracione completa et iuravit quod leges dadas
a deo deservit sequitur inferius ubi sedet in equo et vadit
de regno in usque voluit tunc leges et vadit ad caelum
postea stat in caelis et deservit deposita corona vide in glosa

Ligurius

in foveis in ecclesia
na in manibus
et ad p[ro]p[ri]os
filius filius
sunt

habet usque lignis

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

in ecclesia

Fabricius nobilis Romanus civitate quondam et regem
in eadem obsedit ut eam in romano subingeret imperio
Medicus regis et amicus eius civitate de nocte venit
ad fabricium promittens sibi quod vellet diu suam introitus et fa-
bricium intuentem suum habet sperans largiri donarium remu-
nerari pro suo fabricium et virtuosissimum legatum regi transmi-
sit unde rex ait sollicitus rex cederet quia ordine nature
quia fabricius subiectionem regis et pro virtutibus leviter
obtinuit quia armis et potentia vni obtinere potuisset

¶ Ad idem alia commendatio iusti fabricio compati in
fidelitate seu probitate

Fabricium tante virtutis testificat rex
Sol iuxta cunctis ordine retrogrado
Sua de iusticie feruor recedat ipse
Gloria sordet ei nisi sit spondit ipse

Intelligit picturam de fabricio incipiendo superius ipse
stat armatus cum suis et medicus pueri regis genuitabat
ante eum postea medicus ducitur signatus ad diu suum quod
stat ante civitate sua infirmis stant papilionet et alia
que pertinet ad obsidionem vide in gloria 27

Fabricius

Perparum Rex cambyses iustus et probus iudicem in
regno habuit qui iusto iudicio nunciibus odio seu fa-
uore puerit et hoc semel in vita. Duo ipse Rex ipse
exorari fecit ut posteri sui in cathedra sedentes memoria
habent de tanta iudicio et iusticia obseruarent

**Ad idem alia recommendatio iusti cambise capati infide-
litate seu probitate**

Ad rex perparum cambyses excoisato
iudice falso necit corum cathedre
Et ceteri capiunt exemplum de probitate
Seruanda timent de simili cathedra

Intellige picturam de cambise inopiendo superius ipse stat
cu suis et quid false condemnatus genuculat ante eum
et iudex falsus iam canis stat retro cu eum suis et cathedra
iudicialia stat ibi depicta infeluis excoisatur postea
cutp sua per duos spiculatorum supra cathedram necitur
vide in glosa

Cambyses

Publius Romanus consul tertio eligitur et coactus ad
honorem portam ipso clamore dimittit quia non est parum
meum. Ego enim iusticia obsequar vobis non stabiles non
certis. Sed autem publicus palatia sua alta et structura nobiles
cuelli fecit et alios edificios ad equari qualitate tanta ditatus
et in celis et a rem publica occupatus et communi bono vobis
corde deditus quod et sua omnia impendens ad tanta paupertate
devenit quod ipsum tandem de communi curis nuturi oportebat

Ad idem alia commendatio iusti publico copati infideli
tate seipbitate

Publius equatis domibus propriis alienis
publica actonuat magnificat propria
nil cogitat nisi quod commune bonum bene fiat
Et tandem pauper sic fieri voluit

Intellige hanc picturam de publico superius incipido ipse
eligitur in senatorem seu in imperatore quod tunc quasi id
fuit quod coactus portam ad coronandum postea sedet in cathedra
dua et coronatur in fine cum corona et facit de cuelli pa
locum suum illud coequat alijs domibus vbi publice feruo
re repletus postea et ultimo stat iam senex deposita
corona et ministrat sibi pecunia pro mercedo vnde in
glosa

Publius

Codrus Dux attheniensium non ille codrus de quo pauper
similius guerram longam cum alio principe habens ordina
tum est per ambas partes quod cuius partis princeps ab hostibus
miseretur. Illi pro victoria cederet. Et hoc ideo ordinatum est ut
ambobus parceret principibus de morte propter amborum penitentem
amicitiam et pietatem virtuositate quibus merito parcerendum erat.
Codrus vero fidelitate non ferro armatus ne sui cotidie periclitari
tur et ne iusticia sua casum pateret. Elegit solam mortem et ha
bitu ribaldi assumpto cucurrit ad hostes ipso turpibus verbis
ad iram excitans ut ipsum intermeret quod et factum est et sic et
omnis guerra et miseria cessavit et pro sua victoria habuit

Idem alia commendatio iusti codro copati in fidelita
te seu pietate

Codrus in atthenis dux emit morte triumphum
ut parcat videri suscipiens habitum

Intellige peritiam prioris de codro superius incipiendo ubi
stans armatus cum suis in campis contra alium ducem palipo
nensem inferius in forma ribaldia paliponensibus utro
lucit miseretur inferius id est mortuus vide in glosa

Codrus

Camillus in obsidione cuiusdam civitatis persistens inter scolares
ipsum civitatis assumptis aliquibus scolasticis quibus nobiles filii
opportunitatem spaciandi similantem exijt civitate et scolari
bus suis ludendi spacium prorogandi appidant exercitui romano
et veniens ad camillum filios nobiles sibi obtulit dicens iam
habens civitatem et regionem in manu tua mediante captivitate
istorum speras ab ipso ditari Camillus vero ut nobiles romani
falsitatem speras et victoriam refutans in honore rectorum
exspoliari fecit manibus atque ligatis cuilibet puero virgum
dedit et sic magistrum percipientes ad eos coacti taliter ipsum ad
civitatem liberi redierunt. Quae coepante virtute civitas per
ditare tali virtute se subiecit. Et sic ut ait utent generans
de ipso camillo dici potest unus probitas nulloq; crimine tollit et
contra dicitur de viciis unus macula nulloq; reat spondet

Ad idem alia commendatio iusti camillo coepati infide-
litate seu probitate

Transiisse rectore scolarum camillus ad episcopum
Sancit quod falsum perciderit pueri

Intellige puerum de camillo superio incipiendo ubi stat
armatus cum suis ante ipsum stat magister scolares cum pueris sco-
laribus postea ducit magister scolares nudus ad regnum suum
et percitur a pueris inferioribus sunt papilionem et alia
que pertinet ad obsidione et postea stat civitas regis que
aspicit vide in glosa

Camillus

Romani Quendam patriam suo subuigauerunt domus tandem
propter insipientiam et iniquitatem vicinorum maris ad patriam mi
serunt ad romanos pro auxilio et defensione Romani nimis
occupati alijs aduertentes qd patriam illam tueri no possent licentia
uerunt eos qd caperet dominum quom uellent qui defendent eos ma
lentes patrie carere domino qd negligentie vicis et indefensionis
uocari scandalo. **F**ue lacus in toto libro 207

Ad idem alia recommendatio iusti romani copati in fidelita
te seu pbitate

Quam no ptegero romani tunc potuerunt
absoluit patriam qd dominum capiant

Intellige picturam superius incipiendo qualiter galienus
vinius patrie cu clauibus uenit ad romanos p auxilio
vide inferius postea qd romani reddidit eis clauibus et liber
tate de patria sua postea ultimo faciunt regem in patria
sua vide in glosa

Romani

patrum su...
et...
pro...
et...
quoniam...
et...
et...

Sicut...
et...

omni...
et...

et...
et...
et...
et...

et...

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Exhortatio ex precedentibus exemplificationibus supra pro fide
sua emendatione et melioratione

Hic licet ante fidem cum exemplo crucifigi
De sua purificavit ut plura redimant
Quid vos crucifigite quid clarus religiosus
Quid dicimus ad hoc nescio flere nisi
Nam multi nostrum non que sua sunt in quibus
Et pro communi pauca bono faciunt
Cum est coloris sumus alpea cruore redempti
Et luta portorum vi valimus fieri
Terribilis nimis horribilis mutatio tanta
Portus homo demon angelus efficitur

Hic et pro nichilo non solum evangelium et apostoli domini
testantur inquam dominus servus est cum propter inter nam
quod cum propter eterna beatitudinem et quod carnali
tas seu voluptas sunt potentia quod temporalis licet quis per
vniuersum orbem ab oriente usque ad occidentem ducitur non sit po
tencia nisi animi sui potentia sic diuinitas periculosum verum sunt
nam etiam naturalis et mortalis et ad idem faciunt. Item
baccius de consolatione contra voluptates
Habet hoc voluptas omnis
Stimulos ait fruentos
Apudque per volantium
Vbi grata mella fudit
Affrangit ac nimis tenaci
Fere icta corda morsu

Item boetius ibidem contra potentia temporalium
 Qui se uolet esse potens
 Quos domet ille feroces
 Ne uita libidine colla
 Quod submittat galeas
 Et licet iudica tellus
 Tua iura tremescant
 Et seruiat ultima tunc
 Tamen auras pelle curas
 Miferas et frigida quodas
 No posse potentia no est
 Item boetius ibidem contra diuicias
 seu primus qui fuit ille
 Auri qui pondera tecti
 Gemmas lacu uolentes
 Preciosa pericula fodit

Hec et pro nichilo uisui dulcius omnibus esset
 Quam nequa mundi ferre iugum domi

De inhabitantem domi paradisi felicitate

Hec populus felix qui tali iudice gaudet
 Sub quo uiget honor pullulat omne bonum
 Virtus iusticia libertas philosophia
 Pax et uera fides et salus atque quies

No erit monstrum n̄ habet in se padiso
omne vilis sit q̄ quid in est vitio

Nota in ista dōne **C**alpus signant septē martiria absque
effusione sanguinis v̄ in qualibz lra vna
v̄m̄ per **C** ut castitas in mundicia ut ioseph
v̄m̄ per **A** ut abstinentia in delicijs ut dauid
v̄m̄ per **L** ut largitas in paupertate ut vidua in cibo
v̄m̄ per **P** ut paciencia in aduersis ut iob
v̄m̄ per **Q** ut qualitas in tribulacione ut paulus
v̄m̄ per **O** ut obedientia in p̄ceptis ut monachus

Corpus a muliere lubrica per p̄cedē consumitur quia corpus
et polluitur diuicie ḡmunt aia inquitat̄ v̄tū naturē defi
cit ingenio elatatur et vox quiescit in rauca et femina
corpus op̄es aiam v̄m̄ l̄m̄a vocem

In sa p̄te salis loquit sup̄ ep̄ d̄mo **C**oninus in v̄m̄t̄ v̄con
medacio et excellens testimonio beati augustini de sancto
Conino in h̄c modo de **C**onini statu loco et doctrina libro
p̄mo contra Iulianū **C**oninus p̄br qui grecos et latinos m̄p̄
et hebreos eruditus eloquis ex occidentali et orientalem
transiendē cōt̄ in locis sanctis in l̄ris sacris usqz **D**e carpi
tu vixit etate de sanctitate vite in quōda ep̄la versus prin
cipio ad civilium scribit **Q**uia magnitudo sit iste gloriosus
Coninus excellencie sanctitatis quō p̄t satisfacc mea lin
gla cu p̄ne ructore mortalium nō sufficiunt lingua ut
cuius excellencia explicarent licet ergo dici alter q̄ **C**hr̄s
et **C**asimirus **C**oninus magnis cibis et v̄stis appetantibus
carne maceraret nō minoris vite **C**onius gloriosus **C**oninus
idem p̄ quadragenium in heremus foras t̄m̄ p̄cedit p̄sti
tit **I**tem idem augustinus ad civilium de eodem sancto

Quoniam inuenialis sup illud inuenalis descendit de celo gnero
solitas dicit q oraculo appollinis fuit gnerosolitas i noster te
ipm in oro depingebat ad modu hominis qui habuit corpus et ca
pud cucurru ad celu ymago vero fulgebant quatuor angeli et qlibz
tebat rotulu in manu sua ut qbz septu cat ut q d pueria habetur
In petor accedo no postulat mbe vctudo Terris igne mari vento
pcto p dnuari diuus gstanter no de ferro pugno libenter In pte
puy presto si plangal cominus esto

Gulius in archidiaconi questionibus questione quarta quidam dicitur
dicitur eo quod ipse tradidit sua deo ubi in expositione in vniuerso dicitur
depinxit panem ad similitudinem deo ponebat tres imagines prima
fuit imago dei et fuit imago dyaboli et hominis et ista dea imago
vnicuique imagini vna hora sine caritatem porrigebat in quibus sepe
erat ut si in pictura habet et vnum dicitur deo cum angelis finaliter
pediti ut quod vniuersi sui nati in vobis et cum angelis hominum fieri
in presentia in peccatis occidi et vniuersa et confessio est finis peccati
delectans in peccatis finaliter. et dicitur

Igitur in epistolis grecis qd pallad rex grece ita in gremio fuit q
in sepulcro suo scribi fecit qd non verisimilia sola mortuus qd
deo que dicitur vixi libido cognovit mortuus aut isto rege nuda testatione
luxurie qd deo rege firmis sunt imagines luxurie qd imago facta
fuit ad similitudinem spm vclmant in molli lecto et multu de
licato qua supponbat qd vulpes in signu qd luxuria omibz pccet
cta capita vulpud erant septi vpus ut in pictura habet et fuit ista
effigies forte robustu diuino mcto Altero dicitur cuminibz effe
ro lectu abstinet induit cand vice cetera curat qm fero torpor
vado virtutis odor

Hecquit ymago penitencie

Imago penitencie qua p[er]missus sacerdos deo iuste q[ui] p[er]mittit
p[er]na debm deprimere ad modu[m] unius hominis nudati per
totu[m] corpus qui tenebat in manu sua quoddam flagellu[m] et folia
ferens in quib[us] scribebant[ur] qu[od]q[ue] versu[m] ut in scriptura pictur[us] pat[er]
dicit ista **P**eccaui cessare volo q[ui] p[er]t[er]si graviter doleo penite
cia me libent[er] affligo q[ui] contra deum in iuste egi **T**ota[m] spem mea[m]
pono in celo et pro misericordia licet[m]abiliter postulo deo **E**er
tere volo opa[m] meam ut michi aperiat[ur] porta regni q[ui] vita bona
p[er]suadabo p[ro]pter gaudiu[m] celi q[ui] p[er]cepto

Item p[er]mittit
p[er]na debm
deprimere
ad modu[m]
unius hominis
nudati per
totu[m] corpus
qui tenebat
in manu sua
quoddam
flagellu[m]
et folia
ferens in
quib[us]
scribebant[ur]
qu[od]q[ue]
versu[m] ut
in scriptura
pictur[us]
pat[er]
dicit ista
Peccaui
cessare
volo q[ui]
p[er]t[er]si
graviter
doleo
penite
cia me
libent[er]
affligo
q[ui]
contra
deum
in iuste
egi
Tota[m]
spem
mea[m]
pono
in celo
et pro
misericordia
licet[m]
abiliter
postulo
deum
Eer
tere
volo
opa[m]
meam
ut michi
aperiat[ur]
porta
regni
q[ui]
vita
bona
p[er]
suadabo
p[ro]pter
gaudiu[m]
celi
q[ui]
p[er]
cepto

Quatuor alii scriptura pme alio talis erat verus amor est
 fortis et magnus utit omne angustiam et miseria patienter susti-
 nit ob meritum illius q amant. Scriptura et alio talis erat verus
 amor no querit que sua fut verus amor no est qui no largitur
 sua. Scriptura et alio talis erat tribulacione et angustia verus
 amor mitigat et pro eisdem no tepescit. Scriptura et alio talis
 erat veri amoris est una lex qui nunq in senescit si iuvenescat

¶ Sequitur historia pietatis et clemencie

Figuravit pagani et tot et decem quot fut virtutes qbus dicit virtutes
 appellat fut et appate deus aut clemencie et pietatis depinge-
 batur ad similitudine hominis qui tenebat in manu sua cor-
 scissum in duas ptes et in circuitu cordis sebebatur. In dextera
 sic pietas et una tota die expectant qn pcor a suo pcor recedat
 tuat in una pte cordis sebebatur. In sinistra dextera sic nisi esset
 pcor no esset una si venia de pcor petat cito lyabetur. In alte-
 ra pte cordis sebebatur sic ubi est pcor ubi est pcor ubi nulla
 una ubi nulla pcor

¶ Sequitur pictura superbie

Pictur in libro deos q serates depingit imagine superbie co-
 ronatu tribus coronis ad ostendendum q superbus vult dnan-
 si superioribus inferioribus equalibus. Et in prima corona se-
 bebatur iste versus. Epulus tuncendo quo quis pruat habundo
 In 2a corona sebebatur ille versus. Transmigrat excedit mea
 nudi cuiq n obedit. In 3a corona erat iste versus. Turbo per-
 turbor affligo sed undique ledor

¶ Sequitur pictura fortune

Pictura fortune sedm titu lunum qatrom romanos dedi-
 cauerunt templo deo fortune. Cuius imago est mulier
 habens faciem una una splendide et aliam obscura et vtriusq
 facie ceca est depingebatur una reclinata in curru qua tra-
 hebatur vna dexteriori et ante qdam imagine sebebatur. sic amor
 mundi excedit metem spiritus quia no cogitat diem mortis nec
 certum exannus. Cetero sebebatur sic fortuna mundi ut aqua fluit

et no preuocat. homines finaliter decipit. de xeris se habet sic fortuna
mundi est aures supplant de hō aridum viri nobili et pauperi. finis
tristis scribatur sic fortuna mundi fallax dnoscat quia p mittit letitiam
et inducit letitiam

Sequitur pictura humilitatis

Bestit titulus quod quod romae fuit in uenta una mensa aurea et quod
habebatur apollo quibus est danda respondit quod sapienter. Et tunc
in uenta responsum erat data talito dalectus aut ex sua humilitate misit
comu biantis et ipse altari se sic per septem usque quo puenit soloni qui
utitur humilitatis depingit in eam ymaginem humilitatis et eam posuit
in templo apollonis erat aut ymago humiliter facta ad similitudi-
nem unius hōis inclinatū caput deorsum ea quod humilitas humilia respicit
et no alta et supbia. ayanus ista ymaginis fulcibant. Duabus
alio et pedes alio. Duabus alio et pectus una. Ala primo in ala dex-
tre manus erat scriptus isto uersus. Tu caro despecta cutis hispida
puluis terra. In ala alterius manus erat iste uersus. Tu in uita inculta
mors decipit erat adula. In ala alterius pedis erat iste uersus.
Cum pia dulcoris no iudico deus spero. In ala pectoris iste uer-
sus scribatur. Sic sum deputa cito psequor est pia dicta.

Sequitur pictura trium codicium per tria poma

Nerat ouidius in mago libro quod quod aduersa erat quedam
uirgo valde pulchra et agilissima et concedebat sibi a diis quod
nulla ducerat eam in uxorem nisi esset uelocior ea et ceteris ad
eminum stadium posset puenire. Et tamen habebat a diis quod si aliis
ea ceteris pueniret ad eum stadium quod caput ignis amputaretur et in
profundissimum puteum mittantur. Accidit tamen super hoc quod quidam iuuenis
damauit istam uirginem nomine promemebat et uolens eam ducere in uxorem
dixit se ceteris pueniret eueniens ad eum stadium et ut melius faceret fe-
cit sibi parare una poma aurea et ipse et ceteris eam uirginem co-
currens proiecit ante oculos uirginis primum poma aureum quod
uidet uirgo pulchritudine poma suspexit ac se sic et poma poma
accepit et sic eam pertransiit. Et tunc uirgo uelocius currit inueniens
et poma accingens tam stadium iterum aliud poma proiecit in terram
ante oculos uirginis quod uidens uirgo iterum suspexit a cursu suo
et poma accepit et inueniens eam pertransiit et ceteris ad eum stadium.

statim puenit **¶** videns inueniendam puenit itera cu puenit et
 inuenit **¶** puenit puenit ante oculos eius **¶** videns virgo virgo
 in curru desiderans illud accepit sibi puenit et dicit esse sallicita
 et puenit colligendum puenit eam puenit et ad amicum statim
 cicut puenit q dicit videns et virginis caput amputanda dicitur
 et eam in puenit puenit puenit **¶** Ad puenit per istam
 virgine sic pulcherrima et a dicit sic delectam intelligo adag intell
 tiam que bene pot dicit pulchra quia ad magne benedicti trinitate
 est et potest et dicit agilissima quia p dicit sua potest mo in
 celo mo in terra et sic de alijs puenit sic q est q est et sic dicit sa
 tid est agilis **¶** per ista puenit qui istam virgine nlt gabe
 in veore intelligo dyabolus qui die et nocte ruit eam et a eam
 suggestionibus suis ad heri faciat et ad puenit puenit tria poma
 aurca qz puenit fortitudinem et dei misericordiam et sit ante
 istam virgine nititur eam na si homo sit quoniam et deus in mit
 tit in adag sua graz ut in bonis actibus se exercat statim dyabo
 lus puenit ante oculos puenit puenit s. mmentatu et dicit
 sibi inuenit et et ratio cito potest esse puenit et sic dyabolus puenit
 eam ne homo in iuuetute sua pfectionis alia exerciat **¶** similiter
 tu homo habuit fortitudinem deus i iuuetit in animas sua graz
 et dicit sibi tu male expendisti expendisti iuuetute tua sed mo
 conuerte te ad me et expende tempus tibi datum in bono **¶** videt
 dyabolus q homo forte nlt in bono vitam suam **¶** et dicit
 puenit et ante oculos eius puenit puenit puenit fortitudinem
 et dicit sibi tu fortis es et ad expende fortitudinem tua in spm
 do du habes et du senueat et tua fortitudo defecit tunc statim
 tempore potest te ad deum conuere **¶** et statim talis fortis tli
 suggestionis assentit et dyabolus sic eam puenit ne vitam sua eme
 dat sicut potius in malis q in bonis **¶** itera cu homo senueat deus
 in mittit in adag sua graz et dicit tu male expendisti iuuetute
 tua et mediu vite tue saltem in vltio vite tue conuerte te ad me
 et tu ad infernetu dei volucit vitam sua corrigi **¶** videns dyabo
 lus ante oculos eius puenit puenit puenit s. mntz dei et dicit
 sibi si male expendisti iuuetute tuam et mediu vite tue no
 placet quia sufficit tibi q habes in fine puenit et dicit tria vel
 quatuor verba cu bono corde quia deus est multu misericors et
 cu puenit me vitam suam corrigat et tandem eam in puteum
 puenit inferni demergat puenit

Anno millesimo quater et primo octo
Almna cu velis pueri sancti michaelis
fleu mare sic visitat nescit quomo ppat
nul us constat eos du qro puptu
Que sint hac in re dno nouit sua recte

Sup illustrari Reuerende Dni doctor atq in qro pre
dilecte pceptor i petistis ut dicitur vestre ac pndenti
isimien quid sibi velit quid pcedat quid pmet impedita
copiosa 2 valde ista puloz ad sm pgermano michaeli / Ad hoc re
ppondere labor e in me De serrete iudicaz coram dno erritator et
quibz iuelaud op arbitror dnuquid et qd pme pntulo ignorat qd
f mndi tene no videt nos les qui teste glaiop hies m rj la sua
fuit grnde mardula in tota reru natia tractatu de bona fortuna d
fuit In hnd que p dnu instrumta seu instrutu mouet no expe
dit consilia p dnu ronen guanany pmo p desup motib expedit ite
riae sequ instrutu mouent namq a meliori ac psublimi pntipio q hu
mana sit rano h or ipm sup thomas m 2a de qone do allegat et as
serit hnd hoc quoq sup danielo dffius scribit Althz vbi 2 rredne
allegat dicitur vne alique esse q non ante d dms tangat aduulo
semq hoc philop d d d pape conforat vane Inqua dicit q me
actuali morione spussit ml meliore posse agi Et ut q dona graue
gratis dnt dms ac malis extem rona v et q p dntag a pposito phlen
mouet dnt Job 33o helm loquit p pmpm in pssione nocturna
Apert deus auct mioru et erudies eos instruit disciplina Et p p pira
per omia inquit opatur d deus in roubus tribus p singulos h hinc
dntoz p p p p Thomas Alberty Donauctua Egidius cu pns scipibus
sup 3m smru concordato scribit q sepe dona p p p a dntibus
h realit dntignatur qua p dona effm b p p p q mobiles a p p p
quedam p dntes moales a rone pntem p dnt pntidone pnt
in suma sua 2 Allegandru de hllis ompati sup gloz p p rator i
pntud est in dntate impm m volutate rone sas ad libitu imuta
affinedo ant dnto confortado dntendo flntedo p p p p salomo dnt
pntioz 2i Cor oeg i manu dnt est quozq volute mntmabu illud Job
quoq p p fertur deus imutat cor pntipie terre Ade hoc e thomas in
suma sua contra gentiles loquit patis pntid vbi dntem q deus
p pntio dnt affert rause actionu homo q qua e rause opante pntene
habitus q mnti pntio contra suos dntor ex scriptura probat ronomia

fit homo quasi consiliarius 2 senatibus dei sublimis 2 conditus ita ut gratia 2
 et huius mente dicit queat ei dicere sit omnia sapere tue manifestasti
 michi quod quid amicus meus dicit sua punit secretis sicut 2 amos aut
 ipse non facit dicit. Sedum si sermo suus dicitur ad suos suos ipse
 Sed excellencia ista longe 3 a me altis qm apparuit dextere dat in
 intelligentia atq; ex intellectu apparuit multa que ipse pendi omnia 2 ex
 ipse q facta sit dicitur de futuris in tunc q abbas seculi qui putavit se
 ipse pphete habere pmo p a preallegatos doctores / no ex tunc pphete
 sed ex intelligentia quada profunda et clara scriptura de multitudine et
 libris quedo red descripti. Hinc eruditus in scripturis licet ee vide
 pferunt et domo pmo si conuertit de ista materia pte rone no tunc
 affirmat istas sicut in patres fatentur beatissimus Michael princeps
 magnus qui fuit pro filijs ecclesie et tunc rsonat matre da, qui vt dicit
 olim princeps extitit s magge, qua ob sua infidelitate a tunc futu 2 pntis
 ecclesie militat pugnator dux iustus et signifer operatus. pnam istis
 de primo ordine 2 iherarchie ad que pmet angli sicut qui regno
 pferuntur. Quicquid em conuincit huius deputantur angeli duo vnus huius
 ad custodia 2 iuliane Alius malus ad pntis 2 iuliane qui angeli boni
 sicut de infimo hono. Sic culibz conuincit sui digno deputati sicut angeli
 duo de 30 choro vnus bonus ad pntis 2 Alius malus ad impugnandu
 in m entastico pphete 2 In omniq; gente pntis deus vestone sicut
 angeli sicut de 30 ordine vire iustorio iudice sicut pntis 2 ad
 uocantur pro sicut tunc pntis Michael rading calosa sicut
 mediam tam dicit a pntis impntis marcomen cultoribus iudicis
 sicut deuastata pro calosa vna deo impntis illoy crudelitates abusus
 blasphemias conuertit et allegat ut dicitur epa 2 ecclesie sicut
 Nec dubiu qud tempore pntis ad sicut in complete fuerit impntis
 amores illoy et entia profus excessibus sicut satis conuincit quoniam
 em in vna testamento deus altissimus p asyria et raldicos p philistios
 sicut 2 alios pntis synagoga qua pntis et vte ar pntis casta 2
 abusi in pntis dei put vte sicut loquitur deus manifestate de a se asyria
 De asyria vna sicut mei 2 herid 2 ipse aut non p arbitratibus
 sed ad conuincendu erit cor eius Sic deus sicut pntis peccata
 ecclesie p sicut arenos theuros et tartaros qua pntis 2 castigata
 subuenit et p vte sicut sicut et filijs sicut p iudices sicut et sicut
 iheralibet conuincit et emedatis pntis deus pntis mardulos
 sicut in libel sicut pntis ar palipomono vte sicut sicut sicut

et adhuc tempore suo dicitur per dnmato p[ro]solito g[ra]ssime p[er]met h[er]e-
ros et hereticos quos heretice p[ro]ter ecclesie demerita differat,
Nec gloriosus michael in suis aduocacionib[us] et p[ro]moucionib[us] d[omi]ni
exaudiat ueritatur Resistit ei eni[us] edmo qua[si] daniel 1o legitur
Gabriel sanctus dimeli bonit[us] p[ro]ncipio regni p[ro]p[ri]o d[omi]ni in
gniti et uno dieb[us] q[ui]d[em] q[ui]us s[an]ctus pater h[er]ed[us] uideat[ur] de angeloma 2
io inter p[ro]p[ri]i beati gregory de angelo bono exponit h[er]ed[us]
q[ui]d 2 d[omi]n[us] onage sequitur. N[on] eni[us] angelus malus sancto d[omi]ni
ali tam diu potuisset resistere nisi habuisset iustam causam et si causam
habuit iustam potuisset resistere illa fuit per angelu[m] s[an]ctu[m] no[n] q[ui] in angelis
s[an]ctis existit discordia no[n] iob 21 dicit p[ro]p[ri]a gloriatis 2 tenet ap[ud]
deu[m] s[an]cti qui sunt concordiam in p[ro]p[ri]is suis Sed q[ui] uisusq[ue] an-
gelis talis ostendit causas et merita p[ro]p[ri]e sue ad diuina tribunal
2 ab illo p[ro]p[ri]etur. S[an]cti que modo ex totis causis differunt
Nempe in iudicia dei s[un]t abissus multa eor[um] p[ro]p[ri]itate nec sup[er]i p[ro]p[ri]e
quod agnoscit nisi s[an]cti q[ui] e[st] diuinit[us] reuelant. In d[omi]nis aut[em] regno
et ueribus diuina reperuntur merita sue demerita p[ro]p[ri]e que uno alia
h[er]ed[us] ad uoluntate[m] s[an]cti de hoc angeli desup[er] insinuant. Iusticia illa
s[an]cti 2 diuine iusticie iudicio angeli conuicti arguuntur. Et ego
p[ro]p[ri]e iusticie uocallis tam copiose atq[ue] insolito modo s[un]t uisitat[ur] Michael
uolent[ur] p[ro]uidere ac signac[um] q[ui] tempore suo ymo et p[ro]p[ri]e d[omi]ni
S[an]cti michael ecclesie) ent[ur] d[omi]ni iustos aduoc[os] et p[ro]p[ri]e exortit[ur]
iusticia ad excedend[um] aduersarios existit et ad recuperand[um] h[er]ed[us] iusticia
tertia s[an]cti populi iusticia Sed iuxta p[ro]p[ri]a anteq[ui] hoc fiat oportet
in ecclesia p[ro]p[ri]e emendationem 2 reformationem quidam p[ro]p[ri]e q[ui]
tantis t[em]p[or]ib[us] enormib[us] eius demerite stantib[us] indigna p[ro]p[ri]e 2 bono
sino tanto N[on] tempore uicini liberat[ur] deus filios israel de man[us] et
rede uastacione nisi postq[ui] p[ro]p[ri]e et d[omi]ni ad reformationem h[er]ed[us] iusticia
h[er]ed[us] q[ui]d a qualite[re] ista ecclesie reformationis fiet an s[an]cti p[ro]p[ri]e
tan per uolentia quanda[m] mouit altissim[us] et quibus h[er]ed[us] iusticia
Ego aut[em] non su[m] p[ro]p[ri]e mer filius p[ro]p[ri]e uisitat[ur] Michael de hoc re multe
uicinis p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e multa uolentate legitur ante p[ro]p[ri]e d[omi]ni que
uerba 2 scripta quid continet uolentate p[ro]p[ri]e d[omi]ni. Couer aut[em] p[ro]
d[omi]ni reformationis q[ui] reformationis ista p[ro]p[ri]e manu ualida[m] fiet p[ro]p[ri]e p[ro]
seruore den[us] ac sup[er]ior[um] de qua re plus p[ro]p[ri]e non e[st] medi[us] habu-
dano cautela non mouet et bonu[m] e[st] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e Res p[ro]p[ri]e d[omi]ni
se Itaq[ue] q[ui] p[ro]p[ri]e s[an]cti uisitat[ur] Michael id potest signac[um] q[ui] tempore
suo per p[ro]p[ri]e s[an]cti s[an]cti p[ro]p[ri]e etate sue q[ui] uolentate uer et uolentate

LAIDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DESSELDORF

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page]

Quoniam deus est cuius misericordia
 mortis est quod non mori di
 impedita intra non solum dei
 ad membra religiosorum accipit
 scilicet difficilis non nullis pro
 sub uno eam terribilis et horri
 bilis valde plerumque videtur. Ideo
 in p[ro]p[ri]a materia que de arte morandi
 di. Et quia brevis materia est et
 aomo circa eos qui in morte
 sub spectatu s[un]t. In de materia
 subali quaestione notandi. Et
 si media ista generaliter omnia ad
 hoc ad arte et notanda in morte
 unde coquenda planum valcat
 esse posse. **C**onstat autem materia
 ista per p[ar]tes quatuor prima est
 de laude mortis et de fide bene
 morandi. **I**ta et p[ar]tes in mo
 rando quatuor. **P**rima interrogacione
 quanta quanta interrogacione et ob
 servacionibus. **S**ecunda et interrogacione
Tercia quanta interrogacione dicenda sunt
 interrogacione et aliquo apponenda.

Quoniam omni dicitur mori
 corpus sit terribilissimum
 ut ait p[ro]p[ri]a in corpore
 mori in arte eam horribilior
 quanto ad est corpus nobilior. **I**ta
 dicit p[ro]p[ri]a. **M**ori p[ro]p[ri]a per p[ar]tes
Et in p[ro]p[ri]a nichilomin[us] eorum
 attestant p[ro]p[ri]a est mori p[ro]p[ri]a
 qualicunq[ue] etiam mori mori
 non solum est p[ro]p[ri]a mori p[ro]p[ri]a
 martirum etiam alios p[ro]p[ri]a
 sine iustis honoribus et p[ro]p[ri]a
 non et p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a et malis
 et contritio in vera fide et in
 sancta m[er]ito eam unione mori
 cum s[un]t illud r[ati]o apli dicit

morit qui i dno moriuntur
Ipe q[ui] eorum ait p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a
 iis quibus si morte p[ro]p[ri]a
 fuit in refrigerio erit si eam
 moriuntur in temptationibus et aliis in mori
 atq[ue] prudenter se tenuerit. **I**ta
 atq[ue] viderit quod eodem m[er]ito
 quibus manifestabit et ideo
 de laude mortis dicitur cat bonas
Secunda p[ar]tes sic ait. **M**ori
 nichil aliud est quam exire
 de corpore p[ro]p[ri]a et p[ro]p[ri]a
 onera p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a et corp[or]is
 et omni cogitacione terminata
 omni vinculis disruptio debi
 ei naturalis solutio. **I**ta dicit
 p[ro]p[ri]a in p[ro]p[ri]a in regnum
In corp[or]e p[ro]p[ri]a et dicit
 mori die natiuitate. **I**ta mi
 miru[m] de bonis et dicit tanta
 modo est intelligend[um] quia et
 malis et regno. **I**ta dicit
 natiuitate in morte dicit
 p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a boni p[ro]p[ri]a
 ac quibus p[ro]p[ri]a et contritio
 et fidelis de morte carnalis
 eorum qualicunq[ue] dicit sibi illam
 trisari non debet nec p[ro]p[ri]a
 p[ro]p[ri]a et volutate m[er]ito
 ratione que p[ro]p[ri]a et
 dicit mori p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 et p[ro]p[ri]a sua in p[ro]p[ri]a
 et volutate plenarie p[ro]p[ri]a
 malis atq[ue] quibus diuine
 volutate ut tunc si tamen
 boni et fave qui cogredi
 volutate p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 dicitur p[ro]p[ri]a mori p[ro]p[ri]a
 et mori p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
 et p[ro]p[ri]a dicitur non dicit non

ad dicit sibi non
 p[ro]p[ri]a

LANDES-
 UND STADT-
 BIBLIOTHEK
 POSSELDORF

in ista captatione et in alijs sequenti
 bus dyabolus nulli omni quod diu
 liberi arbitrii p[ro]p[ri]a ratione n[on]
 omni bono disposita habucit / in
 sponte ei g[er]it / alij potest
 p[ro]p[ri]e / iniquit[er] igitur bonus
 catholus dyaboli illusiones ter
 raris p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e t[er]re d[icitur]
 q[uod] m[er]ita est et p[ro]p[ri]e / eius / p[ro]p[ri]e
 uiciale ad p[ro]p[ri]e / sed p[ro]p[ri]e
 in uera fide p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e matris
 calpe h[ab]eat / at abita uirili
 ter p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e / Est at
 uelle et bono p[ro]p[ri]e / quibusda
 religionib[us] fidei solet ut p[ro]p[ri]e
 lo fidei dea agonizantes alia
 uote dicit / et plures rep[ro]p[ri]e /
 ut p[ro]p[ri]e / ad fidei constan
 ciam p[ro]p[ri]e / et ab eo demodo
 qui audire illud nequeat don
 tione / porro ad uer[am] fidei co
 stantiam ead[em] dicitur debet
 p[ro]p[ri]e / p[ro]p[ri]e fides anti
 quas fidei abita / p[ro]p[ri]e et
 p[ro]p[ri]e / p[ro]p[ri]e fidei m[er]ita
 ut p[ro]p[ri]e / et p[ro]p[ri]e
 de ead[em] fidei apton[em] no[n] in
 mirabiliu[m] martiru[m] conf[er]re /
 atq[ue] uirginu[m] ac deuotas qui
 galat[as] / p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e om[n]es anti
 qui et mod[er]ni deo placuerunt
 q[uod] ut don[um] est p[ro]p[ri]e est
 p[ro]p[ri]e fidei deo placere / it[er] ad
 id debent in p[ro]p[ri]e inducere
 dupl[ic]e uelitas fidei / una p[ro]p[ri]e
 ra et p[ro]p[ri]e fidei o[mn]ia p[ro]p[ri]e
 dno in euangelio dicitur / et
 p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e / ita est
 q[uod] uera fidei o[mn]ia impetrat / in
 dno / Quicq[ue] orantes p[ro]p[ri]e

t[er]ra
 t[er]ra
 t[er]ra

credit et accipit / ita q[uod] dicitur
 que moti tolle et mitte in ma
 t[er]e / sicut montes c[er]p[er]i p[ro]p[ri]e
 alexand[er] magno adunat[ur] /
Quod dicitur est / de p[ro]p[ri]e
 que est q[ue]ra p[ro]p[ri]e et p[ro]p[ri]e
 ciam qua homo debet p[ro]p[ri]e
 ad dea / Cu[m] cu[m] m[er]ita / doloribus
 cruciat[ur] in corp[or]e / t[er]e dyabolus
 dolore dolori sup[er]addit abibi obia
 endo ei p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e / modis
 quib[us] p[ro]p[ri]e ut cu[m] in deppaciam
 in duat / in sup[er] ciam p[ro]p[ri]e
 innocentiu[m] p[ro]p[ri]e / libro
 de ueritate q[uod] dicitur / h[ab]eat
 q[uod] homo non bon[us] qua[m] malus
 antequam dea eius p[ro]p[ri]e
 de corp[or]e / in cruce
 p[ro]p[ri]e uideat / malis in q[uod] p[ro]p[ri]e
 non ut emul[us] p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e
 uel p[ro]p[ri]e non habet / Sei
 and[em] ead[em] q[uod] dyabolus m[er]ita
 tot q[uod] p[ro]p[ri]e no[n] p[ro]p[ri]e / qui
 commisit ut cu[m] p[ro]p[ri]e in
 deppaciam in agone / t[er]e
 nullus p[ro]p[ri]e deppaciam debet
 de roma / si ead[em] tot latrocinia
 fura et homicidia p[ro]p[ri]e /
 quot sut gutte m[er]ita et arone /
 ead[em] si de ead[em] iniqua p[ro]p[ri]e
 agisset p[ro]p[ri]e / t[er]e ca
 p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e / p[ro]p[ri]e si pro
 t[er]e p[ro]p[ri]e p[ro]p[ri]e non
 habet p[ro]p[ri]e / in deppaciam
 no[n] de / ita in tali casu p[ro]p[ri]e
 p[ro]p[ri]e m[er]ita uera contritio /
 de p[ro]p[ri]e / cor q[ue]ritu[m] et
 h[ab]eat deus no[n] deppaciam
 et exp[er]it p[ro]p[ri]e

de captatione est
 deppaciam
 de b[us]

+ dno hoi qui by mori vo
lut ut qualibz

quis cu dolo agitudine ut mor
te suscipit signum est q dno suffici
enter no diligit inter est igit +
infirmitate quacumqz sunt afflic
tus fuit longa ul brevis in morte
ut in morte no minuet eo q
est beo gregorio in moralibus
iusta fuit cuncta que patim / et id
valde adusum est si de nostra passio
num minuat / Seco ad pacientiam
dmonet nos sanctus lucas dicens
in paciencia vna possidit sanctus
vna / ita sicut p paciam aia pas
sio atqz excedit sic p in paciam
et minuit pde et dignatur se
gregorio in omelia que sic ait
pignus celoz nullus minuat
accipit Secm aut glori / si pro
quia de vera gloria ad omne af
flictione in pmitatu et pugio
ru letant se offert / intendit
p afflicta deo digno sapienter / et
quanto infirior / tanto sua puz
d pmitate multo alior infirmitatibz
sine opacione lenior / debet pacie
ter et libentissime / ppertem cu
infirmitas ante morte fit quasi
quoddam purgatoriu / si tolerat
ut oportet / videlicet cu videt
nos deus cu paciencia libenter
et cu gratitudine tolerare Sanctus
Albertus magne in gratia
tudine indiget in hijs que sunt
ad consolationem nostram / Seco in hijs
que sunt ad nostram exultacionem
In beo Gregorio Omnia duxerunt
sacile agunt / ut plerumqz legunt
vno plior

tudo adhibeat / Sicut igitur
vniuersis infirmitatibus et pceptis mo
ritur / Seco sanctus Augustinus
Sicut qui ptra que vnt de metum
nisi parat / In Gregorius
Superioris deus epokm paci
tate adhibet no cetera inferat
religione / cu expectatio ista multi
et qra caritate / Sicut qua nulli
omo pt esse salus / adeoqz cetera
vera paciencia est / que aia sup
art / Seco apto ubi notat in
q dicit omnia nichil recipit
amet agit / corpis agitudo
sine minuat / met fit color
de Sanctus Augustinus volenti pfi
te ppe nichil est difficile aut
de tollibile est / In Gregorius et superioris fuit
Quarta expectatio est suppinitis aplaencia
aplaencia / que est puidia
spualis / p quam diabolu
deus et religio / et pceptis
magis est in pceptis / nam cu spuz
ad deuidu / a pde / aut ad despa
cione / aut ad impacionem /
no pt induci tunc aggreditur
cu p suppinitis aplaencia pal
pa in cu iaculant cogitacione
Qua firmu est in pde / quam
fuit in ppe / et qua pstant pa
cienca / qua multa hanc opacione
est in vita et qui Sanctus Gregorius
qra sp dicit quid doctor / Non
te arripit no te iacet / no te
insolent / extolles / nichil de te
ppumas / nichil boni tibi attritu
at / Sanctus tanta possit esse apla
encia boni / ut pt hanc hanc
dignetur Sanctus Gregorius

Quisquis remissendi boni qd est
sit / caput suu erigit / apud auctore
humilitate cadit / Debet igitur
mortuus esse carnis suae se contit
p quibusda reparari ita ut se tunc suu
licet pta sua in oculos ponendo /
et ead illud qd ignorat an odio
ut amoe dignu sit / ne aut despet
debet cor suu ad deum dirigere
p spem / semp cogitando atq po
• **D**orando manum dei que est sup
omnia opa eius / Et ad fidelissim
deus qui est veritas et infallibi
lis iurando p pteo pmissit
dicit / **V**inus ego dicit dms / nolo
morte pcoris / qd ego faciet
quiuo pnc famus su infm / et
vita qd est diabolus /मितल atque
homo btm anthomu cui diabolus
dicit / **A**ntiponi tu me vici / tu
ega volo te exaltare / tu te deprimis
et tu volueris te deprimere tu te
cogit. r. f.

Quia temptatio magis pstat
impstat / que est occupatio
operum / ut puta ea vicia
puro et amicos aut etia alia
operum / ut etia diuicias que mor
dinate diliguntur in vita / na qui
bono mori voluit debet omnia qd
lia postponere / et postea se deo pmitte
quillo / in secus sup ipro pmanu
fit inquit / si quid in pmanu
iam videt mortuum est mori /
et plene pmanu in morte / ac si p
se elapsisset pena mortis / sic sit
patienter sustedo satisfacit pro
omnibz peccatis vicialibz vno aucte

quia temptatio
est occupatio
operum

iq

pprimo

aliquid ad satisfactionem pro materiali
bus / **Q**uia qd malis velle est atque
omo nram voluntate qua p omnia co
formae diuine voluntati ut oportet
parat aut aliquid velle qd aut
stans est se ad morte disponere
et p deterrus est tunc et est qd
de ea seu ad ea spectat audire
etia tu in de fto agoneat ad spe
perat se posse euadere qd vicia
periculosissim est in hunc spm
ut dicit carter quoniam / **N**otad
vero qd in omnibz hinc temptationibz
diabolus no potest capere spem / ne
aliquatenus pualere ut ei gona
at qua diu habuit ipd rationis
nisi sponte voluit et honorare
qd certe no potest bono spm
vicia et cuilibet pcori euadere
magno sup omnia notand est / **N**
Quia qd malis velle est atque
omo nram voluntate qua p omnia co
formae diuine voluntati ut oportet
parat aut aliquid velle qd aut
stans est se ad morte disponere
et p deterrus est tunc et est qd
de ea seu ad ea spectat audire
etia tu in de fto agoneat ad spe
perat se posse euadere qd vicia
periculosissim est in hunc spm
ut dicit carter quoniam / **N**otad
vero qd in omnibz hinc temptationibz
diabolus no potest capere spem / ne
aliquatenus pualere ut ei gona
at qua diu habuit ipd rationis
nisi sponte voluit et honorare
qd certe no potest bono spm
vicia et cuilibet pcori euadere
magno sup omnia notand est / **N**
Quia qd malis velle est atque
omo nram voluntate qua p omnia co
formae diuine voluntati ut oportet
parat aut aliquid velle qd aut
stans est se ad morte disponere
et p deterrus est tunc et est qd
de ea seu ad ea spectat audire
etia tu in de fto agoneat ad spe
perat se posse euadere qd vicia
periculosissim est in hunc spm
ut dicit carter quoniam / **N**otad
vero qd in omnibz hinc temptationibz
diabolus no potest capere spem / ne
aliquatenus pualere ut ei gona
at qua diu habuit ipd rationis
nisi sponte voluit et honorare
qd certe no potest bono spm
vicia et cuilibet pcori euadere
magno sup omnia notand est / **N**

~~Quia dicitur in scripturis
quod omnes et diligabunt
veritatem~~

Esperacione et certitudine tribuacione
malis et in dolo usque ad morte
Sequitur de orationibus que
sibi debet mortuus. Sed ad
ipsa rationis spectat et loquedi et ipse
dico si quis minus bene fuit dispositus
sub admouenda tunc de meliori in
formis ac oportet. Debet autem
interrogari hoc fieri secundum beatum
maelium isto modo. **P**ater sanctus
qui es spiritus et qui in seipso
indivisus. **R**espondeat mihi. **D**ea
1. **E**go permitte mihi quod non bene disposui
sicut debuisti aliquid. **R**espondeat. **D**ea
2. **C**ordia sumiter te offendisse cum
3. **U**ltimo **C**ordia me te mihi per mortem
4. **E**go agere gratias ei de hoc quod
5. **C**ordia quod pro te mortuus sit. **R**espondeat
6. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
7. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
8. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
9. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
10. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
11. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
12. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
13. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
14. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
15. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
16. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
17. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
18. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
19. **E**go agere gratias mecum quod dea tua
20. **E**go agere gratias mecum quod dea tua

quidam spiritus omnia redemisti me
Sine dolo videtur et pater mortuus
non videtur morte mortuus. **P**er
ro in interrogacionibus suis inuisi plus
deus et religiosi videntur quod
debet in eis quod inuisi videntur
quod inuisi non secundum cancellarium nisi
sem modo subiecti de quo statum
et salute in agone carnis atque
claris inquiri ac informari et
fimo. **C**ordia omnes principales ar
tuulos sibi inquit et tunc pater sibi
tunc per omnia secundum sanctos et quod
ordines et sanctos ecclesie doctor
et populos et de seipso omnes
fides et caritas et suspiciones
ab eia reprobata. **C**ordia inquit
in seipso et pater mortuus tunc
inuitate et obedientia mecum
Cordia inquit quod quod et cognoscat
to creatori tunc gratias et multipli
citer offendisse. **R**espondeat. **D**ea
dus quod contra ait. **F**icio nomine
absque qui agnitione salutis. **D**e qua
nimirum in salutis. **R**espondeat. **D**ea
in eia. **D**ea. **F**icio sicut in eia
sapiens est pater et salutis. **R**espondeat. **D**ea
et toto corde omnibus partibus tuis quod
de inuestate amoris absque bonitate
commissis et eia ommissis et gra
tias agere. **R**espondeat. **D**ea
ul pone sed magis amoris dei in
eia et caritate qua tenemur deo super
omnia diligere et ad omnia venimus
petere. **R**espondeat. **D**ea
eius recagitatione ut de illis spa
liter valeat opteri. **R**espondeat. **D**ea
pater te viderit velle omnia per
supra me et magis amplius et
proposito scienter moraliter pater

ip dicar eby vic
Arupisti duc vi
la uita et tibi
confitebo hostia
laude her add
am

si potius sua qualitate sit cura
dimittit. Vnde cura vitium est
pde aliqua deo aliquatenus off,
dicitur. Ergo cura dicitur ut dicitur tibi
quod spiritus gerimur et non red
udi ad partem. **S**icutis per nos
omnibus qui tibi nunquam nocuerunt
extoto corde uerbo ul facto ab
amore dicitur nisi a quo et tu
remas speras. **P**er hoc cura pde
in dulgere et remitti tibi ab
hijis quos offendisti quousque mo
Excepto vno pte ablata regi
tue integritate in pta facultate
tua et valore. cura ad omni bo
norum cessione ubi alia salissa
et non valet. **E**xptimo **Q**uando
quod pro te moreris sit pte et
quod aliter potueris non valet nisi
per meritum passionis eius et de quod
agis deo gratias extoto corde
spiritu valet. **S**icutis ergo co
scientia bona et fide non pte
potebit tui et affirmative respond
pate cuiusdam argumentum saluif
habet si sic dicitur. **Q**uod sit de
nisi saluandorum. **S**uisquis no
de pmissis interrogatus non pnt
ab aliquo ille interrogat videt
interrogans pte quod sub eius casu
vando in alio sit dispositus ut p
ferre ea quod alio tali dispoitio
nulle omni pte et saluo. **S**ui ad
pde dispositus est ut pte con
medat et se tota remittit
passioni. **E**t gerimur qua
tu pte et iniqua quana infini
tal pmissis medata. **N**a pte
omni diaboli expecationes et
in iudic pte se pte et pte

nam pte cura omni pte actio
ma pte instructio. **I**deo pte
curat invidiosus. **E**t cunctis
moriturus pro modulo suo atque
possibilitate in certis et
facienda pte aut moriturus pte
trauit saluet deus. **S**icutis
respice in me et octo pte
pde pte ad pte pte in manu
tuas dicitur. **E**t multum pte fleuit
tego pte et pte pte pte
cia tu lacrimis pte clamant aut
pue pte comedando et pte tra
dendo ut pte in elagatio. **S**it
miserum in morte articulo pte
tuo. **O**ra dicit pte corde si no
pde voce. **S**icutis pte inclinat
pde corde pte pte pte
pde sola verbis pte oncau
miserum. **Q**uod dicit clamare pte
tuo pte corde no pte pte
enim dicitur corde attendit de
pde clamore pte na corde cla
mae no pte aliud pte pte
sione et pte pte pte
Quod dicit pte no deus
corpore pte pte pte
Quanto dicit deo pte pte
eo pte corde pte pte
valentia sua in pte dicit pte
ti coponit ut pte pte
pde pte agonias loqui et pte
rationis pte pte pte
dicit ab pte pte
Suma dicit in magna boni
tate. **E**t clementissima et pte
pssima bonitas pte pte
mo amor et caritas nisi nisi
miserum pte pte pte
pde pte pte dicit deus mi

piffu pu misericordiam
 sic tue propitiam caritatem ad
 misericordiam meam et in ultima me
 caritate putare. **Domine** in dignitate
 me mecum non devertit a consilio
 infernalibus. **Ita** dicit Dulcissime
Domine **ihesu** fili dei viri obano
 re et virtute tue beatissime
 passionis mecum accipi in
 munus dandi tui salutator et
 redemptor reddere me totum tibi
 non despicere me ut a venia
 repellas. **Ita** dicit **Domine ihesu**
 quod passio tua passio non
 solvatore meos meatorum
 et sim pulvis et cinis et peccator
 miserimus. **sed** in virtute et gloria
 caritatis passionis passio pro
 me miserum. **Ita** dicit
 voluisti et me passio tuo p
 ciosissime sanguine tuo eme
 dignetur. **Ita** dicit **Christus**
 repetendo **Ita** ad mirum istum
 ipse cor dicitur. **Domine** in caritate
 mea tibi sacrificio gratia laud
 et nome **Domine** in caritate
 ista **ihesu** quod passio tua
 virtus est. **Ita** dicit **Domine** in caritate
 mittant in fine vite et pro si
 fca **ihesu** dicit. **Ita** dicit
 dicit **Domine** in caritate **ihesu**
 amantissime **ihesu** pro me passio
 ei dicit maxime dicit **ihesu**
 qui sanctissima anima tua carissima
 se de corpore tuo miserere
 miserum me dicit.

suo **ihesu** quod dicitur perissimam
 ac misericordiam coram et ore
 d quatuor vultu gloriosissimorum
 regum **ihesu** quod passio effi
 cacissima et propitiosissima me
 dicitur atque advenit sic di
 cunt **Domine** **Maria** mi **ihesu**
Quoniam celestium me miserum
 cordium refugium passio re
 consilia me virginis tuo
 et clemenciam pro me dicitur
 no passio me pella ut ab amore
 tui mea veniat emma. **Ita** dicit
 cond me d gloria sua. **Ita** dicit
 quod dicitur angelos dicitur
Spiritus celestium angeli beatissimi
 mi assistite michi quia mi
 grante de seculo et peccator
 cor me capite ab omni peccato
 meo aduocatus dicitur
 in vestro consilio assumite
 tu passio angeli bone custod
 meis michi a deo deputatus
Domine aplos nuntios et passio
 res virginis et passio illos quod
 quod passio dicitur **ihesu** quod passio
 de dilectissimi in angelum tibi in
 vocat d illo necessitate caritatis
 lo **Ita** dicit **ihesu** quod passio
 ista verba que **ihesu** Augustino
 dicitur d libro **ihesu** quod passio
Domine **ihesu** quod passio et in
 tuo passio et signum fca
 caritatis et in caritate gloriosissime
 virginis marie et benedictio
 omni sanctorum et custodia omni
 angelorum **Domine** no suffragia

omni horum sunt me me et omni
inimicos meos visibiles et in
visibiles in hac hora mortis mee
Post se subingit ista verba
que claud regis quo vita missa
decidat sed primum mortis caue
pripit in se et gla Si aut ipse
omni ista obsecrationes communi
tat malefice dicit no pt
ead aliquis de assistentibus clara
notis coram illo mutat mutandis
Ipe tunc agonizans qua diu vni
uacione habe poterat orat mtra se
cordi atq de se deo put fat et pt
et ita orando spm spm suo red
dat et saluus est **Deinde studio**
se et aduertendo q rarissime ista
ad morte se disponit fact temp
reine ut oportet co q vniquisq
spat se diuiciis viciu in qua
qua se credens cibus moriturus
et se genit et speciali mfigaci
one **Symbolica** ma multi q talim
moue spm se negle erit sic q
impius et in dispositi obicit
Sua ipse vniquisq habet qda
mora vniquisq pimus egro
tante aut in alio corpis piculo
spatatu studiat sollicitate mbeu
quatenus pmo et pncipalit oibz
postposit de quali medicina in
dilat sibi puidet **scilicet** quoniam
omni ut quoda **deacalib** dicit
Corpalis infirmitas et anime lan
guore orat habet et ideo papa
p cand de iustale cuilibz medio
corpali dixerit pcepit **me operto**

corporea qferat medicina / quin
prius eu prouocat ut spirituale
medicu requirat **Et** hoc quasi ab
omibz vertit in contrarium Nam
spicil cibus quecut medicina
corpale qua spual **Et** similiter
eod plura mala solent euenire
ut estat **ppia** qui ait **no** e malu
in ciuitate q **Ans** no faciat
Intelligi no mala culpe **spone**
Quidam infirmus quisp in morte
ul alio piculo **spatatu** studiose
in ducendo ut an ora cu deo
pate faciat **spual** medicinam
adhibendo **videlicet** parrumta
caligantia de uote assumendo
regamtu ordmado **Donum** que
pla / et alia negocia legatit **dispo**
nendo **Nullat** de infirmo
nimia qer corpaliu sanitatis
qerque de cui contrarium fieri
solt a multz in piculo aia
circa istos qui iam actu agoni
tal co q nullz eoz aliqd vult
monpe audire de morte **unde**
cancellarius psonis **Expe** per
vna falsa et in am **spatatione**
et pto corpaliu sanitat confi
dentiam **caru** homo incurrit
damnacionem / et ideo sportandus
qer infirmus ut p vna contricionem
et pura spatione pcurt au
que salute **pp** ead ad salut
corpis sibi quidat **expedit** / et va
le potit eoz p pcurior et pcurior
erit **De se** **Deo** **Ex** qui ait **Con**
uicio para raro qer vna **Et**
scdm Augustinu qto **sententia**
d. ij et ca alios **doct** **Quidam**

quidam
et pcurior
que pcurior
spatatu
et vna
culu dicit
scdm pcurior
con labor
ordmationem
no obstant
in pcurior
ratione qda
de duplici
om dicit
nisi mal
coram et tale
coram que
pcurior qer
con pcurior
pcurior de exp
et pcurior
et pcurior
pcurior m
et pcurior u
pcurior pcurior
in vna q
pcurior et in
in pcurior
pcurior pcurior
pcurior ut
pcurior pcurior
ad collectione
morte pcurior
pcurior pcurior
pcurior pcurior
pcurior in qu
magi dicit
pcurior dicit
pcurior pcurior

que videt haberi in certis viris
 est vera et pugnans ad salute
 et pugnans in illis qui toto corpore
 que pcepta dicit spontanea ne
 gligunt et sola fide pcedunt
 pcepto minus tali ad mortis arti
 culu deducto pcedendu est ut
 pcedu possibilite m d r a
 tione laborat ad penitenciam
 ordinatam et vera ut vnde leg
 no obstant dolore aut timore
 in habentibus m d r a
 ratione quia potest et comit h
 de duplicencia voluntaria et
 sine debito id est deo et re
 sultat male melmacioni pce
 denam et laborat ad duplicenciam
 coram deo quatu potest cu tpa
 binc sit et ne cadat d d r a
 tione pponant ei que supm
 pcedit de expacione de pacione
 dea fut et similis moueat ut
 caa qra alias expaciones ibi
 pcedat per gra dei animosus
 et fiat et vnde respicit pce
 p d r a b r a m m m e possit cogi
 et moueat ut de cadat t r a
 fidelis q r a n t t r a n d e e a d
 an v m d o e t r a n a t i o n i s s i t
 a p e r t u s et informit p u a t e
 n i m h y e i n v r l e t o r d m a c i o
 nibus sancti matris calicie se
 p u b m i t t a t u t a b s o l u a t
 Si mortuus p l i c i o t p i s p a c e m
 ad r c o l l e c t i o n e h a b e a t et no
 morte p s i m a p u o n i a t t u c
 legende fut cora eo ad astanti
 bus h y s t o r i e et o r d e b o r o n e b
 de v o t e m q u i b u s et i p e s a n u s
 magis delectabat ut r e s p u n d a
 fut diuina pcepta ut p p u d i u s
 mediet si q d i n r a m a t q r a

si in sps negligunt deliquisse
 et si quis ipso loquedi amiserit
 et ad habuit integra nocentia
 interrogacionis sibi facte ut oronit
 cora eo recitabit pigno aliquo
 et tiori ul solo consensu respondat
 hoc ead sufficit pro salute
 Curanda tunc et ut interrogacione
 fiat ansp v p r a c i o n i s p d a t
 et si r a c i o n e s i n f i m o n o a p p a r e
 ret p r i s i m i l i t i n t r o g a c i o n e s
 no vident suffic ad salute et
 tunc remedia p informacione
 maior aponat meliori modo p
 fieri potest et si infim ad spic
 sit intelligit et apparet q no
 gat p m e a t d e b e t s i b i m a n i f e s t a
 ri p r a d i o q d q d p t h o i n t e r i t
 no obstant si et h p l u r a m p e r
 r e a t n a m i n f i m u s e s t u t q u i s f a
 lubri copulatione t e r r e a t e t s a l
 u e t q u a q u i s e u b l a n d i c i s e t
 d i s s i m u l a t i o n e n e q u a n o r m a c o n
 d e p n e t s a l q u i d a q u i p p e m b e t
 r e p u n e r e l i g i o n i q u a r a m p m o
 d r a b o l i t a u t q d m o r t u o b l a n d i
 a t t u c t e s t u l t a n o t m u e t o n d e
 c o r p u s e t a n a p e r t u t e t
 q u a p p e r a n t i p h i a r e g e e x p u l s i o
 t a n t e u q q a d m o r t e s a l u b r i t
 t e r r u i t d e e t a u m o r t u r u n q
 cu adhuc mori no debuisset
 d e s m o r t u o p p e t u r u m m m o r e s
 a r t i c l o p p e t u r u t e r r u i t a d s a l u
 t e n t e m i s m o d e b e t p o n t a
 v m a g i s o r d i n e t q u e s i m p e r
 c i r c a m i s m o b e s t h a b e n d a u t
 b e t v i g i n i t u l a l t e r i u s s a n c t i
 que d r s a n u s e s t r e n e r a b a t
 e t h a b e a t e b i d a q u a b e n e d i c t a
 q c i r c a m i s m o c i r c u q u a q u e
 a p p e r g a t f u t s i d e m o r t e m i s i

venit

causa

fraude maligno spirituum Insuper
et supliciter exordium p[ro]larum
mistero diuinitat[is] ut in hac et
ma[gn]a sp[irit]u v[er]it[ate] p[ro]p[ri]o m[er]ito benigno
leuiter q[ue] suscipias d[omi]n[us] et d[omi]n[us]
t[ame]n i[n] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] in loco r[ati]o
q[ue] et saluati[one] e[st] d[omi]n[us]

Quia mi[sericordi]a v[er]it[ate] dulcissime
Alia benignissime per sp[irit]u s[an]c[t]u
v[er]it[ate] illam v[er]it[ate] qua in quanta
tate moritur[is] p[ro] nob[is] dolorib[us]
et passionib[us] confusus e[st] ut e[st]
d[omi]n[us] a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] n[on] e[st]
p[ro]p[ri]a d[omi]n[us] m[er]ito m[er]ito
a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] n[on] e[st] p[ro]p[ri]a et m[er]ito
afflictionis d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
et q[ue] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
necesse in hac et t[er]m[in]a sp[irit]u no
valent[ur] i[n] h[ab]it[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et salute salutis
passionis et amoris mortis tue
cogita d[omi]n[us] eo cogitatio p[ro]p[ri]o
et no[n] afflictionis q[ue] m[er]ito d[omi]n[us]
tue p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] libera e[st] ab o[mn]i
bus angustiis et p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] quas
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] in p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
et d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
e[st] a t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] sibi deputat[us]
et p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] in t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]

Misericordissime d[omi]n[us] Alia
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
in r[ati]o illi[us] c[on]m[un]icationis
qua sanctissima d[omi]n[us] tua p[ro]p[ri]o
tuo c[on]f[ess]io in cruce moritur[is]
c[on]m[un]icationis c[on]m[un]icationis

bili p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] tua d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
Alia p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
misericordissime p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
et debita libert[ate] tua p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
lib[er]a e[st] ab o[mn]i
bus mis[er]it[is] et p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] mis[er]it[is]
et p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
intercessione dulcissime m[er]ito
tue ad gloriam i[n]c[on]d[omi]n[us] m[er]ito
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]

Quesumus misericordissime et
dulcissime d[omi]n[us] qui p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
m[er]ito d[omi]n[us] m[er]ito d[omi]n[us] tua
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
crimini culp[is] remissionis
omnia euacu[is] respice p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
sup[er] h[ab]it[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] tua p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
n[on] e[st] remissionis om[n]i p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
su[us] i[n] tota cordis confessione
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
ua in eo p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
d[omi]n[us] fragilitate corrige[n]t[ur]
out d[omi]n[us] fraude violat[ur]
et et v[er]it[ate] corp[or]is et m[er]ito
d[omi]n[us] v[er]it[ate] et v[er]it[ate] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
tue aggrega d[omi]n[us] d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
c[on]m[un]icationis p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] in tua m[er]ito et ad
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
admitt[ur] p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] n[on] e[st]

Attende te omnipot[ens]
et d[omi]n[us] carissime p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
cui[us] e[st] c[on]m[un]icationis ut tu p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]
n[on] e[st] debita morte m[er]ito
m[er]ito p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] ad c[on]m[un]icationis
tue qui de h[ab]it[us] et
p[ro]p[ri]o d[omi]n[us] et t[er]m[in]a p[ro]p[ri]o d[omi]n[us]

deinde contra omnia peccata
 peccata omnia ⁱⁿ misericordie
 ad eum pro me ⁱⁿ die 20. In
 honore ineffabilis caritatis
 Injura ⁱⁿ ⁱⁿ que ipse
 celis ad terram / et ad collectan
 tiam omni generis passionum orat
 ut sua caritate me saluare
 celisq; michi aperire dignet
 et celeste regnum obtem ⁱⁿ ⁱⁿ
 dicit pmissit sibi ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 omnia se facturum / et ea dilig
 cia et deuote sciat ut per
 post morte nauis quae est
 papa choruscus et gratias sibi
 referre bene habet dicens se sine
 omni pena fore liberatum non
 post pium pro me ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 uincit quod ore suo patri est
 Dens pro me ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 angustia post studium amari
 dicit passionem suam cum pat
 rina ut nube deluit post
 eam pro omni caritate sua celis
 referat / et me cum gaudio intro
 ro dicit ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 ne in pluribus locis meo mo
 dant ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 Deuote seruetur sub ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 tissima quae ore uisat hanc
 a demodibus libera spem in
 dulce et celeste regnum apere
 Dne misere nobis pro me
 duc nuda / Saluator mundi
 salua nos qui per ornes et sang
 uine tui redimisti nuda
 auertere nobis de de pe

11
 pulcherrime

in Deum me amem
Domine ihu xpe pagonia
 et orone tua sanctissimam
 qua orasti pro nobis Innot
 diuicti in sudor fuis factus
 sicut gutte sanguinis cadentis
 in terram ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 Dne tui sanguineis sudoribus que
 ptemoris angustia pro nobis
 copiosissime fudisti ostendere et ob
 tunc dignetur a deo pro deo
 te reme de multitudine om
 ptiat huius famuli tui et libera
 tu in hora mortis et ab omni
 peccatis et angustia quae pro
 parte tua se tunc incurrisse
 tui ea pro ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
 son pro me ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
Sanctifica nos dno signa
 culo sancte crucis ut pat
 nobis offenculum contra uicula
 peccati inimici defendo nos In
 p lignum sanctum et p pau misse
 sanguinis in quo nos redimisti
 Saluator noster salua nos om
 sancta dei genitrix virgo semp
 maria ora pro nobis peccatis
 quae sanctos aploim amorem
 et affert atq; sanctorum
 supplicat petimus ut a malis orb
 curiam bonitatem orbis nunc et
 semp pperu meriam ⁱⁿ ⁱⁿ ⁱⁿ
Domine ihu xpe qui pro
 nobis oroni dignatus es in
 orone et obsecro p amantitudine
 omni passionum tuarum quae pro
 nobis misere p adribus sustinuit
 ipse in orone in sanctissimam
 dea tua egressa est de corpor

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DUSSELDORF

